

Universitat de Barcelona

Facultat de Geografia i Història

Departament d'Història Contemporània

Tesi Doctoral:

**Convergència Democràtica de Catalunya i el
món sindical [1974-1990]**

Doctorand: José Manuel Rúa Fernández

Director de la Tesi: Professor Andreu Mayayo i Artal

Programa de doctorat: Món Contemporani

Bienni 2000-2002

Barcelona, 8 de novembre de 2006

ANNEXES

ENTREVISTES:

Rafael Hinojosa i Lucena (15 abril 2002)

Pregunta: Vostè comença la seva militància a la JOC, com va ser això?

Rafael Hinojosa: Jo vaig començar quan tenia 16 anys a treballar al que era la Joventut Obrera Catòlica (JOC), que és un moviment catòlic de joves treballadors, i és a partir de la JOC que vaig prenent contactes, a mesura que anava tenint responsabilitats dintre de la JOC. Jo havia sigut [sic] primer responsable d'un àrea que era la dels aprenents, teníem tres grans blocs a la JOC, uns que eren els aprenents, uns altres que eren els joves, i altres que eren els pre-adults. Vol dir que els aprenents tenien una problemàtica específica, d'explotació en aquell moment, d'excessives hores de treball, de falta de formació professional...etc. La primera responsabilitat meva va ésser ser responsable diocesà d'aquests joves, i després vaig anar adquirint altres responsabilitats com Vice-president de Catalunya i després President, membre del Consell, ara diríem estatal, en aquell moment dèiem <<nacional>>. I al llarg d'aquesta militància i d'aquestes responsabilitats vaig anar coneixent els moviments sindicals clandestins i els polítics que hi havia a l'època. Tot i que nosaltres no èrem ni un moviment polític, ni un moviment típicament sindical, com treballàvem amb el món obrer teníem contactes amb totes aquestes organitzacions sindicals, UGT, CC.OO en el moment que es va crear en el 62, i la pròpia JOC va auspicar desde l'Estat la creació de la USO. I la meva militància en el món sindical, o millor dit el meu coneixement es produeix a través de la JOC.

P: Participa en la creació de la USO?

R.H.: Participo en tant que són membres adults de la JOC els que creen el sindicat, uns estudiants, uns bascos...etc., i com s'auspicia des de la Comissió Estatal de la JOC doncs conec la redacció de la primera carta de fundació de la USO, i a Catalunya

conec i auspicio que hi hagi gent que es dediqui a treballar al que seria el germen de la USOC, però paral·lelament, això era compatible amb ajudar també a la gent de la UGT. Nosaltres teníem militants que treballaven a la UGT, altres que treballaven a la USO i molts que treballaven també en la fundació i l'activitat de CC.OO.

P: Vostè va arribar a estar afiliat a la USOC?

R.H.: No he estat mai afiliat. L'únic carnet sindical que vaig tenir va ser uns mesos, una cosa simbòlica, quan aquí a Catalunya vam crear la Confederació Sindical de Catalunya.

P: El pas a la militància política de Convergència quan es dona?

R.H.: El pas a la militància política comença també a la clandestinitat, al Moviment Socialista de Catalunya. Tota la gent de la JOC teníem un compromís, a part de reflexionar sobre els problemes de la feina i sobre la incidència de la doctrina social catòlica en aquell moment, el propi mètode d'educació de la JOC ens obligava a prendre un compromís temporal. La JOC era un moviment d'esglèsia però havíem d'adquirir un compromís temporal. I molts l'adquirien en el món sindical i d'altres en el món polític, i simultàniament, polític i sindical. Doncs jo em vaig comprometre amb el MSC, vaig treballar en la clandestinitat durant uns anys en aquest moviment, fins que va arribar la democràcia pràcticament. I després passo a Convergència, estem parlant de l'any 1976, [...] comencen a preparar-se les eleccions de 1977, es creen els partits, un tolerats i altres legalitzats immediatament; aleshores jo decideixo apuntar-me a Convergència perquè jo coneixia molt bé al seu líder, a Jordi Pujol, perquè durant la clandestinitat sempre ens havia ajudat quan teníem gent a la presó, teníem activitats culturals...vam crear una editorial que es deia Nova Terra i ens ajudava econòmicament; i em va semblar que ell entenia millor Catalunya que els socialistes. I vaig decidir anarme'n dels socialistes i passar a Convergència.

P: Als socialistes quants anys va estar?

R.H.: Doncs no sabia dir-te exactament, però devia ser l'any 1973, 1974, fins el 1977. [...]

P: Vostè quan s'incorpora a Convergència ja entra a la Sectorial de Treballadors?

R.H.: Jo entro a Convergència i la primera funció que jo lliurement accepto és ficar-me a la Sectorial de Treball, [...]. El partit ja havia auspicat la creació d'un petit sindicat de quadres, a través d'un grup de persones, la majoria del propi partit, havia creat un sindicat molt petit que es deia el Sindicat de Quadres de Catalunya (SQC), que el seu Secretari General es deia Enric Àngela. Quan jo vaig entrar a la Sectorial i parlant amb el Pujol, aquí hi havia un minifundisme sindical molt considerable, hi havia el SOC, que havia estat auspicat en el seu moment per gent d'Unió Democràtica i altres organismes més o menys cristians, encara continuava, el seu Secretari era en Xavier Casassas, hi havia la USOC, la USO, en aquell moment la C encara no la tenien, hi havia un sindicat més minoritari que el portaven unes persones que havien sigut del SOC però que s'havien separat. Em va semblar que si volíem fer un sindicat nacional la primera mesura era agrupar aquesta gent, els petits sindicats, i amb aquesta feina vaig estar durant molts anys, posant en contacte el SQC amb la USO, els de la USO amb el SOC, i fent converses a veure de quina manera podíem arribar a una fusió. [...] Això és cap el 77-78 i dura molt de temps. [...] Tot aquest esforç acaba quan teníem el document de fusió per signar, però no es pot produir finalment la fusió, després de tres anys de negociacions, perquè els sindicat que liderava en Llerinós i el que liderava l'Enric Àngela (a Casassas l'havia substituït en Llerinós) es posen d'acord en rebutjar l'acord amb l'excusa de què la USO no volia renunciar a les seves relacions estatals. [...]

P: Quin creu que era el motiu de fons?

R.H.: Que cap d'ells va creure mai en la unificació, cadascun d'ells volia tenir el seu propi "sindicalet" i el seu propi "xiringuito" en aquell moment, perquè això suposava eliminar estructures, eliminar càrrecs, i fer un altre tipus de sindicalisme; i ells estaven molt habituats. Cadascun d'ells tenien petits sindicats, un tenia un sindicat a La Caixa, els altres tenien un sindicat a ensenyament, i pensaven que si els altres volien venir molt bé, però fusionar-se per ells era cedir, i l'excusa del que sempre dèiem, un sindicat d'obediència catalana, amb tots els òrgans de decisió a Catalunya...però això no impedia tenir dintre d'aquesta organització un sindicat que mantingués una relació puntual, i tenint en compte que, a més, els estatuts de la pròpia USO li donaven molta

autonomia i podien prendre les seves decisions com s'ha anat demostrant després, i sense necessitat de sotmetre's a la Confederació estatal, però això per mi va ser l'excusa. Després es va crear la CSC, no ens vam desanimar, vam intentar de nou posar d'acord el SQC i el sindicat d'en Llerinós, que era la Confederació Sindical de Treballadors de Catalunya, i es va fer la CSC, que no va durar gaire temps perquè es van barallar. Després de fer totes les assemblees, congressos i "congressets", quan ja els teníem a la Ronda Sant Pere en el mateix despatx, es van barallar i es van separar en Llerinós i en Jordi Fayos. Nosaltres havíem auspicat molt que en Jordi Fayos fos el Secretari General i l'altre el Secretari General Adjunt, o un President i l'altre Secretari, de manera que poguessin treballar conjuntament, però després d'acceptar treballar conjuntament i crear una nova figura jurídica es van barallar i es van tornar a separar. I després s'ha acabat, no hi ha hagut cap intent real d'unificació dels sindicats minoritaris.

P: Aquest és un acord col·lectiu com a Convergència?

R.H.: A Convergència, jo donava comptes al Secretari General en el Comitè Executiu, però com a partit nosaltres no volíem aparèixer com a tutors d'un sindicat, entre altres raons perquè això ho invalidava, tot i que UGT estava molt ficada amb doble militància amb el partit socialista, i que en aquell moment a CC.OO tothom l'assignava una dependència, una corretja de transmissió del partit comunista, nosaltres no volíem aparèixer com els creadors d'un sindicat domesticat, groc...Ni a ells els interessava, ni nosaltres teníem cap interès que Convergència tingués un sindicat de la seva obediència. Però el que si volíem com a servei al sindicalisme i donada la meva experiència en aquest món, i que la meva obsessió era pensar que si no logràvem [sic] una tercera sindical a Catalunya....en aquells moments era molt difícil el diàleg amb CCOO i no era fàcil amb UGT, doncs tenir un tercer sindicat que fes de contrapès als dos sindicats aquests. Aquesta era una obsessió meva i, crèiem, que una necessitat del país. Però el partit no volia aprofitar el sindicat per res, això em va costar molt mostra'ls-hi que no volíem res més que ajudar-los, quedar en segon terme i que ells fessin. Però com érem un vehicle de poder-los posar en contacte i de poder pressionar amb l'autoritat que ens donava el fet de governar Catalunya, doncs volíem fer-ho com a servei, no volíem tenir un sindicat propi de Convergència.

P: Quina era la seva responsabilitat a la Sectorial de Treballadors?

R.H.: Jo era simplement un membre de la Sectorial, no vaig ser mai President de la Sectorial...o potser ho vaig ser una temporada, em sembla que després del Castaño vaig estar una temporada. Però jo vaig entrar de seguida al Comité Executiu Nacional del partit, amb la responsabilitat de mantenir relacions amb els sindicats. Era el Secretari de relacions amb els sindicats des del primer moment. En funció d'això parlava amb CCOO i UGT per les coses importants que convenia que parlèssim i que d'alguna manera afectaven a conductes i mesures que podia prendre el govern, i d'altra banda, el gran objectiu i la meva feina era posar d'acord aquestes petites sindicals. Va ser tremendo [sic] perquè no ho vaig lograr [sic] mai, quan els teníem reunits, marxaven i es desfeia tot el que havíem parlat. [...] Després d'aquest fracàs encara va haver un altre intent, inclús [sic] es va arribar a un congrés de fusió, el que quedava de la Confederació, quan es van barallar el Llerinós i el Jordi Fayos, Llerinós es va portar les sigles de CSC, i l'altre va fer la Confederació de Treballadors de Catalunya (CTC), [...] i vam intentar fusionar-los [a la CTC] amb la USOC, i vam lograr fer-ho, després de dos anys més de negociacions. Vam lograr un congrés on això es va fer. [...] Això també va durar mig any, després es van tornar a separar. I ara continuen separats. El Jordi Fayos té una espècie de sindicat que li diu Confederació, que és més una gestoria...si ets capaç de destriar les mentides que et digui, una entrevista amb el Fayos t'aniria bé, perquè és el culpable de que això no s'hagi fet. [...] Ara ell té 200 delegats, molt poca cosa, però el que té és una escola de formació professional i viuen d'això. És un xiringuito més.

P: Dins del propi partit, quina relació tenien amb la Sectorial d'Empresaris?

R.H.: Primer hi havia una Sectorial d'Empresaris, que va durar temps. Després s'ha convertit al llarg del temps en la Sectorial d'Indústria. No teníem relació. Teníem una relació de companys, però orgànicament no teníem cap relació. [...] Alguna vegada havíem fet una reunió conjunta per parlar de programa electoral, coses d'aquestes puntuals, però no hi havia una relació planificada. [...] Però hi havia la temptació de fer una sectorial del Treball, posant treballadors i tal, i jo a això m'havia negat sempre, perquè no he cregut mai en les reunions conjuntes per crear una cosa estable, si per negociar temes, però per crear una cosa estable treballadors i empresaris no he cregut

mai. [...] Quan havíem de fer un programa, sempre havíem de parlar i parlàvem, i no hi havia cap mena de problema, perquè és fàcil posar-te d'acord a nivell de principis, després lo difícil és posar-te d'acord al dia a dia, davant de mesures de govern o davant d'actituds de la patronal enfront els sindicats. Portar a dintre del partit la dinàmica dels diàlegs socials em sembla que no ho havíem de fer, no sé si encertadament o no, però no ho vam fer mai.

P: Als anys 78-79 Convergència tenia militants que treballaven dins la Unió de Pagesos...

R.H.: Si, el Pere Perera, el Casanovas van ser dels fundadors de la Unió de Pagesos.

P: Però arriba un moment en que la cosa...

R.H.: Jo no conec ben bé la història, per parlar-te d'aquest tema hauria de parlar el Pere Perera. Perquè tant els pagesos com la funció pública jo la tenia exclosa de la meva actuació. Jo actuava amb els sindicats industrials. Dels pagesos s'ocupava en Perera i al món de la funció pública no ens vam ficar.

P: L'Àngel Perera, que va ser responsable de la Sectorial, als debats dels anys 70 parla d'ELA com un exemple a seguir...

R.H.: Això va ser una obsessió que vam tenir sempre. Als papers d'aquella època sempre parlàvem de l'enveja que ens feia ELA, però mai vam lograr poder emular la seva feina. Aquesta era la meva intenció, fer un ELA petit però important a Catalunya i no ho vam lograr. Ara, el punt de referència era sempre ELA.

P: El Miquel Sellarès parlava que la SOC podia ser un embrió d'ELA, i una altra tendència deia que la USO podia ser l'embrió...

R.H.: El Sellarés no ha entés mai res de sindicats. Ell quan vam crear el SQC va pensar que allò podia ser, però allò va ser un error, perquè un partit no pot crear un sindicat. [...] El SOC no tenia forces en aquell moment per fer absolutament res.

P: I ell creia que el SQC podia tirar endavant?

R.H.: Ell pensava que sí. De seguretat entén molt, però de sindicalisme entenia molt poc. Tenia la seva opinió, com tothom té dret a tenir-la, però no tenia cap possibilitat. ELA té una història molt consolidada, entrelligada al PNB però molt independent també, feia la seva pròpia política sense dependre del partit. Nosaltres aquí no volíem tant el lligam polític, com el punt de referència d'un sindicat nacionalista que tingui els seus òrgans de decisió a Catalunya i que pugui fer una mica de contrapès als sindicats, perquè en aquell moment nosaltres teníem arguments com el de la llengua, si hem d'esperar a que el català entri en el món del treball a través de CCOO i UGT això serà impossible, després s'ha demostrat que no. S'ha demostrat que els elements que més han normalitzat la llengua en aquest món han estat CCOO i UGT amb els seus compromisos, però en aquell moment això no es veia tant clar.

P: He llegit un article seu a *Convergència*, sobre les eleccions sindicals de l'any 1980, on feia un repàs a tots sindicats i els anava descartant per ser corretges de transmissió o per d'altres qüestions; i finalment deia que el sindicat més adient pel militant convergent era la USO, perquè no era corretja de transmissió de cap partit i perquè cada dia hi havia més nacionalistes a dins. Però pel que he llegit al seu llibre sembla que hi ha un moment en què aquesta tendència s'atura, creu realment que això s'atura?

R.H.: Jo no crec que s'hagi aturat. Si jo dono la sensació de que s'atura aquest aspecte de nacionalització de la USO m'equivoco, perquè després la USO posa la "C" també. Veus que els papers de la USO són en català i castellà, i han fet un treball important en aquesta línia. El que passa és que la USO tenia a l'inici, durant molts anys, un problema, i és que ells van agafar molta gent de la JOC, i la JOC es movia molt en barris obrers de perifèria que eren castellano-parlants. Llavors durant molt temps les seves assemblees, reunions i publicacions eren en castellà, però això es va anar corregint molt substancialment. En aquest moment hi ha molta gent que ho veu molt clar, i en front de la seva pròpia central adopten postures d'independència en el sentit de que ells volen tenir les mans lliures per fer una política pròpia a Catalunya i defensar el valor de Catalunya, i en aquest moment la llengua l'assumeixen i fan assemblees en català des de fa molts anys, cosa que al principi no era possible.

P: I la idea del SQC neix com una iniciativa dels militants a títol personal o és una voluntat política de Convergència, perquè aquesta creació és una mica artificial, no?

R.H.: És molt artificial aquesta creació. Quan es crea el Sindicat de Quadres jo m'oposo, perquè es pensa que podem emular el sindicat de quadres francès. A França hi ha un gran sindicat de quadres. A Espanya no s'ha lograt mai. Hi ha un sindicat estatal de quadres, que ha tingut inclús delegació a Catalunya durant un temps, però no s'ha lograt mai. Tenen una gran revista perquè tenen finançament de la companyia telefònica, i d'aquí i d'allà, i tenen finançament, suposo, d'algunes àrees pro-governamentals, perquè fan una revista molt maca, i fan congressos i jornades, però no són un sindicat estès com el sindicat francès. Aquí tenim aquesta idea de dir: "Nosaltres, un partit de classe mitja no podem anar als barris obrers i fer que el sindicalisme de fàbrica ens cregui". I un sector del partit va creure que s'havia de fer un sindicat de quadres, perquè quadres si que en tenim. Però els quadres a Espanya per naturalesa no són gent amb esperit sindical, és gent que va molt al seu entorn i a la defensa dels seus interessos molt individualment. No poden fer convenis col·lectius propis, és una reivindicació que tenen. [...] Nosaltres amb això ens vam equivocar. La prova que ens vam equivocar és que no va créixer mai, els afiliats que tenia el Sindicat de Quadres eren simultàniament militants de Convergència, que s'apuntaven perquè era un servei. [...]

P: I el Castaño i el Perera què opinaven?

R.H.: Estaven amb mi, perquè la seva extracció és de la JOC i ells això del SQC tampoc ho van veure...

P: Potser això era una plasmació d'aquesta idea de que el pal de paller de Catalunya és la petita i mitjana burgesia, i no s'acabava de veure que podia fer Convergència amb la classe obrera...

R.H.: Un gran sector hi havia que pensava això. Jo no, jo pensava que si que podíem. La demostració que podíem fer-ho és que teníem bones relacions amb els sindicats i teníem locals a barris obrers, el que faltava era la voluntat de voler-se posar realment al servei d'aquests col·lectius, i mica en mica això es va fer. Després es va

veure molt més clar quan es va crear la Conselleria de Benestar Social. Vam veure que no hi havia cap problema en penetrar en qualsevol barri de Catalunya. Però al principi tots estàvem una mica desorientats, era una època amb els mapes poc definits d'actuacions d'uns i altres. Hi havia inclús, en aquell moment, alguna gestió per part del govern central per crear un tercer sindicat, que seria la USO. Això és real.

P: I com va influir a Catalunya?

R.H.: No va arribar a influir perquè no va arribar a realitzar-se. [...] Per una banda dèiem: “A Espanya hi haurà un tercer sindicat que estarà molt enfortit perquè el govern jugarà a favor de la tercera força, i a Catalunya hauríem de tenir un tercer sindicat però el nostre hauria de ser d'obediència catalana”. Llavors s'oposaven a la USO perquè deien que eren d'esperit curt nacionalista, no va ser encertat i vam perdre una oportunitat. [...]

P: Dins dels primers debats de Convergència, hi ha conceptes com autogestió, la idea era que el sindicalisme nacional, que es volia com a tercera força, recollís aquest conceptes?

R.H.: Si et poguessis fer amb el primer document, que és famós dintre del nostre partit, que és un document que va coordinar en Cullell, que és el nostre programa econòmic i social de l'any 1977, doncs allà nosaltres som més socialistes i socialdemòcrates que ningú, volem nacionalitzar les elèctriques, volem un sindicalisme reivindicatiu, quasi revolucionari, per la forma revolucionari; però això no va passar de ser literatura, després a l'hora de la realitat nosaltres no podíem influir en els sindicats importants que eren CCOO i UGT, ni lograr això que volíem fer per poder ajudar en aquesta línia que era el tercer sindicat. Això no ho vam lograr i els debats interns sobre el sindicalisme es van acabar, la Sectorial anava fent però la cúpula del partit no...

P: A partir de que es veu la impossibilitat...

R.H.: A partir del meu fracàs constant en aquest intent, que va trigar temps i que vam esmerçar hores i en alguns moments hasta [sic] recursos. Per mantenir el Sindicat de Quadres van tenir que donar inclús recursos econòmics. Vista aquesta inutilitat, en

Roca que és el Secretari General em diu: “Escolta, dedica’t al contacte amb els sindicats grans però deixem aquesta via perquè això no funcionarà”.

P: I aquesta proposta més socialitzadora i autogestionària, quan s’abandona?

R.H.: A partir de l’any 80 això...en el moment que agafés el poder dius: “Tot això podré fer-ho? No”. El programa electoral ja no era tan socialitzant, s’anava moderant i cada programa era més moderat en aquest punt, també la situació de la societat era diferent. Aquest document és famós perquè quan algú diu: “Punt de referència” i treu aquest document, ens posem a riure.

P: Hi ha un moment en què la Sectorial de Treballadors passa a dir-se Sectorial de Treball?

R.H.: Nosaltres dèiem més Sectorial de Treball que de Treballadors perquè Unió deia Sectorial de Treballadors, ells tenien, i tenen, la Unió de Treballadors. També perquè nosaltres teníem un concepte més ampli, treballadors en el sentit de no entendre per treballadors només l’empleat de la fàbrica, sinó que un botiguer, un empleat de botiga, un oficinista també és un treballador. Nosaltres dèiem treballadors per treure-li l’obrerisme en el sentit d’exclusió dels altres.

P: Fins quan dura la Sectorial de Treball?

R.H.: Encara està. Cada congrés tenen la tentació d’eliminar-la. A l’últim congrés va estar a punt d’eliminar-se, però la vam salvar.

P: Jo creia que hi havia moment en què la Sectorial de Treballadors desapareixia i naixia una de Treball que no tenia res a veure...

R.H.: No, és la mateixa que ha anat passant per etapes. Hi ha hagut etapes de més activitat [...] després va caure en una certa atonia, [...] i ha anat fent. Perquè la veritat és que vocació sindical en el partit no n’hi ha. [...]

P: Tornant al tema del tercer sindicat, en algun moment es considera establir contactes amb CNT/CGT?

R.H.: Mai, jo era la única exclusió que feia. Jo no creia, i no crec, en la CNT. Jo creia en la CNT primera, però després de la Transició i després de les múltiples separacions que hi ha hagut de CNT i de les bronques internes i les baralles, aquí acaba quedant-se la CGT, que va aguantant, però amb un caràcter molt poc sindical, al meu criteri tenen un concepte molt polític, molt <<anarco>>. No hi ha manera d'entendre's i continuen amb tics històrics de destrucció i a partir de la destrucció ja farem. Aquest era el límit que posava. [...]

Rafael Hinojosa i Lucena (15 de gener de 2004)

Pregunta: Va haver-hi tres intents en què vostè va ser protagonista als 80, el primer intent amb els tres sindicats, la CSTC, el SQC i la USO; un segon intent només amb els sindicats de caire nacionalista, com la CSTC i el SQC; i un darrer intent només amb la CTC, la gent del Fayos, i la USO una altra vegada. Si li sembla repaso cada intent i em comenta els dubtes que jo pugui tenir...

Rafael Hinojosa: Les dates les tindrè perdudes, els conceptes si que els tinc.

P: Les dates estan als documents, no hi haurà cap problema. Al VIè Congrés del partit hi ha una consigna o orientació per a que la direcció posi en marxa això, no?

R.H.: No és que hi hagi una consigna del congrés. De fet és la Sectorial de Treball. Durant dos congressos vam fer una ponència sindical, i en les dues es demanava lograr un sindicat d'obediència catalana auspiciat per nosaltres, potser si que era el VIé. Ja havíem fet una sèrie d'intents que no havien resultat bé, i potser va ser quan es va decidir, però no com a consigna del congrés, perquè als congressos de Convergència el tema sindical quedava molt en segona línia, això va anar funcionant perquè el Comitè Executiu de Convergència en el que jo hi era i hi era com a responsable de política sindical incentivava i volia al partit per a que no em diguessin que no. Convergència i Unió una vocació sindical no la té, no té raó de ser tampoc. I tampoc és habitual que un partit incentivi la creació d'un sindicat, però en aquella època a mi em semblava fonamentalment, i a un grup de persones que estàvem a la sectorial de Treball, que valia la pena de fer aquest esforç, i després de tots els intents el darrer si que és intentar que com a mínim que la USO i la CTC poguessin fer un únic sindicat. Això s'està treballant durant un temps i conclou amb un congrés d'unificació de la USO, que pren el nom d'USOC en aquell congrés, i la CTC. Això fa que els directius, la resta del SQC i el que quedava de la CSC que no havia anat amb el Llerinós, aquests residus van fer la CTC; i van anar inclús a treballar al carrer Riereta, la seu de la USOC. Però no va durar gaire això, perquè no es van entendre. El Secretari General de la USOC en aquella època, Josep Barceló, i el Jordi Fayos no van tenir la suficient, jo crec que més per culpa d'en

Fayos que no pas d'en Barceló, habilitat o franquesa d'anar sincerament a la unificació; jo crec que aquí la sinceritat li va fallar a en Fayos, va ser el que no va voler aportar les quotes, no volia portar el llistat d'afiliats, li costava molt de portar-lo allà...al final, els de la USOC van veure que hi havia menys afiliats dels que el Fayos deia...; total, que van discutir, es van barallar i el Fayos se'n va tornar al seu local i va trencar amb la USOC. A partir d'aquí, nosaltres, jo i les persones del Comitè Executiu que em donaven recolzament, com en Miquel Roca, vam decidir deixar-ho estar, prou d'experiències. Això ens ha costat anys i algun recurs que altre que també els vam donar. [...]

P: Perquè el tema comença l'any 1981, amb el primer intent, i vostè informa al Secretariat o al President de que hi ha dos vies per muntar això, la que vostè proposa que és posar en contacte gent i recolzar-los, i una altra via que és donar una quantitat de diners a gent de confiança del partit i que ho montin ells, vostè no es partidari d'aquesta via, però al partit hi ha gent partidària d'aquesta via?

R.H.: No, això era una hipòtesi, és a dir, o fem això o fem això altre, i jo crec que el hem de fer és lo primer. [...] No hi havia un debat en aquest sentit.

P: Al 1983, quan es posa a la taula a negociar a tres bandes, per què accepten tots tres?

R.H.: És que no accepten. Sóc conscient, els conec als tres i sé que no es parlan entre ells; jo el primer que faig és parlar amb cadascun d'ells i dir-los que farem un dinar els tres amb mi, i a veure si podem començar a parlar. I això si que es logra. No es parlaven perquè anaven cadascun a la seva, i en tots cas l'única cosa que feien era criticar-se els uns als altres. A més jo els manifesto que, en un moment que CDC té majoria absoluta a Catalunya, Convergència té els recursos suficients per poder presionar-los, perquè d'una manera o altra després tots anaven a les Conselleries a demanar ajudes. I quan els plantejo aquesta possibilitat em diuen que si, que estan disposats a iniciar les converses. Les inicien a base d'anar-nos reunint tots tres, per anar definint el model sindical que volíem, [...] i després per incentivar i per a que veiessin que la cosa era sèria jo els hi garantia recursos per fer aquell sindicat; i això va durar...primer els vaig posar en contacte amb ells, després es van fer reunions amb comissions d'uns i altres...

P: El comitè d'enllaç tenia plens poders per decidir?

R.H.: Aquests tres tenien relatius poders. Ells deien que si, però eren els seus Consells els que després havien de prendre la decissió.

P: Les direccions de cada sindicat sabien el que s'estava portant a terme?

R.H.: Si, perquè ells parlaven amb les seves direccions, el que passa és que la fússió final es pensava en congressos simultanis dels tres per acceptar la fússió en una institució única, això no es va arribar a fer, perquè en el moment que el grup negociador al carrer Ausias Marc en el local del sindicat del Casassas havien de signar el document d'unificació l'Àngela, el Llerinós i en Casassas van acordar que signaven sempre que la USO trenqués amb Madrid, com la USO no estava en disposició de trencar amb Madrid...jo aquest tema en la negociació sempre l'anava aparcant, primer fem el que tenim en comú i el que ens separa, que és això, ja ho farem al final. I al final no es va lograr, ells es van plantar i van dir que farien el que volien fer però sense la USO.

P: I no podia suposar, abans de començar les negociacions, que aquest seria un problema cabdal, o van jugar sabent que això es trencaria al final?

R.H.: Jo crec que no van ser sincers en la negociació. Ells sabien que jo tenia la seguretat d'obtenir recursos per fer aquest sindicat català. Sabien que jo estava molt decidit a que això es feia amb la USO, si no es feia amb la USO, no es feia. Però van voler, en l'últim moment, fer-me la jugada... aquesta negociació va ser complicadíssima, tot això es feia mentre unes persones del meu partit no hi estaven d'acord, alguns membres de Convergència no estaven d'acord tampoc en que la USO entrés. Per tant, l'Enric Àngela que havia sigut un líder posat per Convergència al front del SQC, doncs tenia entrada a les Conselleries i tenia accés a membres de la direcció, m'anaven creant problemes.

P: A les seves notes posa que el SQC demanava que vinguessin a les reunions gent com la Joaquina Alemany o el Joaquim Ferrer, com una forma de guanyar-se la confiança d'ells en contra de vostè...

R.H.: La que més va ajudar va ser la Rosa Bruguera, perquè ella era més partidària de la gent que no era de la USO, de la gent del SQC, de la gent del Llerinós, de la gent del Casassas. I llavors van pensar que si el projecte es lograva sense la USO tindrien igualment el recolzament del partit i els diners que jo els anava dient que podia aconseguir. Es van equivocar, perquè tots els que feien aquest plantejament, em saltàvem, s'anaven a veure el Roca, s'anaven a veure el President, i deien: “Això que fa l’Hinojosa no pot ser”, no em preocupava perquè tenia l’absoluta confiança de Roca i del President, i no em movia sinó era en les coordenades acceptades pel Secretari General del partit. Per tant, quan no van voler signar, a més va ser un acte violent, en el sentit de que ens reunim per signar i allà diuen que si aquest senyor, el Paco Giménez, no signa un document on posi que trenca amb Madrid, nosaltres no signem el document que havia estat elaborat durant un any.

P: I va ser el dia que el Paco presentava les tres propostes...

R.H.: Exacte, el Paco treu altres propostes perquè volia salvar el tema de Madrid i volia manifestar la seva voluntat de fer la política sindical des d’aquí. A partir d’aquell moment és quan es queden separats. Jo em retiro, signe-lo entre vosaltres, feu-la aquesta organització sindical, i llavors la USO es retira. Quan es queden sols, al cap de dos mesos es barallen i s’acaba la història.

P: Hi ha una cosa que surt contínuament, sobretot el SQC, tenen molt d’interés per a que vinguin els diners ja, i vostè els recorda que per quan finalitzi el projecte. Els diners que serien tipus subvencions de Departaments o el partit s’implica a fons?

R.H.: El partit s’implicava a fons. [...] Durant una temporada, amb gastos [sic] d’instal·lació, de primers anys de funcionament...amb tot això el partit s’havia involucrat. Jo tenia la promesa de que podia oferir-lo perquè ho recolzarien.

P: Qui ho gestionava i donava l’aval era en Roca?

R.H.: El meu interlocutor en aquest tema és en Roca, i m’asegura que hi hauran els recursos necessaris per tirar-ho endavant, i evidentment el President està informat

d'aquesta situació, perquè quan es tractava de diners en Roca no feia res que no sapigués també el President, i jo també havia parlat amb el President, inclús les quantitats més o menys de que parlàvem les havia parlat amb el President. Ells van arribar a saber inclús la quantitat, [...] van arribar a saber que eren 60 milions que estàvem disposats a invertir en principi, i llavors van dir: "Els tenim i aquests de la USO que se'n vagin". No els va sortir bé perquè no era seriós, no anaven amb sinceritat a la unificació.

P: A banda de la preocupació de Convergència per a que el català entrés a la fàbrica, per integrar la immigració...etc., també hi havia la idea de crear un tercer sindicat de negociació i pacte, allunyat del "radicalisme" de Comissions?

R.H.: Si, en aquell moment en els anys 80, del 77 en amunt, fins al 85, és una etapa on recordem que hi havia una pila de sindicats a banda dels dos majoritaris, però anaven consolidant-se CC.OO i UGT. Entre CC.OO i UGT a nosaltres ens convenia, creïem que ens convenia, un sindicat d'obediència catalana, recorda que en aquella època el sindicat UGT era corretja de transmissió dels socialistes i de l'altre també dèiem, potser amb poc rigor històric, era també corretja de transmissió del PCE, que tenia una implantació important a Espanya i tenia èxit en aquell moment. Per tant a nosaltres ens interessava un tercer sindicat, i sempre el model era ELA-STV. I aquí teníem molts sindicats minifundistes, si agrupem quatre, els altres aniran venint, però no...era una idea quimèrica com s'ha demostrat amb el temps, perquè no s'ha lograt. [...] Vaig perdre tota la confiança en que això es pogués fer quan em vaig convèncer de que cadascú el que volia era el seu xiringuito per tenir el seu modus vivendi i ja està. [...] Jo vaig continuar, malgrat aquest fracàs, durant bastant temps fins el congrés de la USOC i la CTC, llavors a partir d'aquí el Miquel i jo vam parlar amb el Fayos i li vam dir: "Si trenques això s'ha acabat". Es va trencar, i es va acabar.

P: Hi ha un moment en què demana que hi hagi un membre de l'Executiu al comitè d'enllaç, a part de vostè, un altre membre de l'executiu, per què?

R.H.: No, això eren intents de la Rosa Bruguera i d'algun altre de no deixar que fos l'únic que capitalitzés aquest tema. A la Sectorial de Treball, que era oficialment la interessada en aquest tema, jo no podia explicar tot el secret de la negociació, que en

principi eren els recursos que jo sabia que podíem disposar, per no crear problemes que interferessin en la negociació prou difícil entre els sindicats minoritaris. D'una manera o altra ells anaven dient el que deia de les reunions. Ells ho anaven explicant a la Rosa, a la gent del partit, “Ara aquest vol ficar-nos en un sindicat espanyolista, i nosaltres som nacionalistes, i el que hem de fer és un sindicat nacionalista i no espanyolista”, i aquest discurs de l'espanyolisme va costar que això no tirés.

P: Per què vostè no era el responsable de la Sectorial de Treballadors?

R.H.: Jo vaig ser al principi. Tot i que la Sectorial de Treballadors era un grup de persones de bona voluntat, que es mantenia per dos o tres persones, entre elles jo, i que teníem realment vocació de fer coses en aquest món, però era una cosa desestructurada, sense personalitat jurídica pròpia, així com Unió tenia la Unió de Treballadors amb personalitat jurídica pròpia, finançament independent,..etc., la Sectorial de Treball no n'ha tingut mai. Èrem tres o quatre persones, l'Àngel Perera, la Rosa Bruguera, jo mateix i algun altre que ho intentàvem. Però jo la negociació aquesta la portava en tant que era l'únic membre del Comitè Executiu Nacional de Convergència.

P: Contínuament hi ha varies espantades del SQC, hi ha un moment que diuen que han de consultar la base...vostè amb el President s'entrevista per parlar d'aixó, ell confia amb vostè?

R.H.: Ell confia completament en mi, de manera que arriba un moment que treuen a l'Enric Àngela del SQC perquè era evident que amb ell no podíem tirar endavant, després del fet de la no signatura d'aquell projecte, les portes se li tanquen a l'Enric Àngela. Al final l'Enric Àngela deixa la Secretaria i li donem feina en un altre lloc. Desgraciadament un mes més tard va morir. Però ell dilatava sempre que podia el procés aquest.

P: Hi ha un moment, quan sembla que la cosa pot tirar, que vostè fa una proposta d'incloure gent de la USO i el SQC a les llistes electorals...

R.H.: No, jo tinc molt clar que el sindicalisme no s'ha de polititzar. Jo sempre els hi prometo que l'únic interès que té el partit és que portin a terme això, que ho facin

això a canvi de res. El partit no els hi demanarà res. Ni llistes, ni els demanarem que s'identifiquin amb nosaltres. [...] Sempre els hi vaig dir un cop estigueu en marxa, us ajudem a posar-vos en marxa, inclús amb recursos, i jo em retiro, i no demanem res més, però no em creien. Jo crec que no em van creure, perquè si m'haguessin cregut haurien tirat endavant.

P: Al final hi ha dues coses que semblen impossibilitar l'acord, una és la direcció, amb la proposta de SQC i CSTC de la “trioica”, els tres alhora; i el Paco Giménez de la USO diu un Secretari General i dos adjunts. Vostè també veia que la segona era la més adient, però no es pronunciava per no interferir...

R.H.: Per no interferir jo anava, de totes maneres, treballant per a que hi hagués una direcció, una direcció amb dos adjunts com a mínim durant una temporada, després que facin un congrés i que elegeixin [sic] a qui vulguin, però d'entrada si els tres manen, com ja els coneixia molt bé, ja sabia que tres caps volia dir no fer res. Per tant si no s'unificaven en una direcció i dos adjunts, no podia funcionar.

P: A partir de la diferència pel tema nacional vostè ja diu “No treurem res en clar”, però la CSTC fa alguna proposta o també juga al mateix del SQC?

R.H.: La CSTC juga al mateix.

P: Vostè arriba a entrevistar-se amb el senyor Rigol, i pel que comenta l'entrevista no és gaire profitosa...

R.H.: És el Conseller de Treball, no es vol involucrar...Rigol no era un home per dir que no a res, perquè no li convenia dir que no, però no va agafar la cosa ni amb ganes ni amb entusiasme. La prova és que no es va lligar amb res. Per altra banda, com a membre d'Unió, el que nosaltres fèiem podia crear problemes a la seva Unió de Treballadors, que és molt minoritària, són quatre [...].

P: Llavors Unió no té política sindical, ni treballa pel mateix projecte de Convergència?

R.H.: En boca meva no diguis que no té política sindical perquè s'enfadaran, però no han treballat pel projecte. [...]

P: Després del primer fracàs, ve el segon intent, quan es canvia l'estratègia i només són sindicats nacionalistes. Qui decideix el canvi d'estratègia, un Consell Nacional? Vostè i el Roca?

R.H.: No és un Consell Nacional, no es discutia la cosa a aquest nivell. No es discutia perquè aquest era un tema, pel meu criteri, a lo millor equivocat, quantes més voltes li donèssim des del punt de vista de partit, més rebuig tindríem dels treballadors. Tu no pots crear un sindicat auspiciat pels patrons o per un partit que no es d'esquerra, per un partit liberal, de centre, èrem nacionalistes...l'única cosa que ens unia era el nacionalisme, uns procedíem del món socialista, altres del món socialdemòcrata...aleshores fer un debat per crear un model sindical en un Consell Nacional, que tens un sector de liberals, on la gent de més pes són botiguers o són fabricants o són empresaris, no ho vaig creure mai oportú, i sempre ho vaig desaconsellar. Llavors això es feia, com tantes altres coses fem, amb l'autorització i el permís de la direcció, però sense fer un debat que perjudicaria al propi projecte.

P: En aquest segon intent, es fan moltes reunions i s'arriba a fer un pressupost, tinc un dubte sobre aquest tema, el pressupost es fixa en 95 milions de pessetes?

R.H.: Si. Aquesta xifra deu sortir de les meves rebaixes. [...] Mirant les propostes d'ells, el capítol un, el capítol important eren les nòmines, i tot era el Secretari General, el Secretari no sé cuantos [sic], i em recordo aquesta xifra del mig quilo, si un treballador guanya 110.000 pessetes, com un Secretari General...[...].

P: Hi ha un moment en què ells tenen por a que vostè es plantegi agafar la responsabilitat de Secretari General, i vostè diu que no...

R.H.: Això ve d'un moment que el Miquel s'emprenya i, a un dels informes que li faig, em contesta i em diu: "Retiro el suport si tu no et fas càrrec com a Secretari". I jo li dic: "Miquel, això és desautoritzar els anys que porto discutint aquesta jugada en la que els hi estic dient que no vull res, si ara em presento allà i dic <<D'acord, això ho farem, però jo mano>> m'enviaran a la merda, això no es pot fer així". No sé si ell ho va comentar a un altre, perquè això es va saber. Jo vaig assegurar que de cap manera. En Miquel va trigar trenta segons en dir: "Tens raó". [...]

P: Miquel Roca ja estava emprenyat, no?

R.H.: Home, és que era una mica desesperant, moltes reunions, moltes hores...

P: I vostè es posa com a garant en l'administració de diners, suposo que perquè no hi ha confiança en ells...

R.H.: Hi ha confiança però jo estic disposat a comprometre l'ajuda del partit amb garanties de que allò s'administrarà bé, no els hi parlo d'auditoria, però una certa vigilància sí. No era agafar 60 milions i posar-los sobre la taula, sinó d'anar veient quines necessitats hi havien i com es gastaven. [...]

P: I a altres entitats que poden aportar, com Foment del Treball i les PIMES, això també es decarta?

R.H.: No s'arriba ni a plantejar. Els recursos, si haguessin sortit, haurien sortit del partit, i el partit els hauria tret de no sé on, ni jo ho sabia. Clar, si surten de Foment imagina el que significaria, que una associació empresarial financés la creació d'un sindicat...

P: Tampoc va haver contactes amb Foment per plantejar-li que li semblaria la possibilitat de posar en marxa un tercer sindicat?

R.H.: Mai, per part meva, que era l'encarregat de fer-ho i per tant des del punt de vist del partit, mai se'ls hi va consultar.

P: S'hagués negat a parlar amb Foment?

R.H.: Jo no volia parlar amb Foment ni amb cap organització empresarial, de cap manera. [...]

P: Vostès posen com a condició que sigui Jordi Fayos el Secretari General...

R.H.: Això si que ho imposo jo.

P: Qui és en Jordi Fayos?

R.H.: És un membre del partit i és un membre de la Sectorial de Treballadors, jo el proposo perquè en aquella època ell era enllaç sindical d'una empresa metal·lúrgica del Maresme, era l'únic que tenia experiència sindical i era un xicot jove, jo confiava que podia ser un bon dirigent, si madurava i es deixava guiar una mica fins que tingués una mica més d'experiència, doncs podia ser, com a mínim, amb més capacitat i més experiència sindical que el propi Enric Àngela, perquè l'Enric Àngela treballava a l'Enciclopedia Catalana i un bon dia se li va dir: "Anem a crear això i tu seràs el Secretari". Experiència sindical, tota la que vulguis, però experiència pràctica no en tenia, o al meu criteri no la suficient. En Jordi Fayos si i per això jo el vaig promocionar, el vaig posar al cap d'això i després em va sortir fatal, quan teníem la cosa lligada, me la deslligava perquè no té caràcter per treballar en equip amb ningú i després ell va veure que per aquest món podia guanyar-se la vida i viure, i es va dedicar més a conservar un petit espai que li permetés viure, que no pas a un projecte sindical, que també li hagués permés viure, però que hauria de competir amb l'eficàcia de la seva acció.

P: El tema del PRD retrasa moltes coses i les gent es posa, un altre cop, molt nerviosa pels diners...

R.H.: El PRD no ho retrasa perquè afecti a Miquel Roca, perquè amb Miquel Roca amb una trucada telefònica ja fèiem. Es ralenteix perquè jo mateix ralenteixo el tema, a veure com quedava tot...perquè jo sabia que si donava presa encara era pitjor, i per què hi havia encara ofertes a Madrid, a la USOC de la USO de Madrid, de recursos suficients per poder competir amb CC.OO i UGT. Si allà tenien recursos, la USO d'aquí també hi hagués tingut més recursos, i la postura de la USO d'aquí podia haver canviat també. Aquests venen a la negociació i venen amb ganes de fer la unificació perquè pensen que com són majoritaris dintre d'aquesta minoria i la perspectiva estatal no la tenen molt clara, doncs diuen a veure que traiem i quin suport trobem aquí. Per tant, en aquella etapa es va relantir una mica, però no per culpa del PRD.

P: Quan el president s'entrevista amb el SQC, amb les dues organitzacions formalment unides encara no de manera orgànica, el Miquel Prats li comenta a vostè que ja no cal que sigui l'interlocutor, que a partir d'ara s'entrevistaran directament amb el President, vostè això com ho interpreta?

R.H.: Ells demanen una entrevista al President, d'altra banda el President al Fayos el rebia de quan en quan, o a l'Àngela...l'Àngela el perseguia al President; tots en nom del seu sindicat demanaven entrevistes i el President els rebia, i xerrava amb ells i després si ho considerava oportú m'ho explicava i si no, però normalment jo sabia de què s'havia parlat. [...] Demanen una entrevista com a conjunt i li diuen: "Ja estem, ja funcionem i no necessitem intermediari", el President va prendre nota i va dir que molt bé però em va ratificar perquè continués fent la feina que estava fent. [...] Mai, ni el President ni el Miquel, em van dir "Escolta, potser que ho deixem estar".

P: Quan trenquen vostè encara seguia observant?

R.H.: Trenquem i sóc jo que li diu: "Miquel, això no té futur". I diu: "Estic d'acord". Perquè això tirés endavant, jo anava donant esperances al Miquel i a la direcció del partit, però arriba un moment que dius: "Ja no hi ha manera".

P: Al congrés fundacional de la CSC vostè és present?

R.H.: Vaig ser present en tots els actes, però no vaig estar mai a la taula de presidència. Sempre estava a un racó perquè quedés ben clar que les figures eren ells, no jo.

P: I quan comença a disgregar-se la CSC vostè intenta evitar-ho?

R.H.: No, ja no puc evitar-ho perquè es barallen d'una manera violenta el Llerinós i Jordi Fayos. El Llerinós se'n torna al seu local del carrer Pelai i l'altre es queda en l'altre local i ja no hi ha manera...

P: Per què creu que es disgrega?

R.H.: És una qüestió personal d'ells, perquè no creïen en el projecte, i no volien conviure.

P: Ara, ja no era el tema de l'espanyolisme de la USO...

R.H.: L'espanyolisme de la USO va ser sempre una excusa, perquè si el dia que havien de signar el document l'haguessin signat, doncs allò hauria funcionat. [...] Després van dir: "Nosaltres ho farem", jo vaig dir "D'acord", però tampoc van ser capaços de tirar-ho endavant. Llavors en aquest show, en aquesta etapa, el Llerinós i el Fayos no estan junts, i jo torno a intervenir per ajuntar-los, i els arribo a ajuntar i es crea la Confederació Sindical de Catalunya. I quan fa dos mesos que estan junts, en el mateix local, doncs trenquen la porta, es barallen...la versió que jo tinc sempre és la d'en Fayos que em diu que l'altre només vol emportar-se les dades del Sindicat de Quadres...

P: Diferències ideològiques no n'hi ha, no?

R.H.: Mai es va plantejar el problema ideològic, excepte referent a la USOC, i com a excusa. Jo sempre els deia: "No polititzeu el sindicat, un sindicat no és un partit, quin problema hi ha en fer un sindicat català que estigui d'alguna manera connectat, encara que no orgànicament, a un sindicat espanyol?"

P: Vostè era favorable a alguna mena de lligam amb la USO espanyola?

R.H.: Jo no m'hi oposava en absolut, i a més no veia la necessitat de trencar amb la USO de Madrid, perquè els sindicats moderns, i els antics també perquè com diu allò de "Treballadors del món, uniu-vos", la unitat ha sigut sempre un argument central per fer sindicalisme. La unitat ha sigut sempre un element que s'ha utilitzat per fer que la gent, que els obrers puguin tenir força contra la patronal. Quin problema hi ha en que un sindicat català tingui lligams amb un sindicat espanyol? No volem que depenguin de les instruccions o de les consignes de Madrid, però que puguin tenir un lligam amb serveis, amb temes com serveis d'estudis, publicacions...quin problema hi ha?

P: Anar, encara que només sigui com a observador, als òrgans de direcció de la USO, això tampoc ho veia malament?

R.H.: Jo això ho veia bé, ells no ho veien.

P: Llavors seria un lligam més especial que el que es podria tenir amb ELA-STV o la CIGA?

R.H.: Si, en canvi amb ELA-STV ningú tenia dubtes, de que si podíem tenir un lligam el tindríem, però no és igual tenir un lligam amb la ELA que tenir un lligam amb un sindicat d'àmbit estatal que en moments determinats...en aquell moment encara creïem que la USO podia tenir recolzament des del govern central per poder créixer, el que passa és que després no el va tenir, no van créixer i s'han quedat com estan.

P: El problema per la orientació socialista-reformista de la USO no era cap problema?

R.H.: No hi havia una qüestió de dir: "Aquest és un sindicat groc, és un sindicat anti-vaga". No es planteja això en absolut.

P: Del que vostè s'assabenta és que mentre estaven negociant amb la USO, SQC i CSTC també estaven parlant pel seu compte...

R.H.: Si, això és el que provoca que després no signin. Sé això, sé a qui van a veure, sé el que diuen...Desgraciadament des del partit hi ha una persona, la Rosa

Bruguera, que els anima, perquè no coincideix en absolut amb mi, després al final dels anys hem coincidit una mica, però en aquest tema no vam coincidir mai.

P: A Miquel Roca se l'acusa que vol destruir el Sindicat de Quadres...

R.H.: Se li acusa d'això perquè em van atacant a mi i veuen que en Miquel em dona suport, llavors salten d'un a l'altre. La Rosa Brugura té molta entrada amb el President perquè havia sigut secretària seva a Banca Catalana, i de quan en quan va allà i li explica la seva visió de les coses, i això no fa mai que el President digui: "Retireu el projecte o retireu l'Hinojosa", no arriba a això, però això em distorsiona, perquè això fa que el President vulgui saber de primera mà que pensa un i altre respecte el tema, i errat, un dia un, un dia un altre, perquè els va rebent i els hi va preguntant: "I això com va? I a l'Hinojosa com el veieu?". I li duen: "L'Hinojosa només vol que anem a la USO...". Ell ja sabia que això no era exacte, no era correcte, i d'altra banda ell estava d'acord en que la operació fos amb la USO.

P: Ell té molta confiança tant amb vostè com amb Roca, i no dóna consignes ni orientacions...

R.H.: En absolut, mai em va donar cap consigna. Ni ell ni en Roca em donen consignes, sóc jo que els involucro, sóc jo qui emprenya al Miquel perquè m'ajudi i em garantitzi que tindrà recursos. Ells no estan pels sindicalistes, ells estan per altres aventures i altres coses, i sóc jo el que els emprenyo. Devien veure una coherència amb el que jo feia quan ho aprovaven i em deien endavant.

P: El darrer intent, perquè s'intenta amb la CTC del Fayos i no amb la CSC del Llerinós?

R.H.: Perquè és impossible, en Llerinós se'n van de la CSC i fa la Intersindical, i després també deixa la Intersindical, i esta una temporada a Malgrat sense intervenir per res. Després no sé a través de qui, el tornen a recuperar i torna a fer alguna cosa. I després fan un congrés i nomenen una noia lleidatana com a Secretària General i desapareix el Llerinós. [...] Va arribar un moment en que ni que vinguessin tots, amb un document signat amb sang, diguem que canviaven...no poden canviar.

P: Però malgrat tot s'intenta amb el Fayos i la USO...

R.H.: Això és la última oportunitat. És la última operació que es fa. Es fa un congrés a La Sadeta, es fa la unificació, el Fayos i una part del seu grup se'n van a Riereta, on està la USOC, i dos mesos més tard es barallen. Llavors va ser quan vaig dir: "Trencada aquesta operació, Convergència es retira del projecte".

P: I en aquesta tercera operació, la implicació és igual a les altres o és menor?

R.H.: És total, excepte en una cosa, ja no hi havia els recursos que hi haguessin hagut en la primera operació.

P: Ja no es garantitza el recolzament econòmic?

R.H.: No es garantitza amb aquell volum. Garantitzar uns mínims recursos quan no podien pagar la nòmina, sempre acabàvem donant-li diners a en Fayos perquè pagués; però a partir d'aquí ja es talla totalment i no se'ls hi dona ni un duro. Ja el vaig advertir: "Aquest és l'últim intent, si això es trenca, amb Convergència no hi contis més".

P: La CTC és l'hereva del SQC, el nexa amb Convergència era tan fort com el que hi havia amb el SQC o s'havia anat diluint?

R.H.: No, es va anar diluint. El SQC era una mica lo mateix que la Unió de Treballadors d'Unió. Eren militants de Convergència que per disciplina es feien militants del SQC, però no hi havia opció...el sindicat de quadres a França té un sentit, perquè són uns sindicalistes que tenen molt de poder a les empreses, estan ben organitzats, tenen una tradició i són una cosa envejable. A Espanya hi ha un altre sindicat de quadres, però aquest Sindicato de Cuadros Españoles que està funcionant, i que funciona a Madrid, té menys pes, menys tradició...I aquí un sindicat de treballadors serà molt complicat, fem un sindicat de quadres, que s'adapta més al nostre perfil de partit. Però era tan lligat al partit que no podia créixer, perquè el sindicalisme no pot créixer dintre d'un partit. [...] El Sindicat de Quadres era el que tenia el nostre suport abans de que jo comencés a dir: "Això no pot ser, l'hem d'unificar...". El mateix suport

que li anaven donant al SQC el va continuar tenint la CSC, quan es van unificar, i la CTC del Fayos perquè era el nostre, i continua tenint aquests recursos fins al congrés de la USOC i aquí se li va dir: “Ara us heu d’espavilar”. I això ho sabien també els de la USO, que les ajudes que nosaltres donàvem, les retiràvem. I el Barceló, no només va estar d’acord, sinó que va considerar que efectivament s’havien de retirar, perquè ell no volia involucrar-se en unes ajudes d’un partit determinat.

P: Just abans del procés d’unificació hi ha eleccions sindicals, el partit aposta clarament per la CTC, i he trobat una carta, una crida, on es demana a la gent que s’impliqui...

R.H.: Carta no crec que trobis, perquè jo no vaig voler fer mai cartes. Però pots trobar alguna carta meva dirigida a gent de Tarragona, o de “por ahí”, dient que s’havien d’implicar en aquest projecte. [...]

P: Perquè creu que fracassa el darrer intent? És el Fayos l’únic culpable?

R.H.: Mai es pot dir que una persona és l’únic culpable, però si hem de repartir culpes, el 90% són del Fayos. El Fayos ha vislumbrat durant aquest temps que vivia bé en aquell sindicat petit que ell dominava bé, i veia que tenia un “modus vivendi” adequat, com després s’ha demostrat; perquè després ell manté aquest sindicat i demana cursos de formació...

P: És que encara existeix una cosa que es diu CTC...

R.H.: Ara ja em sembla que no. Legalment déu existir, però tenien una local al carrer Aribau que ja no el tenen, perquè vivien dels cursos de formació professional...això és molt complicat. Ell té un amic que es diu Antonio Núñez que és el delegat del Sindicato de Cuadros Españoles aquí, i aquest té uns quants quadres; i té una oficina de formació. Llavors s’ajunten i fan aquesta escola de formació, demanen cursos al Departament, el Núñez ja tenia cursos, demanen més cursos i comencen a viure d’això. I d’això han estat vivint fins ara. Fa poc em vaig trobar al Núñez pel carrer i em va dir que s’havien separat i que a més estaven en judici d’acusacions mútues d’apropiacions de no sé qué uns i altres, i fa un temps veig que han liquidat el local. Jo

crec que en aquest moment, legalment, si vas al registre déu estar encara CTC, però no funciona. Encara hi deuen haver delegats sindicals titulars d'aquest sindicat, però jo tinc la impressió que això ja no existeix. Probablement existeixin uns quants delegats que tenien a la Diputació, que era on més delegats tenien, estem parlant de 170 delegats a les últimes eleccions, una cosa molt miserable.

P: Un cop repassats tots els intents, amb un projecte darrere per arribar als sectors socials on Convergència tenia més dificultats, vist ara amb perspectiva, creu que ha estat una greu mancança o que les coses no haurien canviat garie?

R.H.: Jo, aquest intent, estic content d'haver-lo fet. Perquè si no l'haguéssim fet estaríem encara dient, i encara sento algú que ho diu: "Hem de crear un sindicat nacionalista". Però en aquella època, en els anys 80, era evident que teníem dues centrals sindicals polaritzades, una tercera de poca implantació com la USO i moltes petites...la del Casassas nascuda a la clandestinitat, i gaudia de simpatia, en la clandestinitat tot el que havia sortit contra el franquisme era ben vist, però un cop en democràcia dius: "Aquest país necessita un tercer sindicat, aquest dos ja provaran, però necessitem un tercer que sigui més nostre, més nostre vull dir del país, no del partit". I aquell intent s'havia de fer, i jo estic content d'haver-lo fet. Però vaig perdre moltíssimes hores i he tingut "disgustos" amb això, perquè al final ha estat absolutament impossible. I no déu ser per falta de capacitat meva perquè no ha sortit ningú més que hagi fet aquest intent, tot i que hi ha hagut molts que deien que s'havia de fer i que ho farien, els propis que es van separar en aquell moment, els que continuen, perquè encara continua havent sigles "por ahí" de sindicats petitets...ningú ha lograt unificar aquesta família. Vol dir que és impossible perquè la gent prefereix el seu xiringuito, la seva cosa, en comptes de fer una cosa una miqueta sèria. I després, ara ja no ho faria, perquè tant UGT com CC.OO són sindicats que per la normalització lingüística, per exemple, han treballat més que ningú, fantàstic! Ara no veig la necessitat del tercer sindicat, però en aquell moment sí, perquè què sabíem nosaltres que CC.OO havia d'adoptar una postura tan responsable com va adoptar respecte la llengua i els temes nacionals? Què sabíem si UGT faria igual? Volíem un tercer que ens assegurés, com a mínim que això ho fariem, però ara no veig cap possibilitat de que això es faci, ni probablement hi ha cap necessitat de que es faci.

P: Creu que a la llarga hagués beneficiat al partit?

R.H.: No, al partit no, però al país sí. El partit no podia utilitzar el sindicat per penetrar en el món obrer, el partit entra el món obrer per les seves polítiques socials o no entra. No han entrat els col·lectius d'obrers a Convergència, hi ha moltíssims obrers a Convergència però no lo suficient com per crear una corrent que trobi a faltar un sindicat propi, perquè si no s'hauria fet.

P: És una mancança per la pròpia afiliació del partit...

R.H.: La pròpia naturalesa del partit no invita a la creació d'organisme obrers. Quan jo he deixat la Sectorial, per ser diputat, a l'últim Congrés la temptació era eliminar la Sectorial de Treballadors, si no funciona, eliminem-la. Finalment no es va eliminar, però funciona molt lènguidament.

P: I la darrera pregunta, en aquests intents s'arriba a tantejar a algun altre sindicat? La CGT?

R.H.: Mai, per principi. No hi compto amb ells perquè no hi crec en aquest tipus de sindicalisme actual [...].

P: Amb la UGT s'arriba parlar d'alguna cosa?

R.H.: Mai...Si que vam parlar perquè ells ho sabien. Quan ens vàiem, com a responsable de política sindical jo els anava a veure, em deien que no tindria èxit, i han tingut raó ells. [...] El que s'ha produït després és un intent, per part d'ells, d'assumir i absorbir aquests sindicats, i en alguns casos ho han lograt. Hi ha un sindicat petit a Osona, el SICO que està amb CC.OO.

P: Vostè creu que ara, tot això, ja no és necessari?

R.H.: Jo ja no dedicaria ni mitja hora a això, dedicaria mitja hora o una hora a convèncer el que em digui que s'ha de fer per a què no ho intenti. En canvi els hi diria ajudin a CC.OO i a UGT. El panorama sindical, el mapa sindical, està molt dibuixat i

molt clar. Les distàncies són tan bàbares, suposant que sortís un sindicat...la USOC és la més formal i la més estructurada, té 2.000 i pico de delegats, contra els 20.000 i els 18.000 dels altres. La USO és manté perquè té una vocació sindicalista, jo crec que molt autèntica i un esperit de servei molt autèntic, però la USO no té tampoc futur.

José Luís López Bulla (23 de gener de 2004)

Pregunta: Como concebía CC.OO de Cataluña la cuestión nacional?

José Luís López Bulla: Nosotros nunca consideramos que la cuestión nacional fuera un adjetivo que acompañara a lo que convencionalmente era el carácter más clásico de un sindicato, un sindicato como organización voluntaria, libre de los trabadores en nuestro lenguaje de clase, sino que, evidentemente, el carácter ontológico de aquel sujeto nuevo que surgía era descrito de “claseynacional” [...], no era posible en Cataluña un sindicato de clase fuerte si dentro del ser de clase no tuviera el hecho nacional, y viceversa, no podía ser nacional sino era de clase en nuestra concepción, lo cual no quiere decir que hubiera otros sindicatos y organizaciones que fueran de clase, que el hecho nacional les fuera poco relevante, como era el caso de UGT en aquellos tiempos. Nuestro primer interés era meternos dentro de los recovecos de la organización del trabajo fordista-taylorista, en aquella época todavía como una fuerza impresionante el fordismo, el peculiar fordismo español, el peculiar fordismo catalán, con fábricas fordistas tan relevantes como la SEAT, la Olivetti...y con una organización del trabajo claramente taylorista. Esa era la característica fundamental, meternos ahí porque era el elemento unificante, de todos los trabajadores españoles, europeos y por supuesto los catalanes. De ahí toda la batalla que nosotros dimos, conscientemente, por la mejora de las condiciones de trabajo, conscientemente era una evidencia debido a la precariedad de aquellas condiciones de trabajo, una fábrica cutre, una fábrica de un fordismo cuartelario e insalubre, y así como algunos historiadores han pensado que aquello era una maniobra o una lucidez de comisiones para a partir de ahí situar la batalla política, no es verdad porque el hecho fundamental de un sindicato [...] en aquella época no era posible que tuviéramos el predicamento que teníamos y que tuvimos después, sino era haciendo de sindicato, no estábamos bajo la capa de Luis Candelas metidos en el regazo de aquella capa para aprovecharnos de una batalla que algunos han considerado menor para combatir el sindicato vertical de dentro.

El hecho de que en aquella época las fronteras estuvieran delimitadas, incluso las de la misma fábrica, el hecho de que en aquella época el mundo de la globalización aunque fuera tendencial no tenía la consistencia de hoy, ayudaba también a la personalidad del sindicato de “claseynacional”, y el hecho de que además un gran sector

de la contraparte, del empresariado, fuera catalán descendiente de las “nissagues” más antiguas con fábricas importantes del metal, del textil, nos ayuda porque era una disputa sobre cómo queríamos mejorar [las condiciones] de trabajo del conjunto asalariado de Cataluña.

Una gran parte de los dirigentes de CC.OO venían del PSUC, o bien estábamos encuadrados en el PSUC, o bien estábamos bajo el áurea de sentimientos que el PSUC despertaba, o bien bajo la potencia intelectual que el PSUC desprendía. La influencia de lo que eran los postulados nacionales del PSUC se reflejaba claramente.

Ya te puedes imaginar que las primeras batallas que se dieron entorno a estas cuestiones con determinados sectores obreristas de la época –FLP’s, FOC’s...- fueron por esta historia. Que si esto era ir a remolque de la burguesía, que si esto eran transacciones extrañas al movimiento de los trabajadores, que si esto nada tenía que ver con la tradición de Cataluña...que era una media verdad, porque si bien la CNT histórica no tuvo nunca un planteamiento de clase y nacional, a pesar de que al <<noi del sucre>>, a través de biografías que han hecho del <<noi>> más bien un santo laico que otra historia [...], se le atribuyen a Salvador Seguí unas frases –que es posible que las dijera- como aquella en el Ateneo de Madrid: “Prefiero un trabajador de Huelva antes que un empresario catalán”. Pero eso lo podía haber dicho un anarquista tuviera en cuenta el hecho nacional o no, lo podía haber dicho Antonio Gramsci en los Consejos de fábrica en Milán, lo podía haber dicho Karl Kortsch: “Prefiero a un trabajador de Logroño antes que un empresario de Hamburgo”, “O antes que a Agnelli de la FIAT”, eso no prejuzga nada. “Yo estoy por la Cataluña de los trabajadores, para eso está el sindicato de la CNT”. Si que es verdad que la historiografía de Layret aconsejaba un giro en esa dirección, pero no consta que los dirigentes de aquella hubieran leído a Layret. Doy fe de que Cipriano García, que en este sentido fue la gran <<patum>>, el patriarca de todas estas cosas y de la configuración intelectual del sindicalismo de CC.OO, no leyó a Layret, y las lecturas de Layret que yo mismo hice fueron bastante tardías.

Así pues de un lado las condiciones histórico-concretas de una nueva organización con la densidad, el tenor y el diapasón de hoy propiciaban eso, y la influencia directa e indirecta del PSUC. Si que es verdad que relativamente pronto, en el año 1966, que es cuando aparece la expresión nacional, la CONC, y que en el lenguaje, la jerga de los sindicalistas era la nacional, lo cual quiere decir que eso, aunque solamente fuera el estuche, iba dejando un poso, unas huellas, la conciencia real y se

supone que la conciencia posible de aquella persona que decía la nacional...estos fueron los primeros pasos para la implantación del sindicato “nacionalydeclase” en Cataluña, ahora bien, si CC.OO hubiera sido un sindicato marginal, un sindicato aguerrido, un sindicato importante pero no determinante, su fuerza nacional hubiera sido posiblemente nula. La prueba está en que hubo experiencias de hacer renacer sindicatos nacionales en Cataluña que fracasaron justamente porque no eran sindicatos determinantes. El caso del SOC, no solamente no se desarrolla sino que coincide su desaparición con la libertad sindical, lo cual no deja de ser como bastante paradójico. Un grupo de personas empeñadas, valientes, sinceras, democráticas como la gente del SOC, cuando viene la democracia desaparecen. Por qué? Porque ya se conforma lo que es, diríamos, el panorama más convencional del sindicalismo europeo, y de aquellos sitios donde la influencia hacia Cataluña era más evidente, el caso de Italia [...] los tres sindicatos, un sindicato de matriz marxista, insisto en esa expresión y no comunista, al menos en el caso de Cataluña, porque así como en España siempre se dijo CC.OO el sindicato comunista, aquí en Cataluña muy pocas veces se dijo eso, en ese sentido nosotros fuimos muy cuidadosos...un sindicato de matriz socialdemócrata tradicional y un sindicato <<aveparado>> en las mesas camillas de las curias u obispos, o de ciertas influencias incluso progresistas –el caso de la USO-.

CC.OO era una especie de caja de pandora porque había marxistas, había reformistas, había viejos anarquistas y lo más avanzado, de lo que eran las vanguardias, de cristianos de la época aquí en Cataluña, pero esa idea de que el prestigio de CC.OO de Cataluña viene dado por lo nacional es rigurosamente falsa y entre otras cosas porque en los problemas de aquella época, tan urgentes de solucionar, tu no podías ir a los trabajadores diciendo que lo importante es la Asamblea de Cataluña (un hecho posterior a estos). Lo importante es, aquí y ahora, mi condición de trabajo, mi salario, los horarios, etc...es decir el conflicto social claramente explicitado porque existen unas condiciones concretas que hacen que se resuelvan estos problemas [...]

P: Existía preocupación en el sindicato ante la posibilidad de que se reprodujera en Cataluña el mapa sindical vasco?

J.L.L.B.: O bien nosotros éramos unos petulantes, o bien nosotros éramos unos despreocupados, pero no tuvimos miedo en ese sentido, seguramente sería por la petulancia de la juventud que teníamos. En el núcleo dirigente de CC.OO de Cataluña

después de la detención del 1001, de Marcelino Camacho, me hago cargo de Cataluña y Cipriano García se dedica a España, y la dirección era relativamente joven, estábamos frisando los 30 años. Una prueba de que nosotros no teníamos miedo a eso es que en todas las convocatorias de conflicto social nosotros nunca pusimos veto a que el SOC, por ejemplo en los 1eros. de Mayo, estuviera firmando en igualdad de condiciones las octavillas con CC.OO. UGT y USO, UGT sí. Pero UGT no era por miedo, sino por reafirmación de que ella era una gran dama con apoyos internacionales y aquello era un disparate. [...] Pero el caso de Cataluña era distinto, en el País Vasco no solamente el PNV, hablando en términos políticos, podía presumir de tener un sindicato de su obediencia o amistad, sino que por otra parte podía decir a las claras que tenía una red empresarial propia cosa que aquí en Cataluña no se dio. Es decir, el gran fracaso histórico de Jordi Pujol y de CIU ha sido que no han tenido una trama empresarial sólida, si empresarios ilustrados, [...] progresistas, mejor dicho demócratas, y luego además se había dado algo que tuvo su interés aquí en Cataluña. El padre espiritual del empresariado catalán, demócrata, gran figura que fue [Pere Duran Farell], en el año 67 con quien negocia los conflictos de La Maquinista es con CC.OO, en el *Noticiero* aparecen una declaraciones: “Hay que negociar con CC.OO” [...] Le llovieron palos a diestro y siniestro pero Duran era mucho Duran. No dijo hay que negociar con los sindicatos nacionalistas, por qué? Pues porqué no lo tenía dentro, y donde estaba el sindicato nacionalista? Pues tenía tapas variadas en algunos sectores de Banca, pero siempre en una inferioridad numérica en relación a CC.OO. De manera que nosotros no teníamos miedo, y cuando nosotros, y más concreto Cipriano García, viajaba al País Vasco para sus prédicas y para llevar el evangelio el problema que tuvo siempre fue el carácter arisco de los sindicalistas de CC.OO vascos, los de la ría, los de la margen izquierda, los de las grandes empresas, que eran –lo diré de manera frívola- más españolistas que el propio núcleo coordinador y dirigente de Madrid, Marcelino, Nicolás Sartorius y compañía, y también con los gallegos.

P: Crees que la incomprensión de CC.OO en Galicia y Euskadi de la cuestión nacional supone una ayuda a CIGA y ELA-STV?

J.L.L.B.: Por su puesto, solamente por esa ley física, si la naturaleza aborrece el vacío alguien tiene que rellenarlo, y por otra parte ELA-STV no era un sindicato que descuidara los problemas económicos y sociales en las empresas, era un sindicato muy

metido en lo que era la cocina de la empresa. Si por otra parte, no tenía ni la hostilidad ni la enemistad de los empresarios, pues llovía sobre mojado y de manera gratificante para ELA-STV.

P: Y en Cataluña a que aspirabais?

J.L.L.B.: Nuestra idea era consolidar la personalidad de CC.OO. Un partido se puede improvisar de la noche a la mañana, incluso obtener unos resultados electorales dignos [...] pero un sindicato no. Un sindicato necesita mucha memoria colectiva acumulada y esa memoria colectiva no quiere decir tiempo, sólo ni principalmente. Quiere, decir el ejercicio del conflicto, el ejercicio de la representatividad...pero por qué? Porque el hecho social se caracteriza por una democracia próxima, una democracia vecina. Si yo todos los días te veo en el mismo trabajo, si yo todos los días te pido un favor, si yo todos los días te veo en la cafetera, si yo todos los días te veo en los innumerables centros de concentración de la fábrica fordista que hace que en un metro cuadrado estemos trabajando 50.000 personas, y como el ruido de las máquinas es tan grande no nos oye la policía, parece que estoy contigo desde el nacimiento de los tiempos. Pero por otra parte CC.OO llevaba en los años 70, como 30 años de existencia, unos 10 de existencia formal, pero como 30 años, por qué? Por que aquellos dirigentes sindicales de Comisiones habían sido enlaces sindicales, habíamos sido jurados de empresas, habíamos estado en los locales sindicales, es decir, habíamos resuelto papeletas incluso hasta personales, había personas que eran hasta la Ana Francis, nosotros vivíamos hasta las proezas mas inverosímiles de tipo familiar...mi maestro en Mataró Martí [Branasach] que era presidente de las Juntas Sociales del textil, [...] pues en navidades los trabajadores iban a su casa con paneras de turrón, aguardiente, mantecados...[...] allí había una trabazón, Gramsci dijo una cosa que podía tener una lectura cursi pero que expresa eso, cuando hablaba del <<compromeso sentimentale con la gente>> [...].

Nosotros llevábamos muchos siglos de existencia en lo que eran los sentimientos de la gente, así es que no había miedo.

P: Cual era tu opinión del SQC?

J.L.L.B.: Nosotros competíamos también. Si bien CC.OO tenía una representación universal, y si bien nosotros competíamos también en las elecciones sindicales en los dos colegios, no era menos cierto que sólo teníamos influencia en los colegios técnicos en aquella gran fábrica taylorista y fordista donde los técnicos, teniendo un <<standing>> y una consideración diversa, estaban proletarizados. Y si bien nosotros teníamos una influencia fuerte incluso con dirigentes de primera línea, universales, y no sólo para los técnicos, en empresas como Maquinista, Olivetti, SEAT, en empresas del Bajo Llobregat...no es menos cierto que sabíamos que ese era nuestro talón de Aquiles. Porque las fábricas donde teníamos influencia con los técnicos eran fábricas puntuales. Nosotros éramos conscientes de que por ahí [estaba nuestro déficit], no por el sindicato nacionalista, no por el sindicato que se creara desde el poder para atraer a los técnicos, sino porque los propios técnicos no vieran representada su cartilla reivindicativa a través de CC.OO. Y era verdad que nosotros teníamos un retraso bastante considerable, que yo creo que se mantiene hoy. De manera que el problema no era tanto hacia los guños que los poderes hicieran, sino a que nuestro déficit de proyecto les impulsara a los técnicos a montar una asociación o sindicato propio. Cosa que se agudizó cuando Suárez habla con Zaguirre, o Abril Matorell sería, y entonces lo que plantean es un tercer sindicato sobre la base de una gran confederación de técnicos y de cuadros, que se va al carajo por la tendencia a la corporativización del técnico y del cuadro. Nosotros pusimos en marcha una serie de cuestiones organizativas, claramente insuficientes, que no dieron el resultado, [...]. Siempre hubo una secretaría de técnicos en el sindicato de Comisiones, secretaría de TPQ's (Técnicos, profesionales y cuadros) pero la tendencia que teníamos siempre era poner al más incompetente, y lo más curioso es que siempre que hubo un ingeniero o un técnico en Comisiones pugnaba por ser el más obrerista de la construcción que otra cosa.

P: Como eran las relaciones entre la CONC i CDC durante la transición?

J.L.L.B.: No hay tensiones en tanto en cuanto CDC era un partido democrático, no había ejercicio del conflicto social contra Convergencia. Las relaciones no solamente eran de respeto, sino vamos a llamarlo de compañeros, no en el sentido fraterno, pero las relaciones en los organismos unitarios con las personas de Convergencia eran cálidas.

Dos ejemplos, a Pujol siempre íbamos en comisión de sableadores a pedir dinero. Cuando se hace la comisión de los diez para negociar en Madrid yo hago la propuesta de que sea Jordi Pujol el que represente a Cataluña. La hago en una reunión del Consell de Forces Polítiques de Cataluña, pero con sindicatos y personalidades, entonces allí había tres candidatos uno era Linati, representando la derecha más <<beliflua>>, era el mandamás de aguas de Barcelona, estaba Joan Reventós y Jordi Pujol. La reflexión que yo me hice fue Joan Reventós está demasiado escorado a la izquierda, con lo cual aquí vamos a provocar recelos entre el personal diríamos más moderado, si planteo a Jordi Pujol en primer lugar porque creo que es más equilibrio, qué gano? Primero el haberlo planteado yo primero, segundo como la vida es muy larga me gano el respeto y la simpatía de Jordi Pujol, y de paso evito que sea Linati, aunque eso ya estaba evitado de antemano.

El trabajador por regla general ha sido siempre muy suspicaz, y las vanguardias sindicales de la época, las vanguardias difusas, más amplias, pensaban que todo el que tuviera mil duros más que él era un hijo de puta. Si Jordi Pujol además era un banquero, está claro que no conocemos banqueros benefactores como no fueran los de la época de los socialista utópicos. Como todavía no han montando ningún falansterio aquí en Cataluña...pero si algo tuvo el núcleo grupo dirigente catalán de CC.OO en aquella época era haber sido bastante leído, bastante instruido...[...] y no nos cuadraba que Jordi Pujol fuera un socialdemócrata y luego pensábamos que en un momento u otro se resituarián aquellas cosas.

La fecha clave es cuando el 15-J empiezan las primeras reivindicaciones. Nosotros la idea que teníamos era, primero, crear un marco autónomo de relaciones laborales en Cataluña, idea que sale de nosotros. Que queríamos decir con marco autónomo catalán de relaciones laborales? Que el conjunto de instrumentos contractuales, de institutos de representación de los trabajadores, de reivindicaciones y de todo tipo de tramas institucionales hicieran referencia a la defensa y tutela de los intereses del conjunto asalariado en el territorio, y aquello con el tiempo se va ampliando...y aquello empieza a plasmarse con la petición del Consell del Treball, cosa nuestra. Se plantea con la reivindicación del 11 de septiembre como día festivo, y eso tenía sus explicaciones en la calendario laboral, no era ese un planteamiento nacionalista químicamente puro, [...] era la gestión del tiempo de trabajo y del tiempo de vida, de tiempo libre. Y la tercera cuestión de estas urgencias era el asunto de la amnistía laboral. La concepción que CC.OO de Cataluña tenía del hecho nacional no

eran sólo los aspectos simbólicos, los significantes simbólicos o un código de señales al margen de la condición de vida de trabajo, sino que eran los significantes que surgían de un significado auténticamente de condiciones de vida. Efectivamente se proponen una serie de conversaciones con el Fomento y antes de que la Amnistía laboral tenga su expresión –y la Amnistía- en las nuevas Cortes surge el primer documento obrero-patronal, que era CC.OO y Fomento, presidido ya por Alfred Molinas, había dejado ya la dirección Carlos Ferrer Salat, y junto aquel documento empezamos ya a negociar a aquello. No tuvimos grandes dificultades porque el empresariado de aquella época estaba bastante acoquinado y segundo porque sabía que no podía oponerse. Le era mucho más llevadero aceptar una negociación con Comisiones que no como una imposición. Antes del 80 nosotros ya lo hemos planteado, la prueba está en que en plena Generalitat Terradelliana se monta el Consell del Treball, [...]. Ya hay una plan institucional nacional de Cataluña acompañado también de un guiño, de convenios marco de Cataluña sin ruptura con los convenios de marco estatal. De manera que en esas condiciones llegamos al año 80.

P: Cómo valoras y cómo conociste el intento Convergente del año 1982?

J.L.LB.: Yo creo que ellos partieron de una idea que luego se demostró tan falsa como un duro sevillano y es que la crisis del PSUC repercutiría en una explosión de CC.OO. Hicieron ahí un discurso académico, o bien estaban haciendo una hipótesis: “Estos tíos se van al carajo porque el alma máter que es el PSUC se ha roto”. El alma máter se rompió pero en CC.OO no hubo ruptura sino que continuó ganando las elecciones sindicales, [...]. Las negociaciones colectivas, excepto en algún que otro convenio, siempre fueron como si no pasara nada, y los problemas que hubo en algunos ramos como el metal era por cuestiones absolutamente laicas, que hubieran pasado en cualquier situación. [...]

Cómo nos enteramos? El mundo es un pañuelo, y Cataluña es uno de esos cuatro picos. El caso es que nosotros nos enteramos. Si va un tío a una empresa a tocar los tentáculos automáticamente te enteras a la media hora, [...]. Perera era un personaje estupendo que lo único que le interesaba era figurar como obrero de postín en las elecciones en Madrid, y cuando Pujol se dio cuenta de que efectivamente eso no traía votos de ningún sector no repitió como diputado en Madrid, y Rafael Hinojosa un personaje entrañable...[...]

Por qué lo sabíamos? Nosotros habíamos echado a un dirigente sindical de CC.OO de Cataluña que había llegado a tener altas responsabilidades en el textil, era de Sabadell, Bravo, [por ser una persona muy problemática]. Automáticamente o bien fue él a llamar a la puerta del poder o...[...], el caso es que le encargaron junto a otros que montara eso. Este dúo dinámico, tanto Rafael como Ángel Perera, era una gente que como no tenían mecanismos tenían que echar mano de lo que tenían, y se pusieron en manos de un personaje realmente fascinante, que era Mitjà, era un personaje joven de Arenys de Munt, [...] que había militado en el PSUC, [...]. Total que lo hicieron secretario general de la CSC y cada vez que tenía un problema venía a consultármelo a mí. Se apoyaron en gente sin biografía social, sin mecanismos en la empresa, el SOC ya había dejado de existir...lo que les quedaba era la USO, pero la USO era una organización complicada, la USO dependía más de sus tradiciones, de sindicato autónomo, autogestionario...que no de CIU. Que a ellos no les hiciera ascos depender de CIU, no en el sentido de hoy, sino en el sentido de Convergencia y de Unió. Pero no era una empresa fácil. Por tanto los únicos mecanismos que tenía Pujol y compañía, a través de su enviado en la tierra social que era Hinojosa, pues eran mínimos.

P: Se discute en la dirección de CC.OO?

J.L.L.B.: Sí, hacíamos un repaso de la situación, supongo que sí algún día, no lo recuerdo. Pero que eso formaba parte de las conversaciones informales de CC.OO seguro, pero nuestro objetivo era otro, nuestro objetivo era, y nos salió redondo, intervenir en ese mundo magmático de los representantes de los trabajadores en los nuevos comités que iban en las listas de los independientes y no afiliados, que hubo un momento en que CC.OO podía tener el 55% y los nos afiliados o independientes podían tener el 20 o el 30%, eso era lo que nos interesaba. [...] Para nosotros era mucho más fácil hacer una tarea de estructuración y de reflexión sobre ese mundo de independientes y no afiliados, procurando no confundir el sentido de esta gente de ser muy celosos en el centro de trabajo con aquellas deficiencias contractuales que nosotros pudiéramos tener en el centro de trabajo, porque siempre partimos de una caracterización, si esta gente sale alguna deficiencia contractual debemos de tener nosotros.[...]

Yo recuerdo que cuando Pujol gana las primeras elecciones en el 80, al único dirigente no político que convoca para pedirle su opinión sobre que tiene que hacer fue a mí. [...] Vi a un tío que tenía un pin con el escudo de la Generalitat y debajo PSUC, [...]

le dije: “Dámela” y me la puse. Y hablando con Pujol me dice: “Tu no saps que no pots portar això”, [...] él debió pensar que yo iba allí como ostentación...total que le dije que no, o cualquier cosa de escaso rigor diplomático. [...]

Es en el segundo congreso, cuando yo acuño la expresión “sindicato de clase y nacional” todo seguido, en el programa y en los estatutos, porque antes en los estatutos del primer congreso no aparecía, aparecía “un sindicato de clase, nacional...” no se qué no se cuanto...

P: En los años 1985-1986, percibisteis que la CSC tuviera más subvenciones o más facilidades para obtener delegados en la función pública?

J.L.LB.: Nosotros no denunciábamos absolutamente nada [...] es que era muy difícil que aquello cuajara [...]. Un sindicato que no negocia es un sindicato que no existe, un sindicato puede tener millones de subvenciones y devenir un sujeto inútil y un sujeto absolutamente irrelevante para los trabajadores y ocurrió con esta gente. La dirección de CIU fue una dirección que o fue torpe o no cayó en el detalle que te voy a explicar, o simplemente aquello le interesaba poco. Cómo es posible que cuando se discute el Estatuto de los Trabajadores el artículo 81, que es el que fija la representatividad de los sujetos, coloca a los sindicatos nacionales un nivel de representación que era difícilmente alcanzable para los sindicatos probeta. El PNV lo hizo, dando la dura con enmiendas al texto y saca los 2.500 delegados, cosa que superaba la ELA-STV, para poder negociar convenios. CIU no contesta el 10% para negociar los convenios, y CIU no contesta por otra parte los 2.500 delegados, no caen en el detalle [...], o bien aquello era una maniobra o una operación de Rafael Hinojosa y sus amistades, o bien [...] a Roca lo que le interesaban eran los sujetos fuertes, sujetos consistentes [...]. CIU vota el estatuto de los trabajadores tal como lo amasa UCD y el PSOE. CIU no hace una enmienda propia. Entonces el sindicato nacionalista de Cataluña no solo tenía como adversarios a CC.OO y UGT, sino que dentro de la misma familia convergente y de Unió no tenía el apoyo necesario y suficiente. Roca se iba a poner en contra de eso? No, pero Roca a la hora de las decisiones que harían posible aquello, a través de la actitud, a través de la actividad parlamentaria no propiciaba aquello, con lo cual ese sindicato no tenía futuro. [...]

Si hubiera dado la “barriga” con el 5%, con lo cual se acercaba más, pero pasar del 5 % es complicado [...]. La prueba está en USO, que no llega, y USO al principio si

que llegaba, pero no en Cataluña, sino en determinados territorios y en determinados sectores. Que USO tuviera, yo que sé..., el 12% en el Vallès Occidental fantástico, pero no hay convenio del metal en el Vallès Occidental. Entonces, a nosotros, así las cosas nos preocupaban poco, por qué íbamos a perder el tiempo nosotros? [...] De ahí se explica el encontronazo que yo tuve con Rafael Hinojosa: “Ppero si vosotros votasteis eso, que coño vienes aquí diciendo que CC.OO y UGT lo que están interesados es en el bisindicalismo y por tanto están en contra de eso” [...].

P: Pero hubo favoritismo?

J.L.L.B.: Claro que lo veíamos, pero por otra parte si bien en la administración catalana, que era donde había más, nosotros éramos el primer sindicato en la administración catalana. Como era posible que en casa del herrero el cuchillo fuera de palo para los convergentes? Si ha habido una operación peor diseñada y peor concebida por parte de Convergencia ha sido esta.

P: Y sobre la Ley sindical que opinas?

J.L.L.B.: El error de CIU no es solamente en el Estatuto de los Trabajadores, luego viene la LOLS (Ley Orgánica de Libertad Sindical) donde se reafirma el 10% y CIU no dice absolutamente nada [...] Yo creo que aquellas subvenciones no te digo que no fueran para un sindicato, eso posiblemente si, pero aquellas subvenciones realmente para lo que sirven es para crear una red clientelar a CIU de personas y no tanto para montar una cosa sindical, es en lo que se convierte de facto [...].

P: Seguisteis de cerca el último intento de fusión entre USOC y CTC?

J.L.L.B.: Aquello ya nos interesa menos, porqué la USO no es una organización que haya ido <<in crescendo>>. La USO es una organización que cada vez va perdiendo más consenso, la USO está en aquella época ya en el 3%, con lo cual desde allí poco se puede hacer, CC.OO por otra parte y UGT se han puesto casi en el 85% de la representación, aún me acuerdo cuando el 14 de diciembre famoso en la cabeza de la manifestación [...] y a mi lado estaba el de CNT, me parece que era Cortavitarte, y luego USO, que sería Barceló, y Barceló estaba que trinaba, estaba echo un basilisco, y venía

y me decía: “ho has d’arreglar, ho has d’arreglar”, qué era lo que tenía que arreglar? Lo que tenía que arreglar era que le dijera a Cortavitarte que se pusiera allí, porque tenía más representación, un 3%, USO que CNT, como si estar a mi lado indicara más o menos representación. Naturalmente yo lo mandé a tomar por saco, [...] total no sé cómo, pero al rato lo veo y se habían cambiado, entonces cogió otra irritación Barceló porque a él no le hacían ningún retrato los fotógrafos [...]

Aún nos preocupó menos la CNT [...] porque nosotros éramos conscientes de que nosotros heredábamos más de la CNT que de la UGT: la acción directa, la acción directa me refiero a la contractualidad permanente, el sentido asambleario no tanto porque lo de la CNT sindicato asambleario era mentira, el poder de la CNT estaba en el comité, la asamblea es un hecho absolutamente nuevo y que patrimonializa CC.OO. La CNT no hizo asambleas en su vida. La asamblea del noi del sucre famosa en la plaza de toros...es un míting. Eso no es una democracia participativa consciente e informada, eso es un míting, y yo reivindico el míting como reivindico el piquete [...] eso es otra historia, eso es participación exaltada. Pero sobretodo hubo algo que nos llamó la atención, fue el míting de Federica en la Plaza España, fue una sarta de disparates, una sarta de barbaridades que dijimos está libre la cosa, y luego un rifi-rafe que tuve con Abad de Santillán en una conferencia que dio en el Ateneo Barcelonés donde fue un canto a los gremios, un canto a la Edad Media. Yo en aquella época era un antimievalista, ahora la verdad es que me he convencido de que era una gilipollez porque la Edad Media es posiblemente más importante que el Renacimiento en determinadas cosas, crea una innovación tecnológica, crea la lengua, crea la ciudad, crea el burgués, crea el comercio...[...] La CNT no entendía la nueva concepción del trabajo, los nuevos fenómenos de cambio...[...] el proyecto no es solamente el proyecto teórico ni práctico, sino el instrumento que lo lleva a cabo, todo eso es el proyecto, el proyecto es la organización organizando [...].

P: Cómo fue el contacto con el sector de la CSC, encabezado por Jordi Gutiérrez, que acabó por entrar en la CONC?

J.L.LB.: Es una cosa muy anecdótica, a través de una confusión de citas, seguramente liada por mi amigo Octavi Esteva, de Nacionalistes d’Esquerra hoy Iniciativa [...], y este Octavi monta esa reunión, o bien porque interpreta algunas señas que ellos emiten..., total que hay una reunión en mi despacho con estos, Jordi Gutiérrez

y Jordi Presas [...]. Me di cuenta que aquello es un barullo del propio Octavi, y nos vamos a Casa Alfonso [...] con una botella de manzanilla de San Luque y empezamos a hablar, [...]. Por qué nos fuimos a Casa Alfonso? Porqué yo no quería implicar formalmente al sindicato por el hecho de estar allí, y se lo dije, y nos pusimos manos a la obra, y es posible que ellos hubieran montado algún código o que estuvieran dudando, sino allí no se hubiera alcanzado [...] Aunque es posible que Octavi [...] pensara que era el momento de aquello. A los 3 o 4 meses había un pacto de organización [...] Aquello tuvo su solemne acto en un Consell Nacional de la CONC donde se discute y le damos la entrada a ellos, una vez que se ha aprobado aquello. Entran en ambiente muy caluroso, se sientan en la mesa, un saludo, no se qué no se cuantos, y el pacto pues eran no se cuantos en la dirección, y el trasvase de afiliaciones, de cotizaciones, y ningún problema. [...] Habían venido a CC.OO no para subsumirse en la cultura de CC.OO de siempre sino para ser un acicate, para hacer y ser dentro de CC.OO lo que eran antes.[...]

P: Cual crees que era el objetivo convergente: crear un sindicato nacionalista que introdujera en las fábricas el catalán y el tema nacional... tener un tercer sindicato para hacer de contrapeso a los ya existentes, crear una red clientelar...

J.L.LB.: Si ellos lo que pretendían era hacer un sindicato nacional en Cataluña, o fueron torpes a la hora de establecer los mecanismos legislativos para ello, o aquello era una operación de ingeniería social, que se convirtió en albañilería social, porqué la forma de cómo se estructura la representación social en España hacía inviable una operación así. Porqué la anomalía que tiene, bajo mi punto de vista, el sindicalismo español es que es un sujeto legitimado <<ex lege>>. Es decir, no me gusta mucho que me des la legitimidad por ley, prefiero que la legitimidad la tenga yo por la representatividad que tengo en los centros de trabajo, con ley y sin ley, yo siempre dije y lo mantengo que la mejor ley sindical es la que no existe, siempre y cuando tu hagas una autorregulación propia fuerte con tus códigos deontológicos, cómo negociar..etc, yo no creo en un sindicato legitimado desde fuera, sino legitimado con propias fuerzas. [...]

Si tu me haces que yo trague ser reconocido por ley, ser reconocido por una ley que diga como tengo que ser reconocido, te pido que me des el monopolio de la negociación colectiva [...]. Si el entramado es ese, o es una chapuza lo que hacen de querer montar un sindicato sin tener el 10%, sin haber dado la batalla por el 10%, o

aquello tenía otro objetivo, [...] o es que eran muy torpes, y que Hinojosa, y Perera y compañía fueran torpes no es una cosa demostrada pero cabe en la hipótesis, porque no se explica que se metieran en esa operación si antes no haber puesto el huevo, es decir: “Miquel, és que hem de posar el 5%” [...].

Yo con Rafael Hinojosa he tenido mucha relación en el Parlament, y antes, [...] había cosas que Hinojosa se ponía coloradísimo, me acuerdo una vez que en el Parlament dije: “Porqué la economía intersticial de Catalunya no se qué no se cuanto [...] y políticas de <<wellfare>> para Catalunya”, [...] y el tío en su intervención [...] intervino y me dijo: “Utiliza un lenguaje que yo no le entiendo”, [...]. Es que usted es el responsable de la política social del primer partido de Catalunya? Rafael Hinojosa es una persona muy limitada, y siempre ha jugado muy papel muy curioso, era un brillante parlamentario, era un tío que parlamentaba, no es de esos que llegaba allí y explicaba con la chuleta, iba sin papeles [...]. Pero como Presidente de la Comisión de Inmigración, que era una comisión mixta, de fuerzas parlamentarias y de externos, [...], allí estaban los grupos políticos parlamentarios y luego había catedráticos, intelectuales...se empeñaba en que tuviera el mismo formato del parlamento [...].

Léete las intervenciones de los grupos parlamentarios en el debate tanto del Estatuto [de los Trabajadores] como de lo otro, y el tema nacional o de los sindicatos nacionales primero no lo sacan. Lo saca Solé Barberà en paz descanse y Marcelino Camacho [...].

P: Cual crees que fue el papel de Foment y la Cambra en todo el proceso, si es que tuvieron alguno?

J.L.LB.: Hay que diferenciar la Cámara del Foment. Por qué Foment es una organización empresarial, por tanto es un sujeto contractual. La Cámara no es un sujeto contractual, podrá ser un sujeto contractual con los poderes públicos, digamos que la cámara es un lobby en el sentido no americano, [...]. Sin embargo es verdad que históricamente ha habido muchos problemas entre la Cámara y el Fomento justamente por esta confusión de roles. Hay una tesis doctoral de Soledad Bengoechea que es la historia del Foment. [...] No ha buceado mucho en la época del sindicato libre, del pistolero...ya desde el principio hay una eterna rivalidad entre ambos sujetos, porque no creo que la cámara viera con buenos ojos la aparición del Foment. [...]

No son instrumentos de CDC, ni del PP, son autónomos y van a la suya [...], yo tuve muchísimas relaciones con Molinas, yo me acuerdo cuando le pusieron la bomba a Fomento y los tíos casi plantean un <<somaten>>, sacaron una resolución que era un plagio de un famoso documento de la época del Noi del Sucre y los pistoleros [...]. El problema de los empresarios en Cataluña, que no es una organización representativa del tejido empresarial que realmente existe en Cataluña. Las empresas multinacionales no están en el Foment, hacen sus convenios de empresa y por tanto no necesitan a Foment. Las empresas públicas no están en el Foment. [...] Así como para negociar un convenio tu tenías que demostrar tu famoso 10% el empresario no tenía por qué demostrar que tenía el 10% de la representación empresarial [...]

Donde CDC podía tener más influencia era en ESADE, pero ESADE era una escuela y era un batiburrillo de rojos, de curas del PSUC, Comín...pero por otra parte si cada vez más el tejido industrial de Catalunya es un terreno de multinacionales...[...]

Así como la burguesía vasca ha tenido siempre una estructuración fuerte, también le era más fácil, porque los vascos no han tenido el tejido industrial tan difuso, tan variado que ha habido aquí en Cataluña históricamente, los vascos que eran, los bancos, las minas y la industria pesada. Es más fácil organizar eso, es más homogéneo [...]

La patronal catalana históricamente ha tenido mejores relaciones con Madrid que con los institutos políticos de aquí de Cataluña. Por qué? Porque en Madrid tenía la Guardia Civil: “Oye, mándame la Guardia Civil que tengo aquí a cuatro energúmenos montando esto” [...]. Es la patronal la que organiza los recibimientos masivos de la mesocracia y de la alta burguesía cuando viene Martínez Aguirre [...].

El problema de CDC con relación a los empresarios es un problema de país, como es un problema de país que aquí, por las razones que sea, no ha habido un tejido bancario importante como el de los vascos.

Leyendo Cipolla, te explica que [...] cuando emerge el sistema capitalista genovés, los genoveses caen en la cuenta de que tienen la parte de occidente descuidada [...] vienen a Barcelona para establecer un contacto, unas relaciones con las bancas catalanas, ese contacto fracasa porque ya hay una crisis de las bancas catalanas [...], se van a Sevilla. [...] Aquí no hubo ni banca ni empresarios orgánicos. [...]

Sabes que UDC tenía una sectorial que se llamaba Unió de Treballadors de Catalunya, que dirigía Sesmilo, conoces alguna cosa más lánguida que esa? Que jamás ha hecho un pronunciamiento sobre nada [...] Para que quería eso, para una red

clientelar [...] que si cuatro cosas para el tiempo libre...el tiempo libre lo que CC.OO y UGT en la política de tiempo libre le dejaban, cuando ya nos metemos en los periodos vacacionales, haciendo vivienda,...es que ya al sindicalismo de CIU no le interesa nada. Por otra parte, si yo con Pujol llego a acuerdos importantes en vivienda, en esto y lo otro, qué le queda a los suyos para dar vidilla al sindicalismo nacionalista.

Luis Fuertes Fuertes (28 de gener de 2004)

Pregunta: Qué años fuiste responsable de la UGT de Cataluña?

Luis Fuertes: Como Secretario General desde junio de 1976 a febrero de 1982, y antes había estado desde noviembre del 74 hasta el 76 en lo que se llamaba entonces el comité regional de UGT, a partir del 76 nos llamábamos Secretariado Nacional de Cataluña, que era como se llamaba en la Guerra Civil. En 1936 que se celebró el III Congreso de la UGT de Cataluña, donde se autodenominaba la directiva Secretariado Nacional de Cataluña, porque el primer congreso supuestamente fue cuando se fundó la UGT aquí en 1888, y el segundo no se donde ubicarlo, el tercero el del 36 y el cuarto congreso fue en 1978, pero antes está la Asamblea de Terrassa, donde fue la puesta público de UGT, pero formalmente no podía ser todavía un congreso porque no se daban las condiciones, con delegados democráticamente elegidos, ponencias democráticamente debatidas en las estructuras de base de la organización y donde el congreso sea la culminación y el cierre de todo un proceso previo de discusión. Estas condiciones no se daban en la clandestinidad y entonces le llamamos asamblea.

P: En el momento en que la UGT retoma su hilo histórico en Cataluña y además, nominalmente ejemplifica el tema nacional, es cuando se pasa de Comité Regional a Secretariado nacional, no?

L.F.: En la Asamblea de Terrassa ya queríamos autodenominarnos Secretariado Nacional de Catalunya, pero fue una asamblea tutelada porque había un delegado del Gobernador Civil presente en la asamblea y además estaba tomando nota de todo. Cuando llegó el punto de elección del Secretariado Nacional de Catalunya, que estaba de seis puntos el quinto, no nos dejaron y tuvimos que cambiar la denominación del orden día y decirle: “Comisión para negociar el nombre...”. Esa es una, la segunda es que fue ya un secretariado bastante plural políticamente, no solamente había gente que no estaba en ningún partido en esa directiva, había gente de lo que era entonces la Federación del PSOE, del PSC-Regrupament de Pallach, y además se organizó en Terrassa y los organizadores, la intendencia de la asamblea en Terrassa, fueron gente del Reagrupament [...], también se había elegido gente del POUM [...]. Recuerdo que

sacamos después, cuando presentamos en rueda de prensa el Secretariado General de Cataluña, una resolución en qué exigíamos el derecho a la autodeterminación de los pueblos que componían el Estado español. Ya había una identificación muy fuerte con el tema nacional. Independientemente del gran componente de gente que eran trabajadores inmigrantes, pero también había trabajadores autóctonos. [...]

Nosotros ligábamos el tema nacional con el programa mínimo de la UGT y con el programa máximo. En ese momento se hablaba mucho de acercar el máximo poder de decisión a los ciudadanos, a las instancias más cercanas a los ciudadanos, [...]

P: Y eso coincide también, en el octubre del 76, con la Alianza Sindical con la CNT y la SOC...

L.F.: Eso es antes. Se da en el año 75.

P: Qué objetivo tenía la Alianza Sindical Obrera (ASO)?

L.F.: La ASO es bastante anterior, nosotros intentamos reactivarla. La ASO había que ubicarla en los años 60, y fue un intento desde Tolousse, de poner en marcha una alianza entre CNT y UGT. Las relaciones CNT-UGT fueron bastante intermitentes a lo largo de todo el exilio, y uno de los intentos que hubo de hacer cosas en común fue ese.

P: Pero en los años 70 se intenta repetir en Cataluña con la SOC...

L.F.: Exacto, se intenta también repetirlo con la SOC, y llega a haber acuerdos etc., pero no va más allá, y yo me acuerdo que teníamos relaciones con la CNT, concretamente con Luís Edo, con Casassas que era el responsable de la SOC y lo intentamos, hicimos alguna acción puntual, concreta, y en el 75-76 cuando se crea la COS [Coordinadora Obrera Sindical] nosotros en Cataluña no llegamos a concretarla, tuvimos una reunión y decidimos que no, [...]. Entonces eso nos llevó a hablar con la CNT y dijimos: “Lo que fue la ASO en los 60, porque no lo activamos?”, y ahí tuvimos contactos con la SOC, y ya no reaccionó tan positivamente como antes. [...] [Sobre la CNT] no sabías muy bien con que CNT estabas hablando, no sabías muy bien el nivel de representatividad del locutor que tenías delante, [...]

P: Por qué no cuajó la COS en Cataluña?

L.F.: Eso tiene que ver con los análisis que hacíamos desde aquí, [...]. Nosotros percibíamos un hecho, que CC.OO no era una central sindical, era un movimiento. Punto número dos, no estaba en su estrategia convertirse en una central, sino su estrategia era fundamentalmente reformar la estructura vertical y convertirla en una intersindical tipo Portugal, y además eso conjugaba con el tema de la unidad sindical orgánica. Nosotros éramos totalmente contrarios a esto, habíamos mantenido una actitud durante toda la clandestinidad de no participación en el sindicato vertical, a costa de perder presencia en los momentos claves del resurgir de un nuevo movimiento obrero. Esto tuvo sus inconvenientes para que la UGT se asentara, se extendiera y creciera; por entender que el sindicato vertical era intransformable, que era parte de la estructura de la dictadura y que en consecuencia era incluso contradictorio con el planteamiento de ruptura. Era impensable pensar en términos de ruptura democrática y sin embargo pensar en transformar y democratizar el sindicato vertical. Además había otro tema, quedar asfixiados en una estructura sin posibilidades de que la gente percibiera tus planteamientos distintos, era muy difícil estructurar una intersindical en términos de pluralidad de corrientes, desde la clandestinidad. Teníamos muy claro que tenía que haber un tiempo de democracia y libertad donde la gente tuviese la oportunidad de conocer las centrales. Esos eran los planteamientos de fondo, lo cual unido a experiencias concretas de empresas, de fábricas donde la vocación hegemónica de Comisiones era asfixiante, aplastante, te llevaba a marcar distancias. Nosotros aunque éramos una organización pequeña, comparado con lo que era CC.OO, fundamentalmente desde el punto de vista de disponibilidad de medios, de organización y de infraestructura, éramos conscientes de que la UGT tenía un espacio, porque percibíamos además que había un limitante para la extensión de CC.OO., por su dependencia y relación con el Partido Comunista, por las prácticas sindicales que hacía. Palpábamos que había mucha gente que no se identificaba con esos planteamientos. Percibíamos además que había gente que por su talante, su manera de ser, estaría más de acuerdo con un planteamiento como el que en aquellos momentos defendíamos. Había un espacio. Todo eso nos llevaba a marcar distancias. Es decir, trabajemos nuestro espacio, [...] vamos a por la autonomía sindical, vamos a por la pluralidad sindical, [...] planteamos el tema de los comités de empresa como alternativa al jurado, la sección

sindical, la articulación de la negociación colectiva...digamos que en gran medida el diseño de lo que se llaman actualmente las relaciones laborales [...] era de UGT.

Entendíamos que entorno a la estructura de la negociación colectiva ibas a incidir más o menos en el movimiento obrero. La negociación colectiva para mucha gente es el banderín de enganche a un sindicato o no, no todo el mundo está ideologizado, no todo el mundo tiene conciencia sindical, hay mucha gente que se apunta simplemente por razones meramente de prestación de servicios. Y teniendo en cuenta la estructura de la empresa, cerca 94% de las empresas eran de menos de 50 trabajadores, como llegas al sindicato? Y como articulas la solidaridad y consigues unos mínimos de condiciones laborales y económicas para los trabajadores si son convenios de empresa? [...]

P: Dentro de es proceso, la unidad con Comisiones no tira hacia delante, con la CNT i la SOC se intenta...pero en los 60-70 también hay un intento de fusión con la USO...

L.F.: Un matiz antes sobre el tema de la SOC. La SOC era básicamente banca, [...] los que éramos metal nos dábamos cuenta de que banca era otro tipo de sindicalismo, como puede ser servicios, había esas dificultades añadidas, la propia extracción laboral del sector donde trabajabas condicionaba de alguna manera la visión sindical. [...]

La USO fue en parte una escisión de UGT por discrepancias y desavenencias de la gente del interior con Toulouse. Toulouse era heredado del pasado, se habían quedado en la Guerra Civil del 36 [...]. Hubo un sector de gente que se separó y creo UGT-USO, USO-UGT que duró así algún tiempo, gente incluso que venía de la JOC de la HOAC, y al final se quedó fundamentalmente en USO. Aquí hubo un tema y es que una parte de la gente de la USO buscó referente político, aunque se declaraban autónomos, tenían referentes fuertes de lo que eran la CFDT francesa y la CGILS italiana que era fundamentalmente de substrato cristiano de izquierdas. Buscaron aquí como referente político el PSC, lo que entonces era el MSC, y luego PSC-C, y paralelamente suceden los procesos de unidad, [...] es cierto que los procesos de unidad sindical USO-UGT se dan antes que el proceso de unidad del PSC y también es verdad que eso tiró en positivo del proceso de unidad política. Qué sucedió ahí? Eso hay que verlo más en clave política que en clave sindical, des del punto de vista USO, porque nosotros estábamos

totalmente abiertos, nosotros teníamos claro de que aquí teníamos que ir a la construcción de dos grandes centrales sindicales que eran CC.OO y UGT, y nosotros aspirábamos a heredar parte de lo que era el anarquismo, teniendo las dificultades que tenía la CNT para reconstituirse, y en todo caso con la CNT seríamos tres. Entonces el espacio de USO no lo veíamos, era nuestro espacio. [...] La UGT se iba a terminar imponiendo frente a USO por razones simplemente históricas, la memoria histórica también pesaba. [...] Ese proceso se va dando en el seno del PSC y en el congreso anterior al de la unidad, dentro del PSC se discute el tema sindical. Así como en el PSOE de aquella época para ser afiliado del PSOE en los estatutos te ponía como condición y requisito que tenías que estar afiliado a UGT, en el PSC no. Y ese era de los temas que había que discutir en la unidad, el futuro partido cómo contemplaría estos temas. [...] Ahí se discute [...] [por una parte] libertad de afiliación en el PSC, con USO, CC.OO y UGT y dentro del partido dirigir a sus afiliados, [y por otra] había una posición firme de gente que defiende la opción UGT, que es la gente justo que venía del POUM, Gironella...[...]. Producto de eso meses después hay gente que decide dar el paso a UGT por propia iniciativa, es gente básicamente del interior de Cataluña, [...] fue un primer paso de lo que era el mundo socialista del interior de las comarcas, que es el más nacionalista, [...] eso será en febrero o marzo del 1977. Y meses después otro sector del PSC que estaba en plataformas anticapitalistas, CC.OO...que era la gente que venía de la Iglesia Topo Obrero, [...] básicamente del PHILIPS y Solvay. Y el 14 de agosto de 1977 es cuando gente de USO decide tener una reunión para hablar de la unidad, esa reunión se hace el domingo, una reunión prácticamente con dirigentes de banca de la USO y se plantea la entrada en UGT antes del congreso de Madrid, casi un año antes.

Ese fue el proceso. [...] Luego ha habido goteos continuos, constantes. Aquí no hubo congreso de unidad, simplemente hubo una reunión, se le abrieron las puertas sin ningún tipo de condicionamiento, es más en el 4º Congreso todos tienen representación en el Secretariado. En el 4º Congreso estaban todos, los tres sectores estaban representados.

P: La UGT en aquella época leíais la situación sindical en Cataluña como dos fuerzas sindicales hegemónicas, una tradición comunista, otra de tradición socialista, y como mucho una de tradición libertaria, pero ya veíais difícil ese tercer sindicato...

L.F.: La acción directa de la CNT histórica era muy difícil en los años 70, 80 y ahora. Por qué? Porqué aquí se impone básicamente la cultura del pacto y del convenio colectivo. Entonces a la CNT no la veíamos en esta onda, les costaba mucho asimilar los comités de empresa, las elecciones sindicales, el convenio colectivo que es un pacto que tiene que tener vinculación de ley...eso para ellos era traicionar sus principios, vincularse al Estado, formar parte de la reglas de juego democráticas y ahí había problemas de adaptación para mucha gente de esa. Y eso no era solamente por la evolución del país, sino por la propia estructura industrial. Yo me imagino que en los años 30 en una pequeña empresa familiar puede que la coacción, la acción directa y la presión surgieran efecto, pero mira lo que les pasó con La Canadiense, había que negociar, puedes hacer acciones durante unos meses pero al final tienes que sentarte a negociar para buscar un pacto. Además, por la propia seguridad de lo que pactas para el trabajador es necesario que eso tenga fuerza de ley vinculante. Esas dificultades las veíamos en la CNT, como problemas serios de adaptación a los nuevos tiempos, y eso les restaban. También tenían un gran encanto, por el sustrato de apoliticismo que había, el discurso de la autonomía, el no ser manipulados por ningún partido había calado en mucha gente. También había cierto romanticismo, cierta historia que tenía su emotividad. Pero más allá de eso su proyecto estaba agotado. [...]

P: Teníais miedo a que el mapa sindical catalán se asemejara al mapa de Euskadi, con un sindicato nacionalista mayoritario como ELA-STV?

L.F.: Teníamos el temor, o más que temor, preocupación. Pero nosotros no detectábamos en los ambientes obreros un peligro ahí, ni en la SEAT, ni en la Olivetti, ni en MACOSA...Podía ser la posibilidad de las comarcas, del interior, pero nosotros después de ver esa experiencia que te he contado antes, y llegar a la Garrotxa y ganar las elecciones sindicales cuando las perdimos aquí. Veíamos que había gente de allí que no estaba por esa labor. Además un líder sindical difícilmente se improvisa, el líder sindical se hace, y se hace en la acción, gestionando los problemas...

P: A gente como Cassassas no lo veías como un líder sindical?

L.F.: No, era un hombre de un talante más intelectual, un hombre leído, instruido, que no una persona al uso de lo que era el movimiento obrero de aquel

momento. [...] Yo siempre pensé que eso estaba condenado al fracaso, salvo que se diesen situaciones muy raras. El peligro era que el sindicalismo entrara en el pleito de los procesos nacionalistas, que si España, que si Cataluña...teniendo claro que Cataluña tenía derecho a la autodeterminación, pero dentro de un discurso de cómo tiene que estructurarse el poder y cual es el derecho de determinados pueblos a autorganizarse, y lo fundamental era la democracia y la libertad, ese es el escenario. Luego lo nuestro son los intereses de los trabajadores, que van más allá de Cataluña, los intereses de los del Estado, Europa y la solidaridad internacional. Además nosotros no entrábamos, incluso uno del PSC decía: “Es que son españolistas”, nosotros no éramos españolistas, nosotros nos sentíamos obreros. Catalán si, porque estoy aquí, pero si luego estoy en Argentina me sentiré argentino. Porque por encima de todo en aquel momento uno se sentía orgulloso de ser obrero y estar ahí luchando por tus derechos.

P: Si hubiera surgido ese tercer sindicato nacionalista, de que espacio sindical se hubiera alimentado, del vuestro o de Comisiones?

L.F.: De ambas partes. Sería un sindicato que se hubiera centrado más en el sector servicios. Por la propia extracción social de la gente de las fábricas era muy difícil. La mayor parte de gente de las fábricas era gente de fuera. [...] Quizás en algunas comarcas, en alguna empresa del textil del interior, pero no en las grandes empresas. Es que en una SEAT multinacional un sindicato nacionalista...

P: Vosotros cuando os enteráis de que Convergència, como partido, anda detrás de disponer los medios necesarios para tirar adelante un proyecto de sindicato nacionalista?

L.F.: Nos enteramos por noticias que te vienen sueltas. Ellos con la UGT tenían un gran respeto y cercanía. En el 77 el secretario general de la UGT del Ripollés, se llamaba Montero y era asturiano. Resulta que yo llegó allí una vez y él era de Convergencia, me sorprendió que estuviera en la UGT y que fuera de Convergencia, y además siendo asturiano. Entonces él y un grupo de asturianos eran de Convergencia. Y en el acto central de Convergencia, de presentación de Convergencia en la clandestinidad, detrás de Pujol, de Roca, de Cullell, interviene él como representante del movimiento obrero en Convergencia. [...] En las primeras elecciones del 77 Montero iba

en las listas de Convergencia, junto con Perera. El hecho es que el PSC no tenía a nadie en la comarca, y otro afiliado a la UGT que sí era catalán, Marí, vino a la UGT porque toda la comarca estaba plagada de carteles de Convergencia para llevarse carteles del PSC.

Cuando ganó Convergencia las elecciones sorprendentemente, insistió tanto Jordi Pujol, en dos ocasiones, como Roca en que la UGT propusiera al Conseller de Treball. Se pasaron un mes insistiendo. Yo les dije que no, que esa era una decisión de ellos y que no queríamos ser partícipes de esa decisión. Nosotros queríamos marcar cada vez más la autonomía como sindicato, hacer una propuesta de Conseller de Treball nos parecía que no estaba dentro de nuestras funciones y de nuestras competencias, y tampoco entendíamos el por qué Convergencia nos lo planteaba, cuál era la razón de fondo.

Una persona bastante cercana era Cullell, con él teníamos una relación muy estrecha. Estos son los datos, pero intentos reales en aquello época que yo conozca si los hubo me pasaron bastante inadvertidos y no pasaron de ser comentarios que tampoco les dimos mayor importancia. Ellos el tener una vinculación más importante con la UGT lo intentaron pero nosotros mantuvimos ese distanciamiento.

Hubo otro, cuando aparece aquí el famoso manifiesto de los 1.200, que era una recogida de firmas en defensa del castellano en las escuelas que por iniciativa del secretariado [o secretario] lo paramos, porque había gente de UGT y otra gente. Había gente de Santa Coloma afiliada a la UGT, otra gente cercana incluso a Giménez Lozanitos y a Armando de Miguel, hasta que me entero de que ese manifiesto llega incluso a las empresas y lo paramos radicalmente. Eso había que cortarlo y los cortamos, era crear un cisma, era una barbaridad. Entonces hubo más tarde un mensaje, a través de Montero, donde se nos dijo que si la UGT hacía algún gesto más de carácter nacionalista ellos estaban dispuestos a ofrecer un apoyo más fuerte y decidido a la UGT. Pero yo me negué a hablarlo. Ellos se dieron cuenta de que sus intentos no prosperaban. Ahora bien, medios para tenerlo? [...]

El consulado de EE.UU organizaba viajes para sindicalistas para conocer EE.UU con bastante frecuencia. Luego a través de gente de América Latina he tenido la oportunidad de conocer más a fondo de que iba toda esa historia. Entonces existía el Instituto Americano para el Desarrollo del Sindicalismo Libre (IADSL) que estaba fundamentalmente pensado para América Latina y que hizo auténticas barbaridades con

el tema de la guerra de bloques, era una intromisión constante en el movimiento obrero creando sindicato ficticios y quemándolos.

Yo fui a EE.UU en febrero de 1981, y antes de ir me llamaron de la patronal catalana. Me dijo la persona de la patronal que se habían enterado de que iba a EE.UU y me da los siguientes datos, que ellos [Foment] están financiando todos los partidos de derechas incluida ERC. Y me dice que EE.UU, la AFL-CIO concretamente, está financiando a USO, ELA-STV y SOC. Yo creo que me lo dijeron porque se dieron cuenta de que el tema de estar perdiendo el tiempo, fundamentalmente con ELA-STV y USO, no iba a ningún lado. Creo que no estaban interesados en qué los americanos siguiesen esa línea. El mensaje fue un poco: “Mira estas cosas funcionan así”.

Entonces llego a EE.UU y con el que creo que era el secretario de temas internacionales de la AFL-CIO, que tenía un despacho en frente de la Casa Blanca, le dije: “Yo creo que ustedes respecto a España están equivocados”. Y el tío se gira. “Sus enemigos son los comunistas, no? Pues yo no sé que están ustedes haciendo, apoyando a ELA-STV en el País Vasco, a SOC y a la USO. Porqué en España hay dos espacios, el de CC.OO y el de UGT, y ustedes lo que están haciendo es fragmentar el espacio no-comunista, así de simple. El único sindicato que es capaz de aglutinar todo ese espacio es UGT, lo otro es restarle posibilidades a UGT”. Yo no le estaba pidiendo que nos financiara a nosotros, tan sólo le pedía que dejara de financiar a aquellos sindicatos. Y me dijo: “De todas las maneras, a la ELA-STV la vamos a seguir financiando”.

Después fui a reunirme con el que era el ex-secretario de trabajo, su segundo, en la época de cambio de administración Carter-Reagan, entonces estaban los demócratas haciendo las maletas. Allí me enviaron a una sala muy siniestra, y me dijo un hombre: “Usted está diciendo esto por ahí y yo le rogaría que no lo volviera a repetir con nadie”. [...]

Otro tema es que cuando llegué al aeropuerto, yo iba solo, el intérprete llega a preguntarme sobre el proceso democrático. Me preguntó por el ejército, yo le dije que el ejército se resistían pero se avanza. “Y la Guardia Civil?” me dijo. Teniendo en cuenta que era uno de febrero del año 1981.

Luego yo hice mucho hincapié en visitar un sindicato de chicanos, el de Chávez, que era de espaldas mojadas. Me puse muy pesado para ir, ellos no querían [los anfitriones], pero al final hicimos una ruta. Había que ir hasta un pueblo aislado en unas montañas cerca de Los Ángeles, que era dónde vivía Chávez por razones de seguridad. Entonces nos quedamos esa noche en casa de un intérprete. Al día siguiente teníamos

que ir a [irreproducible], de camino a Houston. Entonces sorprendentemente perdimos el avión. La hermana del intérprete nos acompañó hasta el aeropuerto. Volvimos y fuimos a comer a un restaurante cubano. Cuando estábamos allí me dijo la hermana: “A ti no te gustaría visitar el Caribe? Te hablo en serio, tu conoces el Caribe?”. Le dije que no lo conocía. “Te gustaría conocerlo?”, “Pues claro”, y me insiste y yo le contesto: “Pero tengo ganas de volver a casa, mi familia me está esperando, tengo obligaciones”. Y me dice literalmente: “Es que uno no sabe lo que se puede encontrar en su país a la vuelta”. Eso me lo dice la hermana del traductor el día antes del golpe de estado. Teóricamente el intérprete trabajaba para el Instituto. Quien organiza el viaje es el Instituto, quien paga es el Ministerio de Trabajo norte-americano, quien te organiza la agenda era una sociedad o agencia que no conocía. Pero cuando yo llego, en la primera reunión que tengo está el representante del Ministerio de Trabajo, el representante del Instituto, el representante de la agencia esta que monta el viaje, el intérprete y otro hombre que no sé a quien representaba. Era un control absoluto.

El intérprete era un tipo vinculado al instituto con una novia que trabajaba en la embajada de EE.UU en Chile, en el Chile de 1981. Ahora ato todos los cabos más rápido.

Todo esto fue antes del golpe de estado. Yo creo que los traductores lo sabían. Yo me enteré del golpe de estado en la habitación del hotel. Le dije al intérprete si había un golpe de estado en mi país y el se hizo el loco. [...]

A partir de que me llaman la atención, su actitud en las reuniones hacia mi cambió. Hubo una reunión con una gente de sindicatos de la química. Entonces un dirigente negro, hablaba algo de español, me viene y me dice: “Explícame eso del socialismo en democracia”. [...]

Cuando íbamos en el autobús en New York, del hotel al aeropuerto, subieron dos argentinos y se pusieron a hablar conmigo sin venir a cuento, me empiezan a preguntar sobre el neoliberalismo. Ya antes de ir a EE.UU, vino un supuesto economista de una revista y me hizo una entrevista, con preguntas de carácter económico, la grabó y me quedó la impresión de que había sido un interrogatorio para saber lo que había en mi cabeza sobre ese tema. Luego yo no vi la revista, ni la conocía ni nada. Y los Argentinos, que subieron en una parada y me abordaron, me hablaban del neoliberalismo justificándolo con mucha agresividad.

Cuando volví me encontré con un cambio radical del cónsul, del “Thank you, thank you” antes de irme a una cara así de larga al volver.

P: Por qué fuiste?

L.F.: Fui por conocer el país, des de el punto de vista social. Ver a la gente de Chávez, de la AFL-CIO, de los barrios...fui por eso. Tenía mucho interés en visitar la escuela de formación de la AFL-CIO, que no me dejaron prácticamente, porque allí es donde iban los sindicalistas latinoamericanos y los formaban sindicalmente. Yo tenía interés en saber que tipo de escuela era, que metodología empleaban, me costó ir a esa escuela y cuando fui empecé a hacer preguntas como cuales eran los contenidos, la metodología, los objetivos, y me dijeron que eso era secreto, materia reservada.

P: Entonces, era más una escuela de contra-insurgencia que de sindicalismo?

L.F.: Ahora lo veo que está clarísimo. Sé las barbaridades que han hecho en toda América Latina. Antes tenía algunas noticias al respecto pero muy remotas.

P: Por qué el interés del cónsul en enviar a la UGT allí?

L.F.: Esa es una buena pregunta. Yo no lo se, pero creo en mi caso trataban de vender país, creo que habían analizado la cultura antiamericanista que había en este país y era una manera de neutralizar todo esto. Pero sobretodo creo que querían calibrar el tema de UGT. [...]

P: UGT envió más gente allí?

L.F.: Si, y yo también volví. [...] Es la primera vez que hablo del tema, más allá de un círculo muy restringido [...]

P: Y tu crees que Foment veía con buenos ojos la creación de un sindicato nacioalista?

L.F.: Es obvio que estando eso en la mente de Convergencia les llegó y lo consideraron. Seguro que alguno dentro de ahí se decidió a apoyarlo por sus vinculaciones económicas o ideológicas. Ahora bien, ese proyecto no encajaba mucho con el pensamiento de Foment. No creo que lo vieran claro. [...]

P: Cómo desmentirías la acusación de que vosotros erais la correa de transmisión del Partido Socialista?

L.F.: Yo creo que la relación PSOE-UGT ha sido de ida y vuelta, un feed-back. Con una concepción de la relación en la cabeza de Nicolás Redondo como un todo, partido y sindicato juntos. No tenía clara la relación de autonomía del sindicato. No es que la UGT fuera correa de transmisión del PSOE, es que eran lo misma cosa, la misma familia. Y cuando a partir de su veteranía, Nicolás cree que tiene que ser la voz preponderante del socialismo se encuentra con que Felipe no le hace caso. De ahí viene el famoso desencanto. [...] Nosotros aquí intentamos ser autónomos, incluso en algún momento determinado se nos acusó de querer desde la UGT influir en el PSC. Pero no podemos olvidar que sufrimos sangrías muy fuertes, en las primeras elecciones municipales unas 500 personas significativas de la UGT, que habían montado las uniones comarcales y demás, entran en las candidaturas socialistas.

Nosotros, desde la UGT, hemos llegado a negociar listas electorales con el PSC.

Jordi Gutiérrez i Suárez (10 de febrer de 2004)

Pregunta: Com comences al sindicalisme?

Jordi Gutiérrez: Jo entro al PSAN l'any 76, després del congrés del PSAN a finals del 76. La gent del PSAN, històricament, havia estat des del començament de forma natural dins de CC.OO, però en aquell període és quan el Paco Frutos emergeix com a dirigent de CC.OO. Nosaltres teníem sobretot incidència com a partit, dins del món obrer, al Maresme, al Bages i Osona, i una incidència important, quantificable. I en aquell moment hi ha un procés de debat, en què jo no hi participo, encara era molt jovenet quan m'incorporo al partit, i el Paco Frutos lidera una creuada contra els "nacionalistes petit-burgesos" i "enemics de la lluita de classes" que provoca de fet una expulsió, perquè ell era dels que no expulsaven, el que feien era no renovar carnets però no expulsaven mai a ningú. El que provoca és que la gent del PSAN abandoni CC.OO. Llavors munten Col·lectius de Treballadors Cap el Sindicat de Catalunya, que el propi nom ja era prou definitori, en el sentit de què no és la típica estratègia de molts dels partits de l'època, tipus LCR, PTE, en els CSUT o Sindicat Unitari o històries d'aquestes, que pretenien tenir el seu propi sindicat corretja de transmissió, sinó que, amb el propi nom de Col·lectius Cap el Sindicat de Catalunya, implicava d'alguna manera una sensació de què havíem quedat orfes d'un referent sindical i havíem de construir quelcom nou però que superés el espai estricte del partit polític, en aquell moment el PSAN.

En aquella època, al moment de ser del partit automàticament estaves afiliat a Col·lectius, tot i que molta gent de Col·lectius no era afiliada al partit. Jo m'afilio i no faig militància sindical activa mai, perquè sóc un [treballador] de transport de mercaderies, on evidentment el nacionalisme radical té molt poca gent per la pròpia composició sociològica del sector. No faig sindicalisme, jo pago la meua quota, sóc afiliat però no participo en la vida sindical mai.

L'any 1979 hi ha la trencada del PSAN, amb la fundació de Nacionalistes d'Esquerra, amb gent del Front, dels Col·lectius Comunistes de Catalunya i els independents Carbonell... Jo em dedico a la política bàsicament, i alguns companys que havien estat responsables del front obrer del partit continuen fent la feina sindical. Llavors s'inicia un procés de convergència. Es signa un pacte al 81, una declaració entre

el SOC, aquest sector de Col·lectius de Treballadors de la gent del PSAN que estava a Nacionalistes d'Esquerres i un sector del CADCI, en l'argot nostre el CADCI de Lleida, hi havia el CADCI d'en [Josep] Planchart d'Estat Català i el CADCI de Tarradellas, tothom tenia el seu CADCI, de fet el CADCI que nosaltres teníem a bord era l'únic CADCI que intentava fer sindicalisme; era una carta de compromís d'iniciar un procés de confluència per muntar una alternativa sindical nacional a Catalunya.

P: No tots els CC.TT participen?

J.G.: Col·lectius estan trencats però bàsicament tot el front sindical, pràcticament tot el principat, queda amb nosaltres. No hi han dos Col·lectius, hi han Col·lectius i per l'altra banda hi han coses que no acaben de definir-se, petits col·lectius com Tele-operadors, el Clínic, alguna cosa a Osona, però no queda un Col·lectiu Sindical, una organització sindical.

Em sembla que és l'any 1983 quan fem el congrés de creació de la CSTC. Uns mesos abans a mi em truca el futur Secretari General del CSTC, el Llerinès, que llavors era tinent d'alcalde pel PSAN a Malgrat. M'explica que estan fent aquesta operació i em demana que m'incorpori al treball sindical. En aquella època es feia tot molt a lo bèstia, em truca, em diu que serà el congrés d'unificació i em demana que jo presideixi el congrés. Això no és seriós, jo mai he militat sindicalment, és cert que jo era de les poques persones de Nacionalistes d'Esquerres que no era professional lliberal o gent de la cultura, hi havia pocs obrers i treballadors, i segurament per això em truquen a mi. Jo dic que no, que no era una cosa seriosa. Llavors em presenten altra gent que està confluint en el procés i al final es decideix que el president del Congrés d'unificació sigui el Jordi Preses. Jo vaig ser vice-president del congrés, d'alguna manera per garantir el "tinglado" i tot plegat. Anem al congrés de creació de la CSTC, que vam fer al saló d'actes que té la Caixa al carrer Ganduxer, i allà ens fusionem una sèrie de col·lectius, CC.TT, el SOC, el CADCI, la [gent] de Pompas Fúnebres, el Sindicat Unitari de Treballadors d'Autoscoles, Sindicat de [Treballadors] de la Garrotxa, Sindicat Obrer de la Fusta i el Suro, el Sindicat Autònom de Treballadors de la Selva, el Sindicat [Unitari] de Sanitat i algun més em sembla. [...]

Jo sóc fundador de Nacionalistes d'Esquerres, els fundadors de les joventuts de Nacionalistes d'Esquerres érem el Triadú, el conseller, l'Ernest Benach com a independent i jo per les joventuts del PSAN. Després vaig tenir càrrecs. Vaig ser

Secretari d'organització en diversos períodes i vaig ser primer secretari de Barcelona. A Nacionalistes d'Esquerres si que vaig ocupar diversos llocs a la direcció de forma bastant permanent. I començo a col·laborar a partir del congrés aquest amb el terreny sindical. Al cap de poc temps, un any i escaig, em criden i m'ofereixen ser adjunt al Secretari General de la CSTC, que en aquell moment era el Lluís Llerinós, i m'enganxo. Llavors començo, sense estar alliberat (jo no m'allibero fins que porto un any a CC.OO, era militància pura i dura), a fer d'adjunt del Secretari General. Jo treballava en una empresa petita, tenia una certa flexibilitat. Des d'aquí m'incorporo a l'executiva de la CSTC i visc tots els processos que es desenvolupen com a persona de confiança del Secretari General. Quan jo m'incorporo ja s'havia viscut algun intent amb la USO. A mi em van dir que amb la USO l'Hinojosa va fer tres intents, no els vaig viure tots, [...] i que es va arribar a discutir, això si que em consta, en un congrés de la USO o en un consell de la USO. Jo sé que la USO ho va arribar a discutir, nosaltres no, al menys oficialment no el vam arribar a discutir. En petit comitè, jo no hi era, això era abans que m'incorporés, segurament si.[...] A partir d'aquí fracassa l'intent amb la USO i llavors comencen els intents auspiciats pel Rafael Hinojosa de confluència amb el SQC. Llavors seria l'Enric Àngela el secretari general. Però aquests processos [...] sempre han sigut intents molt cupulars, i s'ha seguit la teoria que juntant nans crees un gegant, i ajuntant nans el que munes és un circ, però el que no munes mai és un gegant. Llavors hi han negociacions, pressions, sempre a nivell cupular amb el SQC...i quan sembla que hi ha una sortida, alguns diuen que perquè a l'Enric Àngela se li havia garantit la seva sortida professional, a l'Enric Àngela li dona un infart. Llavors es fa un segon intent que no regeix, i al cap de poc de temps es fa l'intent ja definitiu. Aquí hi ha una interregne, en lloc de l'Enric Àngela entra com a Secretari General del SQC el Miquel Prats, un metge de l'Aliança de Mataró militant d'ERC, que assumeix per lleialtat personal el llegat de l'Enric Àngela, però que de seguida es demostra com una persona incòmoda per l'Hinojosa i pel sector Convergència. Llavors apareix un noi, el Jordi Fayos, que havia començat a militar sindicalment a la CNT a Mataró i que s'havia afiliat a Convergència i volia fer carrera, [...] i l'imposen al SQC com a persona del partit, tot i que nominalment el Miquel Prats continua sent Secretari General. I es reobren les converses.

Hi ha un intent de fusió CSTC-SQC. Aquí jo si que participo, perquè estic a la comissió d'enllaç, érem tres persones del SQC, [...] el Jordi Salvat i el Toni Urrea, que posteriorment va ser president de la Sectorial de Treballadors de Convergència fins fa

pocs anys, i per part nostra estava jo mateix, el Jesús Malló i [...]. En alguna d'aquestes reunions hi participa el Rafael Hinojosa. Hi havia promeses de finançament, [...] s'intenta tirar aquest procés però hi havia un problema fonamental que era el problema econòmic. Sembla que Convergència a través del Rafael o el Rafael en nom de Convergència, digues-li com vulguis, promet finançament pel tema. El finançament no arriba, sempre ens donen llargues, nosaltres diem que no tirem endavant un procés de fusió si no hi ha finançament, perquè per continuar com estàvem ja ens anava bé i ideològicament era molt més clar el tema CSTC, amb totes les complicacions de cultura del SOC, la cultura de la gent de Col·lectius...etc, però ja ens estava bé allò.

Fins que arriba un moment en què el Roca fa l'operació Coalición Galega, abans de l'operació reformista, i literalment se'ns diu que els diners que havíem de venir pel sindicat han anat a parar a Galícia a Coalición Galega, això ho diu en una reunió que hi havíem cinc persones, l'Hinojosa davant meu. Literalment ens diu: "Els diners estan a Galícia". O sigui, heu preferit una operació que era l'inici, el primer experiment de la operació reformista, a portar aquí...Llavors nosaltres ens retirem, si no hi ha finançament no cal que parlem. De què hem de parlar? Que vingui un de fora i digui: "És que heu de fer això?" Hem de fer això però a canvi de què?, això implica recursos [...]. Al cap de poc temps, se'ns fa un altre plantejament que és la unificació de la CSTC, el SQC i el Sindicat de Caixa de Pensions, que era un sindicat molt sui gèneris perquè era un sindicat patrocinat per l'empresa històricament, el secretari general era un subaltern, i que a més es va jubilar subaltern, l'Esteve Pahissa. Eren 1500 afiliats, pagaven en aquella època, em sembla, una quota de 40 duros al mes perquè tot ho finançava La Caixa, activitats, centre de vacances...L'operació darrera que dóna lloc al naixement de la CSC va ser un acord tripartit CSTC, SQC i SCPB. Aquí ja apareix una altra persona en escena, no és l'Hinojosa el que participa directament en primera línia, ell està al darrera però no hi participa, sinó que utilitzà un tal Xavier Simó, una persona que era de Convergència, de la Caixa Catalunya, [...] venia de l'antic SOC i de la CSTC. [...] El Simó és el que fa de missatger de Convergència. L'acord es tanca un divendres a la nit, al local que el SCPB tenia a la Ronda Universitat, jo estava en aquella reunió. Ens convoquen d'un dia per l'altre, amb quatre hores de temps, ens tanquem allà amb el Jordi Fayos, amb la gent del SCPB i allà es posen les bases de l'acord. [...] D'alguna manera la gent que no veníem de SOC si que havíem vist les potencialitats d'un sindicat nacional, malgrat que s'havia nascut tard, [...] havíem perdut tres o quatre anys de temps. No havia tingut recolzaments de cap força política ni social, l'empresariat català

no entenia el que era un sindicat català [...] i malgrat això p.e. a Girona teníem un 5% de representativitat, que és una cosa que la USO avui en dia, després de tants anys, a Catalunya no l'assoleix, i si li treus lo de l'ensenyament religiós es queda en l'1'5%. No era baladí el tema, havien hagut les primeres eleccions a l'administració de la Generalitat, recordo p.e. que al Departament d'Agricultura vàrem arrasar, a Ensenyament havíem tret bons resultats, havia possibilitats, havia un camp a treballar si es treballava sindicalment amb propostes, de manera seriosa i evidentment no fent de sindicat corretja de ningú, sinó fent sindicalisme. Tirem endavant aquest procés, amb una carta d'intencions. Hi ha una oposició molt forta dins la CSTC, perquè la gent de la CSTC sempre teníem un drama amb la gent del SOC. Eren els que permanentment tiraven i pressionaven per arribar a un acord d'aquest tipus, quan hi havia processos de negociació ells es situaven darrera de la taula, mai estaven en la taula negociant, i després es dedicaven a encrespar i a voler revisar la lletra petita. No hi estaven a la taula, ells no es pringaven però et deien: "Això és inacceptable", llavors nosaltres dèiem: "Anem a trencar" i ells "No, no es pot trencar". Eren uns paranoics, aquesta gent, bàsicament no eren de Convergència, eren d'Unió tots, Xavier Casassas, Jesús Malló...eren gent que venien del Reagrupament, fins i tot la majoria jo crec que no militaven a Unió, però estaven vinculats a Unió. Nosaltres tenim el debat intern i resulta que a l'hora de la veritat, al debat intern, els que posem més carn a la graella som la gent que no venim de SOC. Recordo que a la votació decisiva al Consell Nacional sobre si SI o NO al procés va molt just, però es decanta bàsicament per la gent que d'alguna manera tenim en Jordi Preses i jo; nosaltres som els que decantem la balança. La cosa tenia collons, els que veníem, ell de la CNT i jo de Col·lectius, en teoria dels grups més radicals, impulsant allò!

Hi ha algú que aquí s'ha oblidat que va començar militant sindicalment a CC.OO, i que ha acabat a la UGT, [...] com és el Francesc Rocasalvas, ell va començar a militar a CC.OO, jo el vaig conèixer a Nacionalistes d'Esquerra, i ell a través meu va contactar amb el Lluís Llerinós i es va muntar una escissió de CC.OO al Vallès, [...] Tirem endavant el procés des de la intuïció, que no convicció, que hi havia la potencialitat però era molt difícil de tirar endavant un projecte perquè la precarietat era absoluta. Llavors hi ha un sector de gent, bàsicament alguns que havien vingut del PSAN i d'altres que s'havien anat afegint, els embrions de Catalunya Lliure; que se'n van per l'esquerra. Una part d'ells monta la COS i una altra part treballa per la COS però sense estar a la COS, i és curiós perquè després aquests quan es trenca la CSC

entren al SQC. Aquesta agent són la hòstia, són radicals a la CSTC, trenquen, monten la COS, quan la CSC es trenca estan un període de temps dins del sector CSC-SQC, o sigui Jordi Fayos (CTC), i quan nosaltres entrem a CC.OO fan un intent per entrar a Comissions. La gent de Comissions ens diu que el Rocasalvas havia vingut, i nosaltres vam dir “Aquest tio no es de fiar, que Comissions faci el que vulgui, però que no se’l vinculi amb nosaltres i volem saber que es negocia amb ell”. Llavors al cap de un temps em vam dir que no hi havia res, i acaben entrant a la UGT. Des de la COS a la UGT, i algú s’oblida que abans havia estat a CC.OO.

Abans de trencar, jo sabia que el Rocasalvas al Vallès havia legalitzat el Sindicat Independent del Vallès, i sabia que en el local funcionaven ja com a Sindicat Independent del Vallès i una miqueta com a COS. Jo munto batuda al local, monto una expedició al local de Granollers, anem quatre cotxes, dos de Barcelona i dos de Girona. Hi ha un sopro, algú els avisa i arribem allà i el local està net, diem: “Aquí ho han mogut tot”. El propi Rocasalvas uns anys més tard va confessar que ho havien netejat en dues hores. Monten l’excissió, ells ens acusen de què ens em venut, de què es una venda a CIU.

P: No és per una qüestió de nacionalisme, no?

J.G.: No, és per un tema esquerranòs, de venda a la dreta per la fusió, pels temes de la fusió i tot plegat. Però no va ser tal, aquí si que hi havia un problema fonamentalment, ho dic per qui ho va promoure, no per alguna gent que el va seguir. Per qui ho va promoure, que era [Xavier Dauder] i sobretot Francesc Rocasalvas, era un problema de càrrecs. I el Rocasalvas ens ho va arribar a confessar alguna vegada, ell aspirava a ser Secretari d’Acció Sindical, ell volia un sou garantit, ens acusa al Preses i mi, i en aquell moment fan una opció. Ells no veuen clar el tema perquè estan fora del procés de negociació, però no és que estiguin fora, el Jordi Preses no participa en el procés de negociació perquè a ell no li toca, ell està en un altre organisme, i fem el procés la gent que en funció dels càrrecs ens pertoca; no és un problema de corrents o tendències, els que ens pertoca pels càrrecs fem el procés de negociació, ho portem als organismes, els organismes decideixen i cap problema

Ells s’escindeixen, utilitzen al Toni Delgado, dels de bona fe, i fan que monti la cosa a Mataró; i el Rocasalvas monta el SIV, mai se sap si està a la COS o està al SIV...jugant en un local sindical, amb uns afiliats, i anant picotejant de porta en porta,

no té cap projecte sindical, té un modus vivendi. És un cas similar al del SICO de Osona, que al final ha acabat a la UGT, hauria pogut acabar perfectament a CC.OO si les negociacions haguessin anat d'una altra manera [...]. No hi ha rerafons ideològic ni de projecte sindical, són històries purament humanes.

Impulsem el procés aquest, el que participa en nom del partit és el Simó. En tots aquestes processos el paper del partit, en aquest cas Convergència, és molt relatiu. Per què? Perquè el partit com a tal no tenia estratègia sindical, no hi havia voluntat d'impulsar un procés. Per què mantenen el SQC tants anys? I com el mantenen? Al final et queda el dubte de si no el van mantenir durant determinats anys perquè li devien a l'Enric Àngela determinats favors, de feines que havia fet al seu dia a Enciclopèdia Catalana. I d'altra banda algun sector de Convergència que si que hi creia ajudava a finançar-ho, però des de fora del partit, com a lobby, que és sobretot gent de l'entorn del Trias Fargas, la Joaquina Alemany...i amb les seves possibilitats ajudaven a cofinançar això. La gent de l'entorn del Trias Fargas si que hi creia, eren quatre, tenien el pes que tenien i donaven quatre drets a l'Enric Àngela per funcionar. I el Pujol el mantenia perquè li devia favors d'Enciclopèdia Catalana, de quan els acomiadaments i la reconversió. No hi havia una voluntat de partit, ho dic perquè hi ha una persona històrica de Convergència, que a mi em mereix molt respecte, que no va tenir càrrecs fins fa quatre dies i ja està retirada, que és la Rosa Bruguera, que havia estat secretaria del Pujol a Banca Catalana, per tant una fundadora de primera hora; una persona que sempre ha tingut accés directe al Pujol però que mai ho ha utilitzat en profit propi [...]. Ella estava afiliada a la CSTC no al SQC, ha estat amb mi pintat pancartes per la vaga de les pensions del 85, allà al terra del nostre local. I quan hi havia greus problemes amb Convergència érem nosaltres que la cridàvem, parlàvem amb ella amb tota claredat i ella ens explicava que la política era molt complicada i que feia el que podia, però que estaven tots bojós, que no hi havia projecte sindical, que el partit no s'ho creia i sempre ens deia "Aneu en compte que no us trinquin". [...]

A mi la Rosa em mereix un gran respecte, li va saber greu quan jo vaig entrar a Comissions, no ho va arribar a entendre el tot. Ella si que hi creia en la necessitat d'un sindicat català, mai va tenir cap càrrec dins del sindicat, era una afiliada; si hi havia una vaga feia la vaga i li descomptaven el sou, i estem parlant d'una persona que tenia fil directe amb el Pujol. Cosa que mai no va utilitzar en benefici propi, era d'una honestat total, i per això segurament el partit mai la va utilitzar per aquestes operacions perquè ella era molt crítica. I era curiós perquè ens feia una mica

d'assessora, no a la gent que venien del SOC, sinó a la gent que veníem de Col·lectius. Els més radicals en teoria, i que teníem menys punts en comú amb ella, però que sindicalment podíem parlar amb tota claredat.

Es tira endavant el procés i aleshores ens debatem en una contradicció, seguir com estem no té sentit, en aquell moment ho intuïm. I dic intuïm perquè l'aparell de la CSTC sempre l'havia controlat gent del SOC, de sindicalistes no en quedava cap de SOC, el treball organitzatiu i institucional el fèiem bàsicament gent que veníem de Col·lectius però les secretaries sempre estaven en mans d'ells, [...] i ells controlaven més els contactes internacionals i per tant els fluxes que ens venien d'Austria...

Qui ens pressionava amb el tema USO era la CMT, havien arribat a venir aquí gent del sindicat belga i jo recordo, com que era de transports, muntar una visita a la terminal de càrrega d'Ibèria i allà, que teníem afiliats nostres i havia afiliats de la USO, pressionant-nos per a què arribessin a acords amb la USO; perquè això ells no ho entenien...Lo de ELA ja era un tema diferent, ELA és l'únic sindicat del món fundador de les tres Internacionals sindicals. ELA és fundadora de la Internacional Roja, és fundadora de les tres organitzacions, de la CMT, de la CIOSL i de la FSM. De la FSM suposo que ELA en un moment determinat es desentén, però sempre van tenir una estratègia molt clara. Ells estaven a la CIOSL pel tema professional, participaven sectorialment a la CIOSL, però com a sindicat nacional, com a confederació, feien vida a la CMT, però no tenien vinculacions amb les federacions de ram de la CMT. El cas d'ELA ja el prenien per un cas de la militància política de la democràcia cristiana basca, però el que no entenien era lo nostre i lo de la USO. I aquí si que hi havia moltes pressions dels belgues i austríacs, "Os teneis que fusionar, no hay espacio para dos". A més com la USO, el Zaguirre, li va fer de pont a la CMT cap a llatinoamèrica...la CMT la utilitzava [a la USO] per entrar en el moviment sindical d'allà i crear les confederacions sindicals demòcrata-cristianes, llavors el Zaguirre els hi deia "En Cataluña, estos tios que se fusionen", i hi havia aquí molt lio. Perquè moltes coses d'aquestes venien de la clandestinitat. ELA només ha tingut a la seva vida un sindicat agermanat, que era el SOC; quan es fa la CSTC, automàticament i de forma excepcional ELA ens reconeix en la categoria de sindicat agermanat, ens financia estades com la del Jordi Preses d'una setmana al País Basc de formació. [...]

Nosaltres ens trobem en la contradicció de que cal donar un pas endavant, però a la vegada amb la prevenció cap a una operació incerta amb Convergència, amb gent que

ja intuïem que ens volien instrumentalitzar i, sobretot, amb gent a l'altre cantó de la taula, la gent del SQC i del SECPB, que era de dubtosa...

Tenim una situació davant nostre confusa, perquè la persona de confiança, el peó, que porta Convergència pel futur projecte és el Jordi Fayos, però el Prats continua sent Secretari General del Sindicat de Quadres, i el Prats, d'alguna manera fa d'agent doble, treballant més per nosaltres que no pas pels convergents. No és l'únic, perquè el Jordi Salvat, que és una persona històrica del Sindicat de Quadres fa el mateix. El Urrea es manté una mica equidistant, però mai va agafar l'agressivitat amb nosaltres que va tenir el Jordi Fayos.

Comencem el procés i ja preveïem conflictes, per exemple, una exigència es que tot sigui paritari. En aquell moment no sé quants afiliats teníem nosaltres i quants la SQC, però èrem quatre o cinc vegades els de quadres, la representativitat sindical la multiplicaven per no se quant, [...] amb tota la porqueria que era la CSTC, era un gegant comparat amb el SQC. No hi havia punt de comparació.

P: Llavors què aportava el SQC a l'operació? Per què l'interessà a la CSTC?

J.G.: Perquè això implica un reconeixement per part de les forces nacionalistes del país de que era una opció sindical unificada. No es tracta de que els quatre duros que li donessin al SQC vinguessin a lo nou, sinó que hi hagués una aposta, i això és el que se'ns promet. Una aposta no només econòmica; econòmica, política i empresarial. Perquè els sectors empresarials també veiessin bé una opció sindical nacional, igual que Euskadi, perquè des de les forces polítiques nacionalistes, CDC, UDC, ERC, NE...es tirés cap aquí.

Pensa que insignes dirigents, avui soberanistes, en aquell moment militant a NE, no veien clara l'opció d'un sindicat nacional i mai van agafar el carnet, i t'estic parlant de gent com el Josep Huguet. Bona part de la plana major dels que estan avui a ERC ens acusaven de fer sindicalisme de laboratori.

No era només el tema econòmic, era el tema econòmic, polític i un reconeixement empresarial. Aleshores jugava el tema internacional [...], si nosaltres guanyaven un cert pes, nosaltres mai havíem renunciat, no a fer una integració en la USO, sinó que la USO a Catalunya desaparegués i entrés aquí; llavors a nivell

internacional podíem haver rebut més ajudes sent una opció, encara que petita, que es podria consolidar i podria prosperar.

P: Llavors no renunciàveu a la integració amb la USO?

J.G.: El que nosaltres havíem renunciat era a entrar a la USO, o en participar en una USO asimètrica, perquè per això el Zaguire amb el Rodríguez Ibarra podrien compartir taula, perquè el tema nacional, pel Zaguierre és una obsessió, és més espanyolista el tio que... Això no tenia cap opció, no importava que ells signessin un protocol, que a la USO li posarien la C de Catalunya..perquè estant el Zaguire allà això volia dir anar a la bronca segura. Ara, que una part important de la gent de la USO, els que feien sindicalisme de veritat, veïessin una opció a Catalunya i diguessin: “Trenquem amarres amb la USO d’Espanya i entrem a reforçar aquesta opció”, era un tema que nosaltres mai havíem descartat, perquè era possible. El Paco Giménez és el Zaguire de la USO a Catalunya, però altra gent, per exemple el Barceló, que després va ser Secretari General; eren gent que la seva pràctica sindical tenia molt més a veure amb la majoria de la nostra gent que no pas amb el vell aparell de la USO i les tesis d’autonomia sindical dels històrics de USO. Quina diferencia hi ha entre les seves tesis i les nostres? El problema era el vincle estatal. Això era el que ens impedia entendre’s amb aquesta gent. Sindicalment nosaltres teníem molt més en comú amb la gent de la USO a Catalunya que amb el Fayos i el SQC, la qüestió nacional era el problema. [...]

Quan comencem el procés de seguida veïem que la cosa serà dura i difícil. Per què? Perquè se’ns planteja que tot sigui paritari...això es condició, perquè sinó no hi haurà acord, no hi haurà suport, no hi haurà reconeixement. Paritari fins l’extrem de què després s’ha de configurar l’equip de direcció, que també ha de ser paritari i equilibrar els càrrecs. A mi se’n planteja si jo acceptaria ser [membre de la direcció]. Es fa una reunió a Palau amb el Jordi Pujol i es parla de l’equip.

P: Qui va a la reunió?

J.G.: Va el Fayos, el Llerinós...a la sortida del Palau el Llerinós queda amb mi i em diu: “Tu no pots estar en l’equip de direcció, i no em preguntis perquè” [...]. Jo al cap d’uns mesos m’assebento, i m’ho diu el Miquel Prats, que a mi em veta el Pujol,

perquè diu que jo sóc comunista i molt radical, això és el que em va dir el Miquel Prats [...]. I m'ho crec, perquè venia del PSAN i tenia un currículum molt dubtós. [...]

Es trenca el primer intent, cadascú estava a casa seva, llavors ens convoca el Pujol a una reunió i anem. Anava el Llerinós, el Jesús Malló, [...], jo...érem quatre o cinc. Era Conseller de Treball l'Oriol Badia. Estàvem allà esperant...i el Badia diu: “Però que no venen els altres?”, “Qui més ha de venir? Nosaltres ja estem tots”, i diu: “No, el Fayos”, això és literal, “Com el Fayos?”, i jo dic al Llerinós: “Pregunta-li a aquest per a què és la reunió que <<esto me huele fatal>>”. “El president per què ens ha convocat?”, i diu: “Per presentar la direcció del nou sindicat, de la CSC”, “Però si fa tres o quatre mesos que hem trencat, no hi ha procés”. “Ostia!!...espereu un moment”. Se'n va cap a dins, al cap d'un moment surt, “Entreu, entreu...”. Ens rep el Pujol, era una situació esquizofrènica, i diu: “Així, això s'ha trencat”. S'aixeca, comença a donar voltes com un molinet molinet, ens va dir quatre xorrades i ens va fotre fora. [...] Imagina tu com ho duien. Ens criden, li munten la reunió al Pujol per presentar allò i ningú li diu que feia tres mesos que havíem trencat. [...] Suposo que és una de les coses que han influït per les quals l'Hinojosa no ha estat mai Conseller de Treball, amb aquestes <<chapuzas>>.

P: I no us va fotre bronca? O preguntar per què havíeu trencat?

J.G.: Va començar a gemegar, tocava l'aire acondicionat, estava molt nerviós...el Badia semblava un cadàver, [...] i el Badia pobre no tenia les taules que tenia en Rigol, li deuriem dir d'inútil cap amunt, i ell no tenia la culpa, ell feia el que li deien els altres, perquè a més aquests processos no els controlava mai Unió, els controlava Convergència i ell era d'Unió.

Llavors al segon procés, [...] a mi se'm diu que no. Hi ha “lio” intern amb la gent de la CSTC. S'ha d'explicar per què jo, dels que havíem defensat i d'alguna manera havíem portat això, [...] de sobte caic de l'equip, i hi ha gent que no ho entén. Llavors jo plantejo que no hi ha cap problema però situo una condició, que es muntí la unió del sindicat de Barcelona, que jo seré candidat, que hi hagi un congrés i si el guanyo el guanyo i si el perdo el perdo, com el congrés d'unificació és paritari, la direcció, l'executiva de la CSC serà paritària, però a partir d'aquí a qualsevol branca territorial o federativa la cosa no pot ser paritària. Una altra cosa es que es sigui generós, que s'integri a tothom, però paritari? Em diuen que d'acord, jo adverteixo que el sindicat es

trencarà quan muntem la unió de Barcelona, jo ho adverteixo. [...] Es fa el congrés d'unificació al Hotel Melià de la Diagonal, la gent no entén que jo no vagi en la llista, ho expliquem i no passa res.

P: La majoria de la direcció si que està d'acord amb aquest procés, no?

J.G.: Si, si....

P: No hi ha sectors?

J.G.: Hi ha gent que no acaba de... la gent del Metro, la gent d'autoscoles diu: "Y este como es que ha caído?", i et diuen al congrés: "És que no estàs a cap organisme?", "No, perquè jo entraré després per Barcelona, no passa res.."

Es fa el Congrés, el Fayos Secretari General adjunt, tot paritari, la seu es passa al local del SQC [...], i al cap d'uns mesos a mi em nomenen responsable de Barcelona per impulsar el procés de Congrés. Impulsem el procés, jo començo a treballar, faig un equip [...] quan comencem a preparar el Congrés de Barcelona no hi ha manera mai de què ens enviïn les dades dels afiliats, ni el nombre, ni les etiquetes, ni res...com hem de preparar un congrés si només hi ha una part de la gent que està aquí en els llistats, els altres on collons estan?

Sobre la direcció paritària, [...] diem: "Nosaltres us garantim que inclús [sic] us podem doblar la representativitat, però penseu que la majoria absoluta ens la guardarem nosaltres. Si som 11 us podem donar fins a 5..aquí no bloquejeu res per paritari". Aquesta era la seva estratègia, sempre bloquejar. A les hores comença el merder. Jo decideixo tirar endavant. El mateix es trasllada a l'executiva i el Consell de la CSC...

P: Les dues organitzacions continuen funcionant?

J.G.: No, és CSC. Llavors la gent de la CSTC em dona suport, em respalda [sic]. Primer perquè no s'aguantava, segon perquè era un incumpliment dels acords, tercer perquè ara li passa aquest però quan fem el congrés a Girona ens passarà el mateix.

P: La condició la coneixia el SQC?

J.G.: Si.

P: Sabia que les coses serien així a partir d'ara?

J.G.: Seran per democràcia. No podem construir una organització sindical a partir de representacions fictícies. La cúpula ha tingut que ser paritària, però abaix ja no té cap sentit. [...] Si hi hagués hagut una secció sindical d'empresa on haguessin coincidit...tu imagina, que al Departament d'Agricultura, on nosaltres teníem la majoria de la Junta de Personal, se'ns digui que allà apareixen dos tios de quadres que han tenir la meitat...no és pot fer sindicalisme d'aquesta manera. Això si que implicava la paràlisi total. Llavors jo tiro endavant, comencen ells a plantejar la bronca a l'executiva i al Consell Nacional de la CSC. Segueixo tirant endavant, convoco el Congrés i dos setmanes abans del Congrés em comencen a enviar requeriments notariais, del Jordi Fayos...cada dos dies anava a l'oficina de correus a recollir requeriments notariais, una cosa esperpèntica. Convoquem el congrés, el fem aquí, al Saló d'actes d'aquí abaix, encara no era de Comissions. Ells no venen, però el Miquel Prats ve. Jo el convido i ve com a convidat, i a més intervé, ell reconeix el procés, cosa que mai li van perdonar, em consta que li van intentar complicar la vida allà a Mataró a l'hospital.

Fem el congrés i a l'endemà del Congrés un altre requeriment notarial dient-me que estava expulsat. [...] El Secretari General fa la cloenda del meu congrés i el Secretari General Adjunt dient-me que estava expulsat, "Us aclariu, no us aclariu, aquí que collons passa?" Jo instal·lat ja al local de Pelai, l'antic de la CSTC, una part del local era de la Unió de Barcelona, i allí estava amb el meu equip.

Aquí s'inicia el procés de descomposició. Convoquem un Congrés extraordinari de la CSC, en què el SQC no hi participa.

P: El SQC reunia un Executiu paral·lel, no? I cadascú diu que ell és l'Executiu autèntic

J.G.: Si, exacte. És que els números cantaven. És un congrés de l'antiga CSTC, aquesta és la veritat, amb algú que s'havia incorporat pel camí. Els del SECPB no saben no contesten, aquests es despenjen, es queden a la Caixa. El SQC, sector Fayos, ens impugna, i surten tocats, perquè la Unió de Policia de Catalunya comencen a distanciar-

se d'ells, el Salvat, l'Urrea i el Prats ja es retiren...és el Fayos el que es queda més sol que la una, amb la marca, l'etiqueta.

P: Aquests es retiren del sindicalisme?

J.G.: Es retiren...ells no participen en les bronques, ni signen requisitòries, ni actes notariais. Tot ho fan el Jordi Fayos i el tio que hi havia a la Diputació que era el cap de subalterns, que era el seu segon, no me'n recordo com es diu. Fem aquest congrés totes les famílies de la CSTC que havíem entrat a la CSC, [...] però la veu cantant la portem la gent que veníem del PSAN, gent com el Jordi Preses; els del SOC queden una miqueta endarrera, participen, entren a l'equip de direcció també alguns d'ells, però no ho veuen clar. Surt el Llerinós Secretari General, jo surto Secretari d'Organització i un altre company que venia de SOC [...] Secretari de Finances, això vol dir que controlem l'aparell i comencem a mirar armaris. Detectem que la majoria del personal assalariat segueix rebent i acatant ordres del Jesús Malló que ja no és Secretari d'Organització ni de Finances. I diem: "Aquí que passa?" [...] Llavors ja comença el mal rollo, anem revisant, anem veient quina és la relació exacta amb els sindicats europeus, quins eren els suports que venien i que no venien, quina és la situació financera, quina és la situació afiliativa...i ens comencem a preocupar molt seriosament. A nosaltres també ens enganyaven, al propi Secretari General l'enganyaven. I llavors nosaltres diem que s'ha de fer un plantejament global de tot, ja no hi ha cap tabú, tot es pot debatre.

S'ha fet el Congrés, ha sortit Comitè Executiu i s'ha de constituir el nou Consell Nacional...i com la cosa <<iva picada>>, nosaltres pel Consell Nacional proposem que el presideixi una persona que ja era jubilada, que venia del SOC, venia de Gràfiques, molt respectada per tothom [...]. Llavors la gent de l'antic SOC ens diu que no, que el candidat a presidir el Consell Nacional té que ser el Xavier Casassas. Dic: "Uhh! el retorno de <<las viejas glorias>>, aquests porten alguna cap". Que el Casassas vulgui presidir el Consell Nacional, quan s'ha mantingut al marge des de la fusió que va donar lloc a la CSTC, "Algo huele mal". Diem que el Casassas de cap de les maneres, un candidat de consens si, però el Casassas no. Anem tivant, tivant, tivant...i dins de tot el Casassas era una bèstia històrica dins d'aquest món. Ens trobem, com qui diu, tres dies abans del Consell Nacional, amb nosaltres que seguim apostant pel candidat unitari, ells pel Casassas, i al final [el nostre candidat], com que venia de SOC, diu que ell no es

presenta. I hem de fabricar un candidat, llavors és el de sempre, el de Girona no volia perquè estàvem tots bojós i ell no s'hi pringava..., total, la gent de Metro i, sobretot, la gent d'indústria de Barcelona em diuen que em presenti jo, jo Secretari d'Organització, Secretari de la Unió de Barcelona...[...] no hi ha acord, anem al Consell Nacional, es vota i el guanyo. Mai m'ho van perdonar, pensa que quan es va morir el Casassas em van enviar un missatge, a través d'un company d'autoscoles que està prop de Comissions, de què per favor que no m'acostés pel tanatori, mai m'ho van perdonar, va ser una humiliació...Llavors ens trobem, això per si sol ja descriu lo patètic de l'organització, que hi havia el Secretari General i després estava jo que era Secretari General de la Unió de Barcelona, President del Consell Nacional i Secretari d'Organització del Sindicat, allò no podia tirar endavant de cap de les maneres, era patètic. Mirem els números, mirem tot, convoquem una executiva, el Secretari General, i el de finances i jo ho posem tot allà i diem: "Això no va enlloc". Estem en fallida tècnica total.

P: Aquesta crisi és per un tema de gestió econòmica, no?

J.G.: És que per primera vegada, la gent que havia controlat els comptes bancaris ja no els controlen, per primera vegada des de què comença la fusió del SOC. És la primera vegada que gent que no és de SOC tenim accés a la informació. Els nombres de afiliació són mentida, els ajuts internacionals fa més de dos anys que no arriben, els deutes són tants...el suport internacional no està garantit perquè a més a més tornaven amb el tema USO.

P: No era tant un tema de corrupció com de mala gestió, no?

J.G.: No, corrupció no. Era de mala gestió. Ara tu pensa que el pobre Xavier Casassas era una persona que en aquell moment guanyava com a mínim unes 400.000 pessetes al mes de salari a la Caixa, i li donaven en efectiu només 25.000 perquè tot lo demás anava a compte de crèdits que havia agafat amb La Caixa al llarg de tota la seva vida. Mai se'ns va passar pel cap, ni mai vam plantejar aquest tema, de que hi hagués corrupció, era una mala gestió total. Era que vivien en un núvol [...]. Convoquem una executiva i diem: "Això és el que hi ha". Suposo que ho vam plantejar molt malament, perquè nosaltres vam dir "Només hi han dos opcions, o ens integrem en un altre sindicat

o ens fusionem amb USO”. També va ser una reflexió <<a bote pronto>>, aquí en teoria hi havia confiança i jo cometo un error. Li dic a en Llerinós, perquè llavors el Secretari General de la USO era el Barceló i era l’únic moment de la història d’USO en què hagués pogut ser possible aquesta operació, perquè després ja amb el Jordi Sansalvador no, aquell era l’únic moment; llavors jo li dic: “Llerinós a tu t’agrada el tema institucional, el Barceló és un tio que del tema institucional passa perquè és un sindicalista de fàbrica”, i recordo que vaig dir: “Ostia! Ens fusionem, tu fas de president i el Barceló que faci de Secretari General, perquè a més sou complementaris”. Llavors s’ho va prendre com que jo li estava plantejant que es vengués. Allò va acabar a hòsties, aquella reunió...jo dient: “Però què he dit?”, va haver mal rollo...de totes maneres nosaltres insistim en el tema, convoquem un Consell Nacional, com que jo tenia tot el poder a l’organització...Convocho un Consell Nacional, patètic, patètic...té collons la cosa, convoquem un Consell Nacional, en què el personal assalariat es fot a la porta repartint octavetes contra la direcció perquè no cobra, quan portaven tota la vida sense cobrar, l’únic que havia canviat era que els que controlaven les peles ja no eren els de SOC sinó que eren nosaltres. O sigui, la precarietat era absoluta des de fotia no sé quants anys i era la primera vegada que el personal fotia una octaveta a la porta, dirigida pels altres, era una cosa molt cutre. Convoquem el Consell, expliquem allà les coses tal com són. I nosaltres creiem que s’ha de buscar una sortida. Llavors el Consell em mandata, a més sense problemes aquell dia. S’han d’elaborar dos documents sindicals, un el té que fer el Xavier Casassas, perquè ell defensa la continuïtat com a sindicat i l’altre l’hem de fer nosaltres, i a més a més se’ns autoritza a explorar l’opció USO i l’opció CC.OO, perquè el Jordi Preses per exemple defensava l’opció USO, jo no defensava cap però és que el de l’USO no ho veia clar. Era un moment en què Comissions i el López Bulla havien trencat amarres amb el PSUC, no es parlaven, el López Bulla va estar no sé quants anys sense trepitjar el carrer Ciutat. No volia sentir parlar de la direcció del PSUC i posteriorment d’Iniciativa. El López Bulla va tornar anar a una reunió amb la direcció d’Iniciativa muntada per mi, perquè jo ja estava a Comissions, i a sobre la reunió no va anar gaire bé i en sortir em va dir: “Este local voy a tardar 10 años más en volverlo a pisar, y ha sido por culpa tuya, no vuelvas a montar ninguna reunión”. Jo militava llavors ja a Iniciativa, encara no era Iniciativa, era la Unió de l’Esquerra Catalana, no estàvem fusionats però ja estàvem en coalició. Teníem gent a Nacionalistes d’Esquerra que també estava a Comissions, parlàvem molt i veies que ja no era la corretja de transmissió del PSUC o del PCE de tota la vida.

Muntem el tema, el Preses s'entrevista amb gent de la USO, jo m'entrevisto amb el Coscubiela, el Labrador...El Jordi Preses diu que la USO no, [...], llavors es fa el plantejament de CC.OO, la gent ho assumeix, mai ningú planteja l'opció UGT, ningú. Llavors convoquem un Consell Nacional, que és on teoria s'ha de votar allò, i les dues setmanes abans, el Jesús Malló, el Xavier Casassas i uns quants més comencen a constituir unions territorials a Tarragona, sindicats de química que mai havien existit, comencen a nomenar representants al Consell Nacional...nosaltres anàvem amb la idea de què la immensa majoria de l'afiliació estava amb nosaltres. Arribem al Centre Cívic de La Sedeta, on fèiem el Consell Nacional, i arribo jo, Secretari d'Organització i President del Consell Nacional, i em trobo al Secretari de Serveis assegut a una taula controlant. Li dic: "Perdona que fas aquí?", "Controlant el cens dels membres del Consell Nacional", "I vols dir que això no em tocaria fer-ho a mi?"[...] Malgrat tot allò [van treure] una majoria molt minsa, però ja veiem que no té cap sentit [...]. Nosaltres llegim una declaració i fotem el camp. No té cap legalitat, eren un grapat de delegats d'estructures que no existeixen, és una fantasmada i per tant nosaltres ens retirem. Mira si era fantasmagòrica, que posteriorment, a l'endemà em van trucar la gent del SICO perquè el Casassas va proposar que se'ns expulsés, i la gent de SICO va dir: "Creieu que els podem expulsar? [...] qui es quedarà les sigles?", perquè era la minoria que expulsava...i la gent del SICO no va votar allò. És que eren els quatre, Casassas i companyia. Llavors nosaltres ja vam apretar el procés d'integració a CC.OO, vam entrar-hi.

P: El procés va començar amb una primera trobada casual a partir d'un company vostre de Nacionalistes d'Esquerres?

J.G.: [...] Si va ser un parany, van ser dos companys, van conspirar tots dos plegats. Un que estava a CC.OO i un que estava a la CSC. A mi en telefonen i em diuen que López Bulla em vol rebre. Llavors jo que faig, li dic al Secretari General, al Llerinós: "El López Bulla es vol reunir amb mi, què faig?", i em diu: "Ves". I no content amb això vaig trucar al Jordi Preses i li vaig dir: "Nano, baixa't de Girona i vens amb mi a la reunió". Llavors vam estar a la reunió i va ser molt <<heavy>>, perquè entrem allà, el Preses i jo, i el López Bulla diu: "Hola, que hay?, vosotros direis", i el Preses se'm queda mirant. Menys mal que el Preses i jo ja teníem una amistat molt forta, que ha suportat bombardejos [sic]. Tenim una relació molt maca, segurament som les

dos persones que hem militat a la mateixa organització que més vegades hem votat diferent, i que malgrat tot no hi ha hagut mai cap problema, hem votat diferent la tira de vegades, i hem sortit tan amics com sempre. [...]. I a més ens ho expliquem tot. En aquell moment ell va pensar que era una maniobra meva, i jo no sé que li vaig contestar al López Bulla però suposo que el Preses va tenir clar què no sabia que contestar: “Eso os explicais vosotros, que vosotros nos habeis invitado aquí”. Els dos companys que havien fet de <<celestinos>> blancs, llavors el López Bulla con su <<maestria>> [sic] diu: “Porqué haber, vosotros ahora que estais haciendo?”, i comencem a parlar i primera dada, els cabrons sabien tot lo nostre, ens feien un marcatge. Això a mi em va demostrar que érem un perill, que en algun moment va haver la possibilitat que la nostra opció sindical fes forat, ens tenien controladíssims desde Comissions, sabien on estàvem, els convenis, els sectors...la radiografía, el que vol dir que els preocupaven. Vam estar allà fent-la petar i el tio ens diu “Bueno, pues cuando os aclareis, llamais a la puerta, porqué claro, yo soy el Secretario General del primer sindicato de Cataluña, yo no conspiro con gente de otras organizaciones”. Jo vaig pensar: “Ara a aquest tio l’envio a la merda”. I va dir: “Bueno, vamos a tomarnos unos vinitos”. Va ser genial, va ser la vegada que vaig conèixer al López Bulla. Ens va fer anar a Casa Alfonso, al carrer Roger de Llúria, i llavors canvia totalment, clar ja no estava al seu despatx, ja no estava conspirant. Ens comença a provocar, amb el Coscubiela al seu costat, a animar-nos...estem allà una hora i pico, total que quan sortim li dic al Jordi Preses: “Jordi et dono la meva paraula que això ha estat una <<encerrona>>”. I de seguida vaig veure la jugada, la jugada la van fer dos companys que eren de Nacionalistes d’Esquerra, un que era del comitè d’empresa del clínic, que era de CC.OO i volia fer punts aquí en el sindicat, volia ser el referent nacionalista en el sindicat; i un company de Nacionalistes d’Esquerra, que a més era alliberat de N.E., ara està d’alliberat d’Iniciativa, era el Secretari d’Organització i era de la CSC, també era amic personal meu i veia que allò no tirava. [Tots dos] volien d’alguna manera intentar fer de <<celestinos>>. Segurament si no hi hagués hagut aquest contacte...no sé després que hagués passat, possiblement ens haguessin decantat pel tema USO, l’opció CC.OO no hagués estat tan clara.

P: Dels noms te’n recordes?

J.G.: Urdiales i Julià, i es curiós perquè el Julià i jo sempre hem tingut una relació personal molt dolenta a nivell polític, érem l’antítesi; i en canvi l’Urdiales era

amic personal meu. Segurament, si no hagués hagut aquesta reunió, insisteixo, potser haguéssim acabat a USO.

P: Si haguéssiu acabat a USO ja no era l'opció de que USO entrés amb vosaltres?

J.G.: No, haguéssim quedat difuminats a USO.

P: Vosaltres veieu que la CSC no té futur?

J.G.: Per fer sindicalisme no. No només per la situació econòmica, la funció sindical del sindicalisme català neix molt pobre, amb molts pocs quadres sindicals, no té un suport polític, no té el menor interès per part del sector empresarial de potenciar un sindicat nacional i al final hi ha el tema econòmic i els suports internacionals que es van diluint. És la suma de tot que dius: “Bueno, podem fer un club d'amics, però un sindicat?”.

P: El recolzament econòmic que havia d'arribar pels diferents processos de fusió amb el SQC no van arribar mai?

J.G.: Van arribar escurrialles. [...]

P: Però a banda, CDC no va arribar a posar els diners que havia promès?

J.G.: En algun moment, algun mecenes de CIU ens feia algun favor i ens feia un donatiu, que era quan estava el personal tres mesos sense cobrar i no es podia més. Alguna transferència havia arribat.

P: De CDC?

J.G.: No de CDC no es podia demostrar. [...] Algun suport havia arribat però estem parlant de quantitats irrisòries, gairebé insultants.

P: Els diners procedien més del recolzament internacional?

J.G.: Si, sense cap dubte. Nosaltres podem aguantar mentre els belgues i els austríacs donen diners.

P: Ho enviaven com a sindicats o a través de la Confederació?

J.G.: Ho enviaven directament els sindicats, la CSC [belga] i la fracció demòcrata-cristiana dels sindicats austríacs [OGB], perquè allà a Àustria hi ha una sola confederació però estan les tres fraccions. Si nosaltres vam poder comprar un local de propietat al C/ Pelai era per l'ajut internacional.

P: Llavors ni punt de comparació amb CDC?

J.G.: Res, en absolut. Quan venien eleccions sindicals et donaven un parell de contractes d'aquests per contractar gent durant sis mesos, quan feia mesos que no podíem pagar i ens anaven a tallar el telèfon, perquè vivíem d'aquesta manera, els Jesús Malló parlava amb amics seus d'Unió i apareixia amb 200.000 pessetes...estem parlant de coses patètiques. Què era com, per altra banda, el pobre Enric Àngela sobrevivia al SQC, misèries d'aquestes.

P: Llavors els diners promesos per l'Hinojosa no van arribar mai perquè va considerar que el procés no havia tirat endavant?

J.G.: La CSC mai va tenir diners en caixa per dir anem a fer una campanya, anem a netejar els locals, anem a contractar alliberats...per això, quan nosaltres vam entrar a CC.OO durant una temporada l'Hinojosa va estar molt ofès amb mi, és més, quan vaig ocupar la responsabilitat de relacions jo el trucava i va estar gairebé dos o tres anys que es negava a parlar amb mi, jo mai aconseguia parlar amb el Rafael Hinojosa, llavors trucava al Coscubiela o el López Bulla però a mi no...i al final una vegada, o algunes vegades, m'havia anat a dir: "Tu ets el culpable de què no hi hagi sindicat nacional a Catalunya", i jo li deia: "No, el culpable ets tu, per capullo i per inútil".

P: Pel que està comentant, CDC va jugar sense apostar-hi res?

J.G.: És que jo crec que dir que CDC va apostar és un atreviment. Jo crec que el partit mai va apostar, el partit mai va tenir política sindical.

P: Veig que és una iniciativa molt personal de determinats quadres del partit, que prometen diners però al final no es concreta en res, llavors la influència de CDC dins la CSC tampoc és molt gran? No pot condicionar els debats

J.G.: Exacte, no hi ha política sindical. Ells es pensen que agafant al Fayos, que no tenia ni punyetera idea de res, garantint-li un salari i fotent-lo allà controlarien...per fer què? Aquest és el problema, què volien fer? Si no tenien política sindical. Home, en el segon procés quan intervé en Simó, en Simó si que té clar el que ell vol. En Simó té clar que ell vol fotre's una medalla per desvancar l'Hinojosa al front de la Sectorial de Treball, i gairebé al cap de quatre dies, ho dic perquè això el Simó a mi m'ho confessa, em diu: "No tinc res a fer perquè jo no deixo, per a ells, de ser un treballador i no tinc currículum".

CDC té una rèmorà que va arrossegant que és el SQC, que ja els emprenya, no serveix per res. Llavors tenien uns incontrolats, que a més eren nacionalistes i volien fer no sé què, quatre <<meapiles>> d'Unió que a més els potenciaven des de Treball, i l'Hinojosa que apostava per la USO. I quan va intentar fer una candidatura alternativa a la USO és tan llest que va i la perd, en el Congrés.

P: Quina candidatura?

J.G.: L'Hinojosa va intentar tenir control de la USO a Catalunya. Aquesta és la primera gran derrota d'ell. En un Congrés de la USO fot una candidatura alternativa i perd.

P: S'enfronta al Giménez?

J.G.: Sí, al Paco Giménez i perden la gent que venien de la HOAC.

P: (...) Però malgrat tot si que hi ha un interès que tiri endavant el procés?

J.G.: Pensa que és l'època del Prenafeta, per exemple, el Llerinós despatxava amb el Prenafeta, era el món aquell d'una administració que es construeix, d'una gent que munta un govern, és una època molt difícil de repetir. L'Hinojosa va per lliure...si que es veritat que a nivell institucional la gent d'Unió sempre se'n recordava de nosaltres. Jo recordo que als primers aplecs que Unió va fer com a partit, a nosaltres ens convidaven i jo conec al Duran Lleida des del primer any que va president de Comitè de Govern d'Unió [...]. Amb Unió el problema va ser un altre, amb Unió el problema que vam tenir, per a què el partit s'acabés d'implicar de forma més seria [sic], va ser el Domènec Sesmilo. El Domènec Sesmilo va voler garantir-se un lloc dins de <<l'establishment>> d'Unió muntant una imitació del que són les SACLI italianes, que eren la unió de treballadors demòcratacristians, que en aquest país ningú sap el que és. Aquí a CC.OO encara algú pregunta: "Aquests d'Unió tenen un sindicat?", que no, que no és un sindicat, ni la gent d'Unió saben el que és ni per a què serveix, perquè va intentar muntar la SACLI aquí, va fotre un bolet, perquè amb això tenia garantit, per dir-ho d'alguna manera, una sectorial del partit i ell un lloc de diputat.

P: Llavors són més una sectorial que un sindicat?

J.G.: És que no són un sindicat, ni tenen voluntat de ser-ho. El president de la Unió de Treballadors, Pere Andrés, i jo som amics i anem a dinar moltes vegades, i ells no són un sindicat, són una altra història. S'han quedat a mig camí entre les SACLI italianes i no se sap què. Llavors això si que ha distorsionat Unió, perquè segurament Unió hagués pogut recolzar més i de forma més decidida...però arriba el Sesmilo i fot aquest bolet...i reparteixen energies entre aquest bolet i...però si que Unió tenia una opció més clara. [...]

El Roca [...] veient la seva opinió dels sindicats...és que ell no creia en els sindicats, el Roca fa 10 anys no creia en què per exemple CC.OO o la UGT tinguessin raó d'existir, imagina't fotre un bolet.

P: Però segons l'Hinojoa el Roca era el gran "valedor" del projecte, qui garantia els diners, qui garantia el recolzament...

J.G.: Si, però jo també l'he sentit dir al Roca que coses com el traspàs de l'INEM es posaven als programes electorals perquè s'havien de posar, però ostia! Vaja [sic] problema si ens els traspassaven. [...]

P: Quan la gent del Fayos trenca, reben recolzament de CDC?

J.G.: Hi ha el problema de les sigles, i el Departament de Treball...més que prendre partit, pensa que Treball és Unió, intenten que es torni a la unificació. Llavors foten problemes al reconeixement de sigles i tot el <<tinglado>>, no es que abonin al Fayos, sinó dir: “Ostia, després de tants anys es tornen a barallar...doncs anem a tocar-li el collons a uns i altres i obligar-los a...”.

P: Intuíeu si CDC donava el vist-i-plau a la sortida de Fayos?

J.G.: Jo crec que CDC no. Jo crec que al Rafael Hinojosa se li confirma una intuïció que ell tenia, de que nosaltres érem gent ingovernable. I per tant el darrer intent per muntar un sindicat català, o un simulacre de sindicat català, només pot passar per Fayos amb la USO, i ell ho intenta. [...]

Jo que ho he vist des d'una altre òptica en l'ambient polític, a Nacionalistes d'Esquerra, cada vegada que tocava campanya política la Magda Oranich i uns quants més es fotien els <<trajes>> i anaven a tocar males consciències de mecenes convergents, ho dic perquè jo administrava les finances. Llavors em venien cada nit amb els talons de militants de convergència que tenien mala consciència per estar a Convergència, i deien aquests que són patriotes: “Vale té, 500.000 peles, 300.000 peles...” i així es rentaven la consciència. Llavors el que s'ha fet en el terreny sindical és el mateix, és alló de l'almoïna perquè aquests pobres continuïn. Però mai ha hagut una opció.

P: Si hi hagués hagut una opció tu creus que hagués prosperat, malgrat haver arribat tard?

J.G.: Jo crec que si en les circumstàncies que estàvem. Al moment aquell que et dic, a Girona teníem un 5% de representativitat, a la Generalitat havíem fet un forat a departaments determinats, en temes com ensenyament [...]. A diferència del SOC nosaltres no érem un sindicat nacionalista, érem un sindicat nacional. La gent que veníem de CSTC, i no érem del SOC, defensàvem el tema de sindicat nacional, per exemple al sector d'autoescoles tot eren castellanoparlants, la gent del metro tots eren castellanoparlants. Com ho fèiem? Molt fàcil, li fèiem el discurs que després va agafar Comissions del marc català de relacions laborals, li parlàvem dels convenis, “Si es negocien a Madrid hi haurà això, si es negocia aquí hi haurà això”, i la gent ho entenia, parlàvem en llenguatge sindical. Nosaltres no fèiem el discurs de la pàtria, la nació i tot això, no fèiem un sindicat nacionalista, fèiem un sindicat nacional, que jo crec que és lo millor per poder integrar i cohesionar. I per tant, veient aquest tipus de composició que teníem amb la gent, els sectors que anàvem entrant...home, hagués sigut molt complicat, sobretot perquè en aquell moment què ens donava pel sac? Que Comissions tenia clar l'espai del sindicat nacional. Si Comissions hagués sigut la UGT de llavors, facilíssim. Ho teníem complicat per Comissions, i com et deia abans, ens feian un marcatge...hagués sigut complicat? Segurament. Haguéssim tingut possibilitats? Jo crec que si.

P: Quan dius que vau començar tard a que et refereixes?

J.G.: A la Transició. ELA perquè neix amb força? Perquè ELA en el moment mateix de la Transició, o en les grans vagues o les reconversions, surten al carrer amb la seva caixa de resistència, i mentre el dissabte muntaven una taula d'aquelles de camping enmig de la porta de la fàbrica i als seus afiliats “Toma el sobre, toma el sobre”, el de Comissions veia que fent la mateixa vaga no hi havia sobre. O com van construir el sindicat cristià els belgues? Doncs a la postguerra va ser molt fàcil, a la mineria, a la siderúrgia, havia vaga? El sindicat socialista convocava vaga dilluns i dimecres, els cristians dilluns i dimecres anaven a treballar i muntaven vaga dimarts i dijous, guanyant-se l'espai. Per què no van tirar endavant temes com CSUT o SU? Perquè eren vinculats a un partit, quan el partit va desaparèixer allò no tenia sentit. Però que hi havia espai per a un sindicat català? Segur, complicat pel tema de la CONC, perquè aquí sempre hi ha hagut la distorsió de la CONC, això és veritat, però malgrat tot hagués pogut haver un cert espai.

P: També us perjudicava la llei de convenis col·lectius, la llei d'acció sindical i els percentatges tant elevats de representativitat...

J.G.: Però aquest problema també l'han tingut els bascos, els gallecs...aquí és el que et deia abans del tema de l'empresariat, el primer conveni basc de la construcció Comissions, UGT i la Patronal el van denunciar, i la Patronal basca el va defensar. A Euskadi hi ha hagut convenis col·lectius recorreguts legalment, il·legals, però que la patronal ha reconegut i l'ha complert. [...] Perquè allà són representatius a Euskadi, per tant el que digui la llei els importa un <<pito>>, ells diuen: “Aquí qui té la força? Qui és el meu interlocutor? ELA?...<<el convenio se cumple tu!>>, i que diguin el que vulguin a Madrid”.

P: Igualment el percentatges no arriben aquí...

J.G.: És que per ser representatiu havies de tenir un 15% aquí, però del que es tracta és entrar en determinats sectors i anar fent forats, nosaltres podíem ser perfectament representatius, i ho érem, a l'administració autonòmica, vas ampliant sectors...

P: Llavors la llei, malgrat complicar-ho, no era una barrera infranquejable?

J.G.: La barrera no era aquesta. Aquesta hagués sigut la barrera si haguéssim estat en un estadi diferent i que llavors hagués sigut un instrument per discriminar-nos envers la UGT o Comissions, però és que no vam arribar mai a aquest estadi. El problema que hi ha és un altre...jo conec al Josep Huguet, fa gairebé dos anys que no ens parlem i és per una qüestió que l'esquerra nacionalista d'aquest país no ha entès mai, una cosa tan simple com que et truca una vegada quan el Consejo Económico y Social de l'Estat va aprovar aquell informe sobre unidad de mercado, i et truca al mòvil històric [...] i al final li dic: “Escolta Josep, quan pengis amb mi trucaràs a Foment per fotre a caldo als de Foment, i després a PYMEC-SEFES?”, “Que vols dir?”, “Collons, que te'n recordo per enèsima vegada que per crear el marc català de relacions laborals fan falta a la taula dos parts, aneu fotent el discurs dels sindicats espanyols però mai parreu de què la Patronal no juga” [...]. No m'ha tornat a trucar en dos anys. La patronal catalana no

exerceix de Patronal i malgrat tot el sindicalisme, com a mínim per part de Comissions, ha intentat guardar una senya d'identitat. Per tant no tot era tema econòmic, és també la Patronal i no vol dir la Patronal muntant sindicats grocs, no estic parlant d'això,...Hi ha una dita que corre pel món empresarial i sindical a Catalunya, que és un empresari intel·ligent, però que vulgui ser empresari, prefereix sempre negociar amb CC.OO, quan té un problema gros de veritat, perquè sap que la negociació serà molt més dura, pot acabar perdent la meitat de plumes, però si després hi ha <<lio>>, Comissions manté i avala el que signa" [...].

Rosa Bruguera i Bellmunt (18 de febrer de 2004)

Pregunta: Com entra en contacte amb CDC i el món sindical?

Rosa Bruguera: A través de la feina. Jo vaig entrar a Banca Catalana, vaig estar al Servei d'Estudis treballant al costat de Jordi Pujol i després vaig ser secretària seva. Jo vaig descobrir un món, vull dir, en aquell moment quan vaig entrar no coneixia res de res d'aquest món on estic, era d'una família normal de gent que treballa, i vaig entrar en contacte amb tot un món molt diferent que jo desconeixia i clar, en aquest món a mi em faltava la part dels treballadors. I vaig pensar pues [sic] aquí t'hi has de posar tu, i va ser així que vaig entrar al món sindical. En aquell moment em vaig fer del Sindicat d'Obrers de Catalunya, el SOC. És el del Xavier Casassas que després s'ha anat canviant de nom i ara és la Intersindical, i el SAC a nivell de funcionaris. Aleshores vaig començar a crear la primera Comissió Obrera, perquè en aquells moments tots èrem Comissions Obreres, tu podies estar al costat d'un sindicat o d'un altre però tu muntaves una comissió obrera a l'empresa, i vaig muntar la primera comissió obrera de banca i a partir d'aquí jo ja vaig estar involucrada en tot. A més vaig estar col·laborant en el treball. Vaig trobar unes persones que per mi eren els que tenien els criteris més clars des del punt de vista sindical i d'esquerres, i eren de Bandera Roja. Per tant vaig estar col·laborant amb ells, no vaig estar mai afiliada, però sí que vaig estar col·laborant amb ells a nivell d'empresa i a nivell de barri. [...]

A nivell polític, en aquell moment amb Bandera Roja, Bandera Blanca...hi havia llocs de confluència, les primeres topades van ser arrel justament del tema de país....és quan va sortir aquell llibre del Sole Tura sobre la burgesia catalana, és a dir moltes coses que a mi em semblaven que no eren correctes i no podíem anar en contra d'una part del país perquè sinó ens carregàvem el país. I va ser a partir d'aquí que jo no m'hi vaig trobar a gust, a partir d'aquell moment vaig deixar-ho tot i vaig quedar-me només dintre del nostre sindicat, de la SOC.

P: La predilecció per la SOC era pel tema nacional o per la pràctica sindical?

R.B.: És que el model de sindicalisme normalment no era massa diferent, a la pràctica podíem coincidir tots els grups, al menys en la clandestinitat. Una altra cosa ha

sigut [sic] després de la mort d'en Franco. Però a la clandestinitat podíem coincidir tots els grups perquè no podíem estar enfrontats els uns als altres, el que havíem de fer era protegir-nos els uns als altres, això és el més important. [...]

P: Llavors el tema nacional va ser cabdal?

R.B.: Del tot.

P: Dins de la primera CDC vostè participa en els intents de crear un Front Obrer?

R.B.: Si, CDC sempre ha sigut [sic] un partit interclassista, però ens han fet creure que només hi ha persones benestants i empresaris. És un partit més de gent treballadora que es guanya la vida i que té un sou que no pas una altra cosa. Aleshores nosaltres ho véiem molt clar que havia de ser així, i el que volíem era que un sindicat de classe i català tingués força. Això només era possible de fer-ho en els primers anys, perquè en els primers anys, sobretot en alguns sectors econòmics, no estaven tan arrelats els sindicats. UGT era inexistent gairebé, Comissions era l'únic que coneixíem perquè tots havíem participat en Comissions, per tant què va passar? Després ells es van decantar molt més en un nivell partidista, cosa que els altres encara no eren. La UGT va ser després. La majoria de gent que estava a USO en el moment que els socialistes arriben al poder, l'any 1982, tots en massa es passen a la UGT i deixen a la USO una miqueta, quasi quasi desfeta. Per tant nosaltres si volíem crear alguna cosa havia de ser des de l'any 75 fins el 82, 84 màxim, però no després, després impossible. En aquells anys potser nosaltres no vam saber fer l'anàlisi de que les coses eren urgents de fer, si haguèssim pensat que era molt urgent segurament que ens ho haguèssim pres d'una altra manera, i ho haguèssim consolidat més, en no fer-ho...era un temps que les reunions...tothom estava reunit i tothom discutia per una coma i per un punt [...], i les reunions duraven fins les tantes de la matinada, és a dir, perdien molt de temps en ser perfectes en l'elaboració dels textos, cosa que la gent del carrer no valorava, i en canvi potser no érem tan pràctics. Jo ara no ho faria igual [...]. Tampoc ho vam plantejar mai en serio en serio...si que van plantejar tenir un sindicat català, però no dèiem com. El SQC va ser més tard, cap els 80, perquè en aquell moment ja vèiem, i ens hi vam oposar uns quants, que era impossible tirar amb un sindicat català que tingués força i aquesta

era una escaleta, una sortida, per dir: “Al menys amb aquests la gent de Comissions i d’UGT no s’hi posaven”, i era una forma de dir: “Intente-m’ho”. A vegades les persones hi fan molt, i quan una persona falta...aleshores és molt difícil de trobar, si no ho has previst, el relleu. I no hi va ser-hi, perquè a dins no hi havia ningú i perquè els que estàvem fora no hi volíem ser-hi en el SQC. Jo creia que havia de ser un sindicat de classe, no d’un nivell determinat, sinó un partit de tots els treballadors, i com jo molts de nosaltres. En això si crec que ens hem de fer el “mea culpa” tots plegats.

P: Per què no es consolidà el Front Obrer? El partit no estava concienciat d’aquest tema?

R.B.: Al principi si que estava més concienciat, després es va voler donar suport a altres grups i aquí va haver-hi també una picabaralla molt forta i llargues discussions, i al final van guanyar els que es volien integrar a USO, [...], jo mai no m’he sentit gent d’USO i aleshores ho deixes. Cadascun de nosaltres estava integrat en un lloc, en un sindicat més gros o més petit, i tampoc véiem la necessitat de fer-ne un altre que depengués de Convergència perquè nosaltres, al menys jo, no volia que fos dependent d’un partit, ho trobava greu això. Després tots els partits el tenen, i potser va ser un error però és que jo creia que un sindicat el que ha de fer és defensar la seva gent i al marge de qualsevol partit polític i dels interessos partidistes. Igual que jo penso això, un altre pensava d’una altra manera, però de fet això ens disgregava una mica, això feia que no poguessin tirar tots al mateix temps, ni alhora ni en el mateix sentit.

P: Vostè es va oposar a la creació del SQC, va haver-hi discussió dins del partit?

R.B.: A nivell de Consell, en aquell moment era la comissió permanent. Si, si, va ser forta. Arrel d’això inclús van haver algunes persones que no et dic que deixessin de militar a Convergència, però si que es van retirar una mica i fins al cap d’uns anys no els hem tornat a trobar.

P: És per la visió d’intentar organitzar només a un sector dels treballadors?

R.B.: Si, tot i sabent que era molt difícil lo altre, que era impossible. Però també déiem que a veure perquè no es donava suport a la CSTC. Es va intentar durant un temps, que és el que va provocar la crisi de la CSTC. Va ser una forma de donar suport que va ser posar el Fayos al davant i en Fayos se'ls volia menjar, els volia absorbir. Això no és donar suport, això és una altra cosa. Jo en aquells moments estava a l'executiva de la CSTC, o m'havien convidat a anar-hi, [...]. Els volien fer una OPA, a més una OPA on no veies ben bé al final on aniria a parar, en el sentit de que no sabies si aniria decantant-se cap a USO, que de cap manera no ho vèiem gens clar, o decantant-se cap a una integració en el SQC, i tampoc vèiem com podia acabar.

P: Hi ha dues tendències, la idea que encapçala l'Hinojosa de petits sindicats nacionalistes que s'integrin a l'USO...

R.B.: Exacte, és que és això, que va per aquí. El que va guanyar va ser ell.

P: L'altre seria que la CSTC, l'antiga SOC, fos la capdavantera del procés, que seria el seu posicionament...

R.B.: Exacte, clar, perquè és per mi l'únic sindicat que era independent del tot.

P: I el rebuig a l'USO perquè seria?

R.B.: Per la USO per Espanya, per la dependència.

P: Pel tema de la qüestió nacional?

R.B.: Si, és que per tenir un sindicat dependent anem a un de gran. Per mi, almenys en aquella època, el sindicat que almenys jo no tenia cap problema en col·laborar era amb CC.OO, si no hagués sigut tan dependent d'un partit, aquesta era una altra qüestió...ara, si ens havíem de posar amb USO, que no sabies per on acabarien, perquè les directrius espanyoles, d'Estat, eren molt clares. Per dependre dels uns o dels altres jo no tinc dubtes.

P: Vostè de quin model sindical es trobava més propera? Traient fora la gent de la SOC es clar, es trobava més propera al dia a dia de Comissions que a la USO?

R.B.: Si.

P: No li agrada tampoc la pràctica sindical d'USO?

R.B.: És diferent, és que és una altra mentalitat.

P: Llavors la qüestió no era tant un tercer sindicat amb el qual la Generalitat pogués dialogar, debatre, arribar a acords, com crear un sindicat nacionalista que tingués els centres de decisió aquí?

R.B.: És clar. Catalunya queda coixa, necessitaria un sindicat nacionalista, o sigui un sindicat català que no depengués de ningú, i si pogués ser que no fos corretja de transmissió de cap partit. El que no pot ser és que en un moment determinat es faci una vaga perquè interessa a un partit determinat, i això està passant encara avui en dia, o que es deixi de fer, o que es negui a fer un pacte perquè hi ha un determinat govern o es miri de fer un pacte perquè hi ha govern.

P: Vostè creu que els actuals sindicats majoritaris encara són corretges de transmissió dels partits polítics?

R.B.: I tant.

P: Els dos?

R.B.: Ho són els dos, però majoritàriament la UGT. I en canvi la UGT té un Secretari General meravellós, però això no vol dir lo altre. A mi m'agrada més en aquests moments el Secretari General de la UGT que el de Comissions, en refereixo a Catalunya, per tot el que fa, però en canvi veus algunes coses que han passat en els últims anys que realment no puc estar-hi d'acord, com a pràctica sindical. Pot haver-hi moltes coses que diguis que a nivell de país això ens va bé, com es tracta el tema del

català, la llengua...moltes coses, pero a veure, nosaltres no tindrem uns convenis a nivell de Catalunya mentre hi hagi aquests sindicats.

P: Encara creu que al sindicalisme català manca aquest espai?

R.B.: Si, el que passa és que jo veig molt difícil que es pugui tenir. El sindicalisme ara està en crisi, aquí i a tot arreu, perquè no ha trobat el seu lloc en les noves circumstàncies. Aleshores en un moment en què hi ha una globalització, no l'exploració d'un sol patró, sinó que qui més qui menys té accions...[...].

No negaré que n'hi ha algunes persones que creguin que els sindicats encara són vàlids i que són necessaris, i que no els vulguin utilitzar. Perquè ara és un negoci com un altre qualsevol, i a més moltes vegades manipulador. Si realment una gent sindicalista ho planteja a nivell global i, a més a més, de com ho podem fer perquè tu puguis defensar als treballadors d'aquí, amb la problemàtica d'aquí, però que no et carreguis altres temes com és la solidaritat internacional, que avui en dia encara no es planteja això i que per mi és imprescindible.

P: La vinculació amb el SQC es clara, CDC dóna suport...

R.B.: Si, del tot.

P: Materialment, humanament...

R.B.: En tots els sentits.

P: És com una inversió que no acaba per rendabilitzar -se mai?

R.B.: Mai, no acaba de tirar endavant. Perquè era molt difícil també que tirés endavant. En el moment que tenia una mica de força, els altres sindicats l'havien de combatre, precisament per sindicat elitista, i si no tenia força no calia combatre'l.

P: Durant els altres intents de fusionar als primers 80 la USO, CSTC i SQC, hi ha una proposta de recolzar materialment aquest sindicalisme. Llavors la discussió sempre era que els implicats demanaven els diners abans de la fusió, i la

gent com l'Hinojosa, la gent del partit que estava implicada, deia que fins que no estiguessin fusionats no hi hauria el recolzament econòmic...

R.B.: Tampoc és tan veritat això perquè...a veure si que és veritat, és cert, però a alguns se'ls hi donaven diners i a uns altres no, a alguns se'ls ajudava, i jo crec que en aquell moment s'ajudava més a USO...és lògic. [...] A vegades és difícil de dir, l'Hinojosa és un sindicalista de veritat, i s'ho creu, però ell és un sindicalista que sempre ha estat a l'òrbita de USO, militant a USO, afiliat a USO o ajudant a USO. Aleshores va guanyar la seva proposta. D'ajudes mai s'ha parlat res a nivell de Convergència però lo lògic es que si guanya una proposta, i aquesta proposta té el vist i plau del Secretari General i de la majoria de l'Executiva, aleshores és lògic que no digui que va amb les mans al cap, sinó que ha de posar alguna cosa a sobre la taula [...]. Si, la Intersindical va veure algun diner, perquè el va veure, però no massa. És veritat que en un moment determinat es posarien sobre la taula quan s'hagués fet la fusió, i aquesta fusió era en unes condicions...sobretot per la persona que ho portava a terme que no va tenir mà esquerra, potser si hagués sigut un altre, hagués parlat més i amb el diàleg haguessin marxat moltes reticències, però de la manera com es va voler fer...

P: A qui es refereix?

R.B.: Al Fayos.

P: Que a més era una persona del partit...

R.B.: Si, van posar una persona que no tenia gràcia dialogant, [...] i potser hagués tingut traça dialogant si els altres l'haguessin trobat que era la persona ideal per parlar, però no el consideraven tampoc sindicalista, era un nouvingut que s'havia posat allà.

P: Quan vostè comenta que la proposta d'Hinojosa guanya, això es debat a un Executiu?

R.B.: Es debat a la Sectorial.

P: I a la Sectorial de Treballadors en aquell moment qui era el responsable?

R.B.: Jo diria que el Perera, crec que el Perera. L'Hinojosa ho va ser posteriorment. I el Perera també era d'USO, tenien totes les de guanyar perquè havien posat els peons.

P: De la discussió de la Sectorial ja surt la proposta, que es fa a l'Executiva i l'Executiva l'accepta...

R.B.: Si, ja l'aprova. Jo en aquell moment no estava a l'Executiva del partit, per tant no sé ni tan sols si va arribar a l'Executiva, però el cert és que la proposta de la Sectorial es va donar per feta.

P: Així com el SQC tenia un recolzament explícit, la gran perjudicada era la SOC?

R.B.: La gran perjudicada tampoc perquè l'acord era que es possessin d'acord tots ells, si ells s'haguessin posat d'acord...un sindicat com déu mana, però en aquells moments USO no podia desvincular-se de Madrid, de cap manera, i ara tenen més autonomia que no pas aleshores, però aleshores no tenien ni una mica.

P: Llavors un cop que fracassa aquest primer intent, es dona el segon intent que és crear la CSC, la Intersindical, la gent del Fayos, del Llerinós...

R.B.: Era el mateix intent deixant de banda a la USO.

P: Per què creu que aquest segon intent tampoc funciona?

R.B.: Per la persona, pel Fayos o per les directrius que tenia el Fayos.

P: Qui proposa a en Fayos?

R.B.: En aquells moments jo em vaig despenjar molt, un cop es pren aquesta decisió..., "Una mica ja s'ho faran", per dir-ho d'alguna manera, per tant no sé

exactament qui va prendre la decisió. Jo suposo que el Fayos era una persona proposada pel Perera i per l'Hinojosa, era de confiança, era un noi jove, amb molta empenta i que havia demostrat que tenia ganes de treballar, i s'havia de fer alguna cosa per reconduir-ho, perquè és clar, no el podies deixar aïllat al mig del carrer, i va ser amb aquesta idea. Però a vegades aquestes coses sorgeixen no pas perquè tu tinguis la voluntat de posar aquella persona, sinó perquè aquella persona està en aquell moment allà i has de buscar una solució.

P: Per alguna carta del Casassas que he consultat es parla de que el Miquel Prats i el Fayos si que demanen ajuda al partit. Convergència, aquesta aposta, si que intenta que surti bé?

R.B.: Jo crec que no es va intentar seriosament. Perquè una aposta d'aquestes vagi bé tothom s'hi ha de posar, no ha de haver-hi un grupet petit...per molta voluntat que tingui, un sindicat és molt difícil, i més quan n'hi ha dos de forts, i més quan a nivell institucional has de tenir en compte els sindicats d'acord amb la força que tenen...i estàvem en una democràcia incipient, però ho estaven forjant tot i ho estàvem arreglant tot, per tant els que tenien més delegats sindicals són els que tenien més representació, per tant se'ls havia de tenir en compte, i des de les institucions es va ajudar molt a que els que tenien més força en aquell moment tinguessin més diners, tinguessin més ajudes, tinguessin més de tot, com ara. I els petits difícilment podran competir mai amb aquests grossos.

P: Just al mateix temps que l'“Operació USO”, alhora s'està discutint la Llei d'organització sindical, que estipula el famós 10% per negociar els convenis, per què CDC no va fer un esforç més gran per reduir el percentatge?

R.B.: Jo crec que en aquell moment, quan la llei es discutia a Madrid, hi havia la majoria absoluta socialista. En un tema que ells consideraven molt bàsic...va ser descarada l'ajuda que van donar a l'UGT des del govern, aleshores UGT va pujar a partir de la majoria absoluta del PSOE. Aleshores en un tema que ells consideraven tan cabdal no t'hi podien deixar posar res que trenqués aquesta hegemonia.

P: En canvi a Euskadi, tot i que no està estipulat, la patronal basca accepta negociar amb sindicats que en el seu ram no tenen més del 10%, té aquesta conscienciació de voler integrar el sindicalisme nacionalista...

R.B.: Es que allà hi havia una tradició sindical nacional molt forta, és que n'hi ha dos...aquí tots els sindicats que han nascut a Catalunya s'han extés a tota Espanya, i al cap d'un temps han sigut més espanyols que catalans. La UGT es va constituir a Sants...però de catalans, que hagin sigut com ELA, no n'hi cap aquí.

P: Creu que si la patronal catalana hagués estat diferent, podria haver ajudat molt més?

R.B.: Si...i mira, hi ha una altra cosa més senzilla que tot això, tu saps que moltes vegades es pot pujar el percentatge només que les petites empreses, que saps que nomenen a dit el que serà el representant, en lloc de dir tu seràs representant de l'empresa d'aquest sindicat, diguessin tu seràs representant de l'empresa d'aquest altre sindicat, i amb això ja hi hauria el 10%. És que no cal anar tan lluny, això ho han aconseguit els grossos, però no els petits.

P: Llavors si CDC hagués treballat més el tema de les PIMES si que podria haver intentat que es promocionés aquest sindicalisme més nacionalista...

R.B.: Per mi el primer que havíem de tenir clar era quin tipus de sindicat volíem i per què volíem, i apostar tots pel mateix...això ja no es donava, perquè en el moment que va guanyar la proposta USO ens vam desvincular una gran majoria.

P: Llavors l'intent de la Intersindical ja es veu de lluny?

R.B.: Joestic allà, però a la discussió hi prenc part dintre de la CSTC, però mai dintre del partit. [...]

P: Als 80 vostè ja no participa a la Sectorial de Treballadors?

R.B.: Si, a partir del 80, 81...estic apuntada però ja no hi vaig.

P: I la resta del partit com creu que entén el tema de moviment obrer?

R.B.: Jo crec que en general no li interessa gaire, sigui perquè no veu el sindicat català...és un peix que es mossega al cua, i dius què has de fer? Hi tenim gent que uns estan a Comissions, uns a UGT, uns a USO i uns altres estem a la Intersindical, és a dir tenim gent a tot arreu. Però allò de dir, tots els que estem sindicats, tinguem una reunió per parlar-ne no ho hem fet mai.

P: La Sectorial no era això?

R.B.: No, ara ni això, que jo sàpiga.

P: En Miquel Roca, en principi és una de les persones que aposta per la creació d'un sindicat, d'una o altra mena, però també en conferència ha dit que els sindicats no serveixen per res...

R.B.: Jo suposo que hi ha una contradicció, una cosa és que veiés la necessitat que hi hagués un sindicat català, i una altra cosa és que en definitiva no veus per on van moltes vegades. [...] Si tu analitzes el temps dels 80 amb les vagues importants que van haver-hi...jo recordo una vaga del sector de banca que va començar, va durar molt de temps, i en un moment que els hi va interessar, que no sabem encara per què, es va acabar d'un dia per l'altre. [...] A més nosaltres tenim una desgràcia, hem tingut 40 anys de franquisme, i això ha condicionat molt tot el que ha vingut després. Als sindicats els ha condicionat molt en el sentit de que la majoria de persones que volien fer política antifranquista necessitaven temps i necessitaven tenir les esquenes cobertes, i les esquenes cobertes a nivell d'empresa només les tenies sent representant, sent delegat, en el moment que tu tenies una representació sindical era molt difícil que et poguessin treure al carrer, podien treure't, però era molt difícil. [...] Hi havia potser lo pitjor de cada empresa, aleshores moltes vegades hi havia la gent que no volia treballar, i els sindicats, i encara ara ho fan, moltes vegades defensen a la gent, no tant si són bons o mals [sic] treballadors, sinó pel sol fet de ser afiliat al seu sindicat. A Europa, tu vés a Bèlgica, vés a Austria...vés a qualsevol país, i veuràs que el sindicat és el primer que quan una persona no compleix amb el seu treball li crida l'atenció, i és el propi sindicat

qui li diu: “A tu no et defensaré”, això dóna una categoria [...], perquè una persona que no treballa ho posa sobre les esquenes dels altres, no es tracta si davant l’empresa quedés bé o malament, sinó si tu carregues als teus companys. I jo crec que s’ha abusat molt de tot això.

P: Als 70 vostè participa a la Sectorial de Treballadors?

R.B.: Si

P: I els plantejaments en aquell moment ja són per trobar un referent sindical?

R.B.: No, en aquell moment el que ens interessa a nosaltres és veure com tirarem el país endavant, com farem que la democràcia arrel·li, i si pot ser, perquè en aquell moment no ho tenien gens clar que realment poguessim arribar a tenir l’Estatut que tenim, si ens fan firmar [sic], firmem amb els ulls clucs. Van ser molts canvis, molt ràpids i vistos [sic] amb perspectiva dius: “Home, haguéssim pogut treure més d’aquell primer moment en què a nivell espanyol tenien mala consciència del que havia passat a Catalunya”, però hem de tenir en compte una altra cosa, Convergència era la quarta força política, la primera era la UCD, la segona els socialistes, la tercera el PSUC i la quarta nosaltres. Vam tenir incidència en l’Estatut gràcies a tenir les persones que teníem, el nivell de les persones que teníem, el Miquel Roca, Trias Fargas i el Jordi Pujol, i el Macià Alavedra en algunes qüestions. Teníem algunes persones que van fer forat no per la força del partit sinó per elles mateixes.

P: Llavors en aquelles primeres discussions dels anys 70 buscar un referent sindical encara quedava molt lluny?

R.B.: Nosaltres sí que en parlàvem a la Sectorial de Treballadors perquè va ser, potser, la primera sectorial que es va crear al partit, sinó la primera la segona, però jo diria que ensenyament, cultura i treball van ser de les primeres sectorials. Lògicament havíem de parlar, el que no vam fer mai va ser...mira, UDC va fer la Unió de Treballadors, que no és un sindicat però té més entitat que la Sectorial de Treballadors o de Treball. [...] Hi ha partits en què hi ha unes persones que només es dediquen a una

cosa, nosaltres ens ocupàvem de moltes coses, i tots estàvem, al menys els que estàvem a la Sectorial, a tot arreu.

P: Quina creu que és la percepció del senyor Jordi Pujol del món sindical?

R.B.: Jo t'explicaré només una anècdota, de quan jo era secretària d'ell. Va haver-hi una vaga molt important en una empresa molt important de Catalunya, no me'n recordo com es deia, era una empresa del ram dels productes de neteja, aquella empresa tenia un compte a Banca, en aquell moment el President estava a Banca Catalana encara, això era l'any 60 i pico. Els treballadors el van anar a veure, i ell va ajudar perquè ell creia que era necessari un sindicat català i va creure que aquelles persones eren capaces de crear aquell sindicat, aquest sindicat català. Per una banda Banca ajudava a l'empresa, mantenia els crèdits [...], i per l'altre banda ajudava perquè creia que d'allà sortiria l'embrió de sindicat català. Aquesta gent no van saber veure que igual que havien començat, havia un moment que havien d'acabar, i no van saber veure el moment. Se'n va anar a l'aigua l'empresa, se'n van anar al carrer i es va perdre tota la tasca que havien portat a terme. Jo crec que si en aquell moment ells haguessin sigut conscients de que s'havia d'acabar en un moment determinat perquè no hi havia prou diners per aguantar-ho, tota aquella gent haguessin sigut els primers en tirar endavant i fer aquest sindicat. [...]

P: Estaven a algun sindicat?

R.B.: Era una comissió obrera de dins l'empresa.

P: I el senyor Pujol va aguantar els crèdits per un costat i va donar diners per l'altre per aguantar la vaga...

R.B.: Això ja saps que no s'ha dit mai ni es dirà, per tant jo no sé si es pot dir. Jo no parlaria de Banca Catalana en tot cas i parlaria de que es va ajudar...perquè ell tenia la idea de que ells podien ser un embrió de sindicat. [...]

I altres vegades que gent determinada l'ha anat a veure per demanar-li suport a nivell sindical, sent president de la Generalitat, i alguna vegada jo he anat acompanyant a alguna d'aquestes persones, va dir: "Rosa, pensa una cosa, per tirar endavant un partit

es necessita persones que el partit sigui el principal per ells, que estiguin disposades a sacrificar-se molt per tirar-lo endavant, i un sindicat es lo mateix. Quan una persona pensa que la comoditat o la família es molt més important, no tirarà endavant”. [...] I ha tingut raó normalment ell, “bueno”, sempre. Que ell veu la necessitat i l’ha vist? Si. Que ho ha intentat? També. Però es molt difícil de trobar la persona amb tremp, amb capacitat, amb preparació i que digui: “Amb això m’ho jugo tot”.

P: Però ell apostava per alguna de les opcions?

R.B.: Que jo sàpiga no. Ell va ajudar al SQC i als altres.

P: Ell estava disposat a recolzar qualsevol operació en marxa...

R.B.: Exacte, jo no crec que tingués simpaties més en un cantó que en l’altre, és a dir, que el que s’hi posi, s’hi posi de veritat, sigui capaç de fer els més grans sacrificis...i coherència és clar. [...] Ell el que no farà mai és un sindicat, perquè no li toca, però la necessitat si que la veia.

P: Creu que el sindicalisme d’aquí no ha estat responsable?

R.B.: No, no ho és. I a més ha impregnat moltes vegades a tota la societat, ho dic perquè moltes vegades hi ha judicis que no els entens. Quan està moda que sempre donin la raó a l’empresari, es dona sempre a l’empresari, quan està de moda donar-la al treballador es dona al treballador, per sort hi ha moltes excepcions, però mires una mica les sentències també, i dius: “Això no va”. Jo penso que tots hem de ser més seriosos al sindicalisme...home, hi ha gent valuosíssima, i cada vegada hi ha més, perquè ara ja no es dóna tant, però encara hi ha masses [sic] que desacrediten.

P: Llavors l’aposta per un sindicalisme nacionalista també implicaria un altre model de sindicat més responsable?

R.B.: És que crec que si no, no podrem fer-la, [...] perquè la gent veu igual a l’un que a l’altre. O presentes una cosa nova, molt més modernitzada, molt més al dia, donant ideologia de perquè les coses s’han de fer d’aquella manera, de perquè has

d'estar en un sindicat, i que les persones que estiguin al davant són les que compleixen. [...] En aquests moments és qui crida més, i tenen les de perdre els sindicats petits, perquè no poden cridar més que els grans.

P: Si tot el partit hagués apostat clarament, es podia haver arribat...

R.B.: No sé si hauríem arribat del tot, però estariem en una situació diferent segur.

P: Hi ha una mancança que neix de la gent conscienciada dins del partit?

R.B.: I de no voler enfrontar-te amb els sindicats grans. Aquí sempre és allò de: “<<Cuidado>>, que ens muntaran una vaga”, això és veritat, però potser...mira, el nostre país és un país molt difícil, [...] si un és d'esquerres l'altre ha de ser de dretes, home no. Tu demostra perquè ets d'esquerres, i després et creuré, però mentre aquests que es diuen d'esquerres facin les coses que fan, i moltes vegades unes polítiques antisocials terribles, que em diguin que són d'esquerres. Però la paraula és més important que els fets, i mentre això no ho canviem no hi ha gairebé res a fer. I el sindicalisme també pateix d'això. [...] Jo crec que el govern de la Generalitat i Convergència no hem fet tot el que havíem de fer en aquest camp, però crec que també els mitjans de comunicació no han ajudat gens, potser perquè no tenien les idees prou clares, a que hi hagi una pràctica diferent. [...]

P: Els seus plantejaments connectarien més amb el Manifest Socio-Econòmic de la primera Convergència, amb la socialdemocràcia més clàssica?

R.B.: Si, és clar...de tota manera, una cosa són els papers, el que tu dius, i una altra cosa és la realitat. A la realitat quan compares, ara parlem institucionalment, vull dir de governs, el que ha fet el govern de la Generalitat aquí a Catalunya i el que es va fer els anys del socialisme a Espanya..., escolta, jo no ho canvio, joestic més a prop del nostre govern des d'un punt de vista social. Comparant escrits estic més a prop, com és lògic, dels plantejaments primers del partit, a nivell ideològic, que ara tampoc estem tan lluny, no diem el mateix, no ho diem amb les mateixes paraules ni ho diem de la mateixa manera, i és que els temps han canviat molt, tampoc els altres ho diuen, i ara

nosaltres si ho diguéssim estaríem a l'extrema esquerra, per tant no podem dir-ho perquè a mi tampoc m'agradaria estar a l'extrema esquerra, perquè seríem un partit només radical del tot. En aquell temps estava amb aquesta postura, però després mirant el que s'ha fet, comparant...[...] crec que ha sigut més social el nostre que no pas el d'ells, i a més, si vas més a aprofundir i dius "Escolta, qui ha fet determinats plantejaments a nivell de Congrés de Diputats?". [...].

Francisco (Paco) Giménez Bautista (18 de febrer de 2004)

Pregunta: Com va ser la seva entrada a la USO?

Paco Giménez: La situació era de clandestinitat. Jo neixo al 49 i al 67 entro al moviment juvenil que llavors era la JOC. Al 68-69 vaig estar a CC.OO, quan era una altra cosa diferent al que hi ha avui en dia. Vaig estar uns sis mesos, perquè vaig conèixer el que era CC.OO, un moviment on si eres capaç de repartir fulls volanders i anar a una manifestació ja estava, i jo no buscava això, jo buscava un tipus de sindicat diferent, un tipus de moviment diferent, a més CC.OO en aquella època era un moviment vinculat al Partit Comunista. Jo no estava d'acord amb la tendència política, considerava que des del punt de vista dels treballadors i del moviment sindical s'havia de fer una cosa independent, autònoma, on els treballadors fossin els que decidissin sobre les seves coses i on ningú els hi digués el que havien de fer. Per exemple la convocatòria d'una vaga no tenia lògica que la marqués el partit perquè l'interessés, sinó perquè el sindicat en el seu lloc, en la seva empresa, en la seva defensa, ho considerava oportú. Posteriorment als anys 70, faig la mili al 71 a Saragossa on vaig tenir relacions amb gent de la USO. Ja quan torno de la mili va haver-hi una enganxada de la policia, primer a CC.OO i després també a la USO. La persona que estava aquí com a responsable en aquella època, havia estat agafada per la policia, i em van demanar de substituir-la. Vaig deixar la feina i em vaig dedicar a això, i vaig estar desde l'any 1973-1974 fins a l'any 1987. Fins l'any 77 no va haver-hi llibertat, llavors si que van haver congressos i em van escollir democràticament com a Secretari General, però en aquella època, del 73 al 77, jo ja hi era com a únic alliberat.

P: Com definiria la USO?

P.G.: Neix en els anys 60, perquè el moviment sindical no existia, era il·legal. La USO neix al País Basc de gents procedents de tres vessants, cristians de la HOAC, socialistes i anarquistes, tenint en compte que ni la UGT ni la CNT no existien en aquella època. L'any 1965 és a Catalunya quan comença a funcionar el sindicat. En aquella època el criteri del sindicat era partir de baix cap amunt, no de dalt a baix. L'estructura del sindicat era de la base a la coordinació. Es funcionava amb un sentit de

la unitat dels pobles d'Espanya. És a dir, es partia de la concepció d'un Estat amb diferents pobles. Durant molts anys hi ha tot un plantejament de les nostres capçaleres dels fulls informatius que feia el sindicat en aquella època, en funció de la unitat dels pobles d'Espanya. Era una concepció més federalista que la que existeix avui, les Comunitats Autònomes són un intermig.

Abans d'entrar-hi al sindicat, ja van haver-hi dos excisions. Una va ser pel control dels partits sobre el sindicat, com el cas del Partit del Treball. Per ells el sindicat havia de ser corretja de transmissió del partit, els partits són els que pensen i els treballadors són els que fan les coses. Aquest era un concepte que era contrari al sindicalisme que anàvem configurant.

No hi havia cap concepte cristià, la carta fundacional del nostre sindicat és una carta aconfesional. Però la gent d'aquella època era comunista o era cristiana, en aquella època estem parlant. El plantejament del sindicat era socialista autogestionari i estava per la unitat de tots els sindicats en una gran confederació sindical de treballadors, estem parlant de la carta fundacional. El concepte del sindicat fins a l'any 80 es manté com a sindicat socialista autogestionari. Fins i tot en aquelles èpoques érem defensors de la línia autogestionària de Iugoslàvia. A partir de l'any 1980, tant CC.OO per un cantó, que va ser un sindicat o un moviment que reforça el franquisme degut a que va contra ell i l'aireja, és a dir, una forma de fer-lo gran tenint en compte que la Dictadura estava caient era que CC.OO comença a reforçar-se com a moviment, perquè és el que defensa als treballadors a banda del sindicat oficial, de la CNS, llavors fins i tot va haver-hi un intent per part de la USO i de CC.OO de fer un sindicat únic. La USO entra dins de CC.OO, no com a sindicat sinó com a moviment, l'any 1969-70. Després veu que CC.OO és la corretja de transmissió del Partit Comunista i ho deixa.

P: Quin era el mapa sindical d'aquell moment?

P.G.: La UGT es fusiona aquí a Catalunya l'any 1965 amb la USO, els quatre que n'hi havien de la UGT i els 22 de la USO fan una fússió, n'hi ha documents de la fússió de la UGT amb la USO, no de la USO amb la UGT. L'any 77 la sortida democràtica dona pas, primer a una potència important com era CC.OO que responia a una vessant determinada de la classe obrera per un cantó, amb un partit comunista important, malgrat el procés de després però important en aquell moment, recolçat internacionalment; i per un altre cantó la potenciació del PSOE, i en conseqüència de la

UGT, en el marc europeu. Alemanya i altres països fan una opció pel PSOE i al mateix temps per la UGT. Llavors entra en joc la UGT, de cop i volta i sense tenir a ningú. Els pactes de Moncloa de l'any 1978, signats per la UCD, el PCE i el PSOE, comporten la potenciació de CC.OO i UGT. Nosaltres no estem d'acord amb els partits i quedem fora. Automàticament pugem CC.OO i UGT, i nosaltres sempre hem estat un tercer sindicat perquè ni la televisió, ni la premsa, ni els partits polítics, ni la societat en general ens dóna suport, perquè no et coneix, no sap on estàs, perquè els altres són els coneguts.

P: Considera els Pactes de la Moncloa com el moment clau de la Transició?

P.G.: Són els que donen potència a uns sindicats vinculats a partits, en aquell moment perquè ara ja és una altra cosa. És el que li dona la sortida a CC.OO, que ja tenia la gent, tenia un cos, estava igual que nosaltres, però al donar-li aquesta força tira cap amunt; i a la UGT no hi ha ningú, però el fet de que el PSOE entri, de que sigui alternativa a l'UCD...Tothom juga contra els comunistes, una forma d'alternativa a CC.OO a les empreses era la UGT.

P: Va haver-hi intents per part de la UCD de controlar la USO?

P.G.: No, què és el que va succeir en el món polític-sindical? Doncs que un partit, en aquest cas la UCD que era un muntatge per sortir de la situació, no tenia cos de partit, ni estructura, ni organització, ni res, eren personatges, era un gegant amb els peus de fang; ells veuen que mentres el PSOE i els comunistes tenen UGT i CC.OO, ells no tenen cap mena de cosa social, llavors intenten mirar a veure d'aproximar-se a un sindicat que era el tercer i érem nosaltres. Però nosaltres no juguem perquè no juguem amb ningú. Llavors es fa el pacte a l'any 1980 a les eleccions sindicals de treure el 10%, vam aconseguir el 11'4%, i se li va donar més a la UGT i se'ns va treure a nosaltres. Llavors vam quedar fora de tot el procés sindical. Només se'ns va reconèixer el 8'3%. Són documents que tu no pots demostrar. Nosaltres si que els teníem, però com ho demostres si el Ministeri era el Ministeri, llavors estava Abril Martorell de Ministre d'aquest tema, i van pactar finalment amb el PSOE perquè no sortíssim nosaltres. Vam fer articles, papers...vam fer de tot. Es va denunciar però no va haver-hi res a fer. No havia sortit la LOLS encara, perquè la LOLS és la llei que obliga a que si no tens el 10% no jugues. En el moment que no treus el 10%, ells el que diuen és que ets un

sindicat minoritari. Un sindicat que ningú pontencia perquè a ningú li interessa, a més el nostre estil dins de les empreses no és ni el de CC.OO ni el d'UGT. A l'empresari tampoc li convé. A una empresa gran està decantada, a la gran li interessa sindicats forts, amb negociacions que puguin arribar a acords amb els partits, estem parlant de l'època, que quan hi ha algun problema negocien amb aquests partits i cedeixen els sindicats; això va així, i clar tu no tens partit. Si tu tens un problema en una empresa, l'única possibilitat d'acord és amb aquell comitè d'empresa o amb aquells treballadors, això a l'empresari no li interessa, perquè sempre necessita algú que li cridi l'atenció a aquells que estan allà capficats. Tu ni tenies un partit ni el volies, perquè defensaves l'autonomia obrera, des del punt de vista autogestionari la gent ha d'autogestionar l'empresa i que ningú li digui el que ha de fer, nosaltres dediquem molts mitjans a formació, segurament som el sindicat que, fins i tot avui, fa més formació.

Jo havia parlat i havia fet reunions amb Abril Martorell, i ells sempre pretenien trobar algú per fer això, i nosaltres vam dir que no. A partir d'aquí tu ja no interesses. Si a sobre ve un altre, com era el cas del PSOE, i arriben a un pacte ja està tot fet. La UCD a l'any 80 el que fa es trencar de forma rotunda amb nosaltres.

P: Quina relació es va establir amb CIU?

P.G.: Hi ha una diferència entre la UCD i Convergència. Convergència és un partit, és una cosa diferent, és un partit però no és de classe, no és un partit socialista sinó que és una amalgama socialdemòcrata, nacionalista, cristiana...en fi, és un conjunt de coses. [...] Aquí la situació és diferent, es parteix d'una concepció nacionalista, encapçalada per Jordi Pujol, però després tenim el Roca Junyent, que no és cristià, és més aviat un liberal, una persona socialdemòcrata, perquè dins de Convergència hi ha una vessant més nacionalista i una vessant empresarial, de mitja empresa; i un sindicat com el nostre tampoc els convé. Primer perquè ells no són un partit que vulguin tenir un sindicat, per exemple, el PP té un sindicat? No. Què te? Té sectors, per exemple la ASAJA d'agricultura [Asociación Agraria de Jóvenes Agricultores] o campanyes d'autònoms, té coses parcials de cara a les eleccions, però no un sindicat. [...] Convergència mai es va vincular, ni va plantejar ni va tenir una postura clara en aquest tema. Amb l'únic sindicat que realment tenien una relació més propera era el SQC.

P: L'any 1984 no va haver-hi una llista alternativa de gent de Convergència?

P.G.: No, no va haver-hi ingerència. Nosaltres hem tingut i tenim persones que estan afiliades a Convergència i a d'altres partits, tenim gent de tot tipus, justament perquè som plurals, i per part de la gent que va estar a Convergència, que encara hi és com l'Alfons Collado, no va haver mai, que jo sàpiga, a l'etapa que jo vaig estar fins l'any 1987, un intent de manipular aquest tema, mai, primer perquè no tenia capacitat, no tenia gent per fer-ho, perquè les característiques de la seva gent eren molt determinades i tampoc hi havia obrers per fer això. Dit això, l'any 1977 va haver una proposta per part d'UCD perquè un afiliat del sindicat estigués dins de les llistes d'UCD a Catalunya. Aquí va haver un debat, tots els dirigents, uns quaranta, vam dir: Aquí hi ha una proposta, si volem...", però tots miràvem de reüll, perquè era l'època en què èrem més radicals justament per l'altra banda. I va sortir un, un tal Andrés Cervantes, que era un dirigent de la USO de Montcada-La Llagosta i es va presentar el 3 per Barcelona i va sortir⁶¹⁴, però cap vinculació, nosaltres vam dir: "Tu et vols presentar, doncs presenta't, però el sindicat no", i Convergència també ho va fer. A les primeres eleccions d'aquí, l'any 1980, el número cinc de la llista de Convergència és un tal Àngel Perera⁶¹⁵ Calle, que era qui estava per la USO a l'Assemblea de Catalunya en els anys 70, i rep la proposta del Sellarés, que estava amb ell a l'Assemblea de Catalunya, de presentar-se perquè era andalús i vivia a Catalunya...I sense consultar al sindicat, que en aquella època era lo normal, avui cadascú fa el que vol, es va presentar. Ell no era de Convergència, ell era de la USO però es va presentar. El sindicat fins i tot va plantejar d'expulsar-lo, perquè era com una incompatibilitat, hi va haver alguna proposta de gent d'expulsar-lo, al final no es va fer res.

I l'any 1984, a les següents eleccions, ell em va venir a demanar que jo parlés perquè pogués tornar a anar a les llistes, perquè ja no anava, perquè jo tenia bones relacions amb Pujol. Per exemple en el cop del 23-F jo estava a Madrid en una reunió del Consejo Confederal de 2 o 3 dies i el cop d'Estat m'agafa enmig del Consejo, amb gent allà de tota Espanya. Jo vaig trucar al Pujol i li vaig dir: "Vaig cap allà o què faig?", I em va dir: "Tranquil, no passa res". També vaig trucar al governador civil, en aquella època teníem una relació perquè era un moment en què tots teníem relació amb tots, era

⁶¹⁴ Andrés Cervantes va ser el número 9 de la llista d'UCD per la província de Barcelona a les eleccions de 1979, però no va sortir elegit.

⁶¹⁵ Àngel Perera va ser elegit diputat a les eleccions al Parlament espanyol de l'any 1977 (número 5 de la llista del Pacte Democràtic per la província de Barcelona) i de l'any 1979 (número 7 de la llista de CIU, també per la província de Barcelona); però mai va ser diputat al Parlament català.

l'època de la Transició en què estaves a tot arreu i era necessari o convenient tenir relacions amb tothom. Jo al Perera li vaig dir: “Tu no vas voler dir res al 80, què em vens a dir a mi al 84? Parla per tu que tu no representes a ningú”.

P: I no es va poder presentar?

P.G.: Si i va sortir. Jo vaig parlar amb el President i li vaig dir: “Escolta, aquest home què?”, i em va dir: “Aquesta vegada tornarà a sortir però és l'última”. Només vaig fer un comentari. Crec que és quan torna aquí, perquè era parlamentari espanyol, que el fiquen a la Sectorial de Treballadors, que no va tenir mai una dinàmica, la Sectorial de Convergència mai ha estat una Sectorial dinàmica, fins i tot el Miquel Roca va fer una conferència a la Casa Elizalde sobre el tema del sindicalisme català, que ja estava el Fayos, el Santi Terribas, que era la línia sindical nacionalista, i estava la Rosa Bruguera, que també és de la línia nacionalista en aquella època; i recordo la postura de Roca d'aquella època de dir que els sindicats no havien d'existir, i jo el coneixia des de l'any 1975, també per raons de clandestinitat fent una revista. La postura sindical de Convergència –des del meu punt de vista- mai ha estat correcta, a nosaltres no ens han donat un suport de cap cosa. No clar a més, és millor transparència. Perquè sempre que et donen petites coses o t'han de donar coses, no serveix de res. És millor clar, és millor transparent. Des del meu punt de vista han tret més CC.OO i UGT de l'etapa de Convergència que el que puguin treure ara si el tripartit dura, serà més transparent ara.

P: No hi ha una contradicció entre les paraules de Roca i les temptatives convergents dins del camp sindical?

P.G.: Crec –això no és per publicar però és igual- que el Hinojosa fa un gran esforç dins de Convergència en una etapa fins que ha sortit pel CTEESC [Consell del Treball Econòmic i Social de Catalunya]. Ha estat la vessant més obrera, perquè el Rafael Hinojosa tampoc ha estat un sindicalista, un home d'empresa, ha estat més un home d'editorial. El seu fracàs és no haver aconseguit allò que es pretenia, arribar a fer la ELA aquí, però la ELA la pot fer Unió Democràtica però no Convergència Democràtica, perquè Convergència no és un partit social, és una amalgama de coses (nacionalista, socialdemòcrata, liberal...). Unió Democràtica no dic que ho faci, però

tindria més possibilitats de fer-ho, com va fer en el seu moment, també vinculat, el PNB amb ELA.

P: Respecte el procés d'unificació sindical, per què es fica la USO?

P.G.: El meu concepte i el concepte del sindicat, de sempre perquè sempre ha estat així, és no es pot fer un sindicat nacionalista, en tant Espanya sigui una nació, perquè totes les relacions econòmiques estan vinculades al conjunt d'Espanya. El dia que Catalunya sigui una nació amb les seves estructures, i les seves decisions econòmiques es prenguin aquí, s'ha de fer un sindicat nacionalista, un sindicat català. Llavors la nostra postura en aquest tema, segurament perquè sóc internacionalista, era que no tenia lògica fer un sindicat nacionalista, no tenia lògica fer un sindicat nacionalista exclusivament, però tot i això, les nostres baralles amb la USO de tota Espanya són sempre les mateixes, el respecte a que nosaltres a Catalunya fem el que creiem convenient. El que decideixi la Confederació de Sindicat a nivell d'Espanya, nosaltres decidirem si ho fem o no, perquè tenim la nostra autonomia. Però no des d'un concepte nacionalista, sinó des d'un concepte de classe, segurament és una mica complicat, però a casa meva les decisions les prenem la nostra família, el que passa en el sindicat no és el que passa a tota Espanya, a Catalunya es farà el que decidim aquí. A la meva empresa on treballa farem en funció del que decideixin els treballadors que treballen en aquest lloc. És un concepte més vinculat al sentit de l'autogestió.

Per què ens reunim? Clar, era perillós que surtís un sindicat nacionalista, ens [treuriem] molt a nosaltres, aquí som CC.OO, UGT i a distància USOC, però nosaltres. Si hagués un sindicat nacionalista nosaltres seríem els quarts, perquè el sindicat nacionalista seria potenciat per Convergència que era al govern, i si fa l'opció per aquest tema de veritat, que no la va fer, digui el que digui Hinojosa no la va fer, perquè si ho haguessin volgut fer ho podien haver fet i no ho van fer..., perquè és un conflicte per a ells, no és un partit social des d'aquest punt de vista, ficar un sindicat comença a crear problemes i són contradiccions amb la línia del govern, que són els mateixos problemes que va tenir el PSOE amb la UGT. I el partit comunista perquè mai governarà, però sinó acabaria fent el partit únic com va fer a Rússia i a d'altres llocs. Convergència si no ho va fer és perquè no li va interessar. En el seu moment quan van començar, jo li vaig dir al Roca: "Si tu vols realment que es faci un sindicat nacionalista jo et faig un projecte, a veure si me l'acceptas". No va acceptar, i li vaig fer. Perquè no

era possible. És un document que nosaltres vam presentar en aquestes reunions, 300 milions de pessetes costava allò. Clar, si vols fer una cosa sèria fem-la, vol dir estructura, locals, personal...perquè havies de competir amb un sindicat molt important com era Comissions, i amb un sindicat <<tela marinera>> que era UGT que estava potenciat per les patronals, i per les grans patronals. S'havia de fer una cosa sèria i no van voler, perquè sabien, jo crec...al final resulta que no va haver acord entre els sindicats, però no és que no hi hagués acord és que era impossible. No és que jo li demanés 300 milions, era el projecte, ho dic per cuidar les paraules: “Si tu creus que es pot fer que faries, tu m’ho demanes a mi i jo t’ho dic, per fer això hauríem de fer això i això, i tot això si es valora són 300 milions de pessetes. Hi estaries disposat? Parlem”. No dic ni que si, ni que no, parlem. Tu em tires la pilotas i jo te la torno, i tu has de decidir. Si tu em dius: “Home, anem a discutir”, jo ja sé el que anem a discutir, és que no. Si tu em dius que anem a discutir és que no, perquè si no dius: “Vale, t’agafo la paruala, som’hi”, és que no interessava. [...]

L’any 80 o 83 va haver-hi un intent per part de Rafael Hinojosa com a persona involucrada en el tema. Es va fer a l’Hotel Cristal, al carrer Diputació. Es va fer una reunió amb tots els sindicats petits, el de Quadres, el SOC, la CSTC encara no hi era, era l’Àngela, el SOC era el més fort i tampoc estava vinculat a Convergència, estava en una línia més radical, més nacionalista; hi havia el Xavier Casassas, el Jesús Malló...tenien molt poca realitat, estaven molt a Caixa Barcelona essencialment, i l’Àngela amb el SQC tenien un local a la Ronda Universitat. La idea era ficar a la USO en aquest projecte. [...]

Jo amb el President havia tingut relació, i m’havia dit: “Els sindicats que es possin fulles”, resposta del President. “Vosaltres [la USO] sou simpàtics...”. Convergència Democràtica de Catalunya no té postura sindical, no en tenia, ni en té de política sindical. L’Hinojosa és l’home que es trencava les banyes i que deia que seria important de fer-ho, es possible que li diguessin: “Vinga, Rafa, tira-ho endavant, a veure si ho aconsegueixes”. Però tirar endavant què?

P: Però també s’ha dit que si el projecte hagués arribat a bon port si que hauríem aparegut els diners, els diners no es van posar sobre la taula perquè no es van posar d’acord les tres centrals sindicals. Què en penses d’això?

P.G.: D'acord, però no eren només els diners. El problema de fons...per a gent que governa un partit, que te força, els diners no són un problema. Quant va costar l'operació Roca, l'operació reformista? I què va sortir? Res. I es va fer perquè convenia. El problema no són els diners, el problema és com ho estructures, com fas el plantejament. Perquè comportava un treball enorme. Si vols fer alguna cosa has de tenir en compte les patronals: “Vostès no donin suport a la UGT, no dic que donin suport a aquests o als altres, però no donin suport a la UGT”. Això significava treball, reunir-se amb gent, amb dirigents, amb empresaris, era fer molta feina. No només eren diners, de diners n'ha costat molts la CTC, els hi ha costat molts que l'han mantingut i no han tret un sindicat català tampoc. Jo sé que han cobrat molts diners. Amb diners tampoc es fa res. Nosaltres cobràvem molt poc. [...] Lo del sindicat català si s'hagués arribat a fer no hauria estat pels diners, sinó pel projecte, pel plantejament, pel que significava.

P: Vosaltres us fiqueu al tema per no quedar despenjats?

P.G.: Nosaltres ens fiquem per frenar el que no pugui sortir si arriba a sortir [sic]. Ens fiquem perquè per tot el que et plantegen d'entrada és convenient ser-hi, observar, veure, amb una actitud de ni en contra ni a favor, sinó anem a veure què passa, anem a veure què proposen, anem a veure què es fa, arribem a presentar aquest projecte, nosaltres fem la feina, fem el treball.

Hi havia un problema amb nosaltres sobre la nostra vinculació amb la USO d'Espanya, i nosaltres tractàvem d'explicar la nostra postura, som un sindicat d'aquí de Catalunya...encara ens dèiem USO, ara som USOC. Era un tema que es podia discutir. Era un motiu de disconformitat entre els sindicats. Vist des de l'òptica del Rafael, és que els sindicats no es posen d'acord, però el cop de puny no el donarem nosaltres, el donarà tu i diràs: “Això s'ha de fer, qui es posi d'acord bé i sinó vosaltres mateixos”.

P: Amb diners i el cop de puny a la taula, la USO hagués tirat endavant amb el projecte?

P.G.: La USO tenia que haver discutit aquest tema. La decissió no te la puc dir, perquè no la puc saber. El que està clar és que si això hagués passat, això és teoria total, però s'hauria de valorar molt el no fer-ho. Per qué? Perquè si tu mires Euskadi hi ha ELA, CC.OO, UGT i LAB. I si te'n vas a Galícia hi veus CC.OO, UGT, la CIGA, la no

sé què i la USO, la cinquena és la USO. Si aquí arriba aquesta situació i veus que va per aquest camí, ens ho haguèssim pensat molt de dir que no.

P: Tu haguessis estat favorable?

P.G.: Jo hagués dit: “Anem a pensar molt bé el que anem a fer, que la podem cagar”. El tema d’Espanya és complicat, jo he estat 14 anys a l’Executiva Confederal del sindicat, ara actualment sóc vicepresident de la comissió de garanties d’Espanya, però el sindicat en si mateix no és res, és la seva gent i el que estem fent, no és el fet de que sigui <<una, grande y libre>>, el sindicat ha de ser un o catorze, o quinze amb les diferents posicions. Jo noestic tancat, no sóc nacionalista però noestic tancat a discutir i parlar, el que crec és que des del lloc on s’està és des d’on es fan les coses.

P: No us fiquen per boicotejar-lo, sinò per evitar que el que surti sigui un sindicat nacionalista?

P.G.: Ni això, la nostra actitud és oberta, discutir, parlar fins al final.

P: Però no quedar-se penjats per si el projecte tira endavant?

P.G.: Clar, perquè dintre d’aquell context èrem el més forts. Per lo tant nosaltres havíem de ser-hi perquè si arriba a fer-se una proposta seriosa s’havia de pensar seriosament.

P: Respecte les negociacions de març-abril de 1983, duus la informació a la direcció de la USO?

P.G.: Tot, si alguna cosa va malament aquí és la transparència que és total. De tanta transparència ens passem a vegades. Aquí era una discussió en el nivell de Comitè Nacional de Catalunya.

P: Tu vas amb mandat?

P.G.: Si, no es fa res per darrere. Aquí és impossible. És més, a l'època crec recordar que el projecte aquest el va fer el que era Secretari d'Organització en aquell moment i va ser amb qui jo vaig trencar les relacions en l'any 1987, ell guanya i jo perdo, era el Jesús Hernando, l'altre va ser el Barceló que va ser el Secretari, però realment el que tenia cap era Hernando. I em sembla que venia ell a les reunions, nosaltres anàvem dos o tres.

P: A la reunió d'equips de treball em falten noms, l'Estivill i el Camps arriben a venir?

P.G.: No...el Jordi Estivill estava al Centre d'Estudis Socials, era independent però era de la USO, és possible que hi participès, pero participava assessorant perquè aquest era del MSC, era més Partit Socialista. Quan va haver el primer govern de la Generalitat jo al President li vaig proposar aquest Estivill com a Conseller de Treball. I el Camps nosaltres no el vam portar, però si que és possible que el portès algú, el Carles Camps va morir, treballava a la Caixa, ja no m'enrecordo, ja fa 20 anys d'això, però si estava el Carles Camps es possible que l'haguès portat l'Hinojosa. [...] És possible que estiguessin. En aquella època la gent era molt diversa, recordo que en el SOC hi havia el Casassas, el Jesús Malló, un tal Fargas que el van acabar fotent fora de La Caixa per robar, ell deia que no però bueno, hi havia el Gil que estava treballant a la Conselleria de Treball, tots aquests eran el grup del SOC perquè el Miquel Porter ja és una altra cosa, el Llerinós amb la CSTC, el Rocasalvas que va venir a la USO i ara ha acabat a la UGT....

P: A nivell de projecte sindical vosaltres parlàveu d'autogestió i cogestió, no?

P.G.: Autogestió, la cogestió era alemana. Nosaltres èrem molt més radicals. Jo me'n recordo d'haver fet xerrades, no tenia ni puta idea de l'autogestió, era terrible, i a un míting a començaments del 77 a Olesa jo deia: "Però què direm de l'autogestió?" i va sortir un tal Pujidós que va dir: "No et preocupis ja parlo jo", i el tio va parlar de l'autogestió i la gent aplaudint com boixos [sic] i jo crec que no sabia el que deia. Era terrible. La cogestió era el que feien els alemanys amb representants d'empresa i treballadors, era una cosa molt seria.

P: Pel que fa a l'acció sindical, era possible una entesa amb el SQC?

P.G.: Àngela era una <<bon jan>>, no hi havia problema. El problema no era el tema sindical. El SOC era diferent, era més complicat. Tenien una línia més dura, més nacionalista. Però no hi havia problemes pel tema social. En l'àmbit sindical estàvem més d'acord en treballar amb el SOC que amb Quadres, perquè si alguna assignatura teníem encara pendents com a sindicat, no només el nostre, és que no hem sapigut [sic] arribar a tot l'espectre de treballadors. En sortir de la dictadura el sindicats fan un treball massa de base, només amb els obrers, fins i tot et diré que el tècnic era com un fill de puta, l'expressió de l'època era molt cabrona amb els tècnics i els quadres, una cosa il·lògica, no? Produïda essencialment per Comissions, que era l'estil més dur en aquest tema, i no és fins molt avançats els anys 80, arribant als 90 que [entren una mica] i mai han entrat del tot, jo crec que els quadres no han entrat als sindicats, per això són més febles. Això a Itàlia no ha passat, a Itàlia són 10 milions d'afiliats al sindicat, estan tots els quadres i universitaris. No hem arribat a tota la dimensió social. Jo crec que Comissions va arribant cada vegada més amb el pas dels anys, però també perquè hi ha una línia política interessada, però no s'acaba de consolidar [...] A Bèlgica de 5 milions de població activa, n'hi ha 2 milions i mig d'afiliats. Els llocs més febles són Espanya i França per aquest ordre, perquè fins i tot Portugal en crearse la Confederació..., tot i que després els socialistes portuguesos trenquen, acaben de sortir igual que nosaltres d'una dictadura però surten units. Aquí va haver un intent per part del Martín Villa, que pacta una reunió amb tots els sindicats menys els comunistes, a Catalunya i a Espanya, aquí no va estar el Martín va estar el Riverola, que era el de Màlaga, era el cap de la CNS, [...] al 1976: "Escolta, voleu fer un sindicat únic?", "Estarà Comissions?", "No", "Doncs nosaltres no hi serem". Estàvem en contra, segurament èrem gilipolles, però per què Comissions no? Ells intentàvem passar la CNS als sindicats no comunistes i controlar tot el sindicalisme, i els comunistes fora. Ni vam entrar aquí ni vam entrar a Ginebra. A Ginebra es va fer amb el Martín Villa, allà va anar el Zaguire i va fer la proposta el Martín Villa.

P: No vau acceptar ni vosaltres ni la UGT...

P.G.: La UGT si, home...era qui estava al darrere.

P: Tu creus que la UGT si que estava disposada a això?

P.G.: Si no hi era la UGT, la UGT al 77 no hi era...era una operació. Nosaltres vam dir que no. El Edo de la CNT deia que si i que no, el Casassas deia que no estava massa bé, també era cristià....per la UGT em sembla que estava el Luís Fuertes, que va dir alguna cosa com: “No sabemos...”, però estava clar, allò no va sortir perquè ho vam bloquejar nosaltres. No sé si ens vam equivocar o no, però no era democràtic, no era correcte.

P: Tornant al tema, als anys 80 us fiqueu per no quedar despenjats i per veure si això tira endavant...

P.G.: No, no tornis a dir-ho perquè no és correcte. No és per no quedar despenjats. A nosaltres ens convoquen, vale, i nosaltres allà on ens convoquen anem. Tu em crides i em dius: “Escolta anem a fer aquesta operació, vols venir?”. Com jo estic en aquell moment en el sindicat, era el Secretari General, em fan la proposta, jo la porto al Comitè Nacional i dic: “Què fem?”, “Doncs anem a veure que passa”. Les coses clares. No va ser vaig jo sol i ja us diré, no, dos més amb mi perquè tothom tingui l'oportunitat de parlar.

P: Em referia a que entrava en competició pel vostre espai sindical que es creés un sindicat nacionalista sense vosaltres...

P.G.: A veure, quina era la proposta exacta? La proposta és, estic pensant el que segurament va dir perquè ara no me'n recordo exactament: “Seria bo que ens veïessin els diferents sindicats per parlar si es possible fer un sindicat català, no nacionalista, vosaltres què penseu?”, “Nosaltres estem oberts a parlar”. O sigui la actitud és oberta, vigilant, perquè també existeix la possibilitat que el teu propi sindicat, on hi ha de tot, és plural, digui jo no vull un sindicat nacionalista, en tot cas si fem alguna cosa serà un sindicat català. Això està clar, perquè nacionalista pròpiament dit és complicat parlar així, nacionalista és Convergència quan negocia amb el PP entrar al govern? Sindicalment és correcte parlar així? Anem a veure...

P: Tu creus que Convergència volia un sindicat nacionalista?

P.G.: Convergència no ho volia. Si Convergència hagués volgut s'hagués fet, no Rafael Hinojosa, sinò Convergència. Ni van arribar a dir: "És convenient i necessari fer un sindicat nostre", però ni "nostre" es va arribar a donar, perquè si haguessin dit "nostre", nosaltres haguèssim dit que no. No volien fer-ho. Possiblement el Rafael està conveçut que si que es podia fer. [...]

P: Això és producte de la deixadesa dels líders o és que la gent implicada té projectes diferents?

P.G.: Això no surt perquè no volien. Quins eren els de les diferències? La Rosa Bruguera, el Santi Terribas i tres més, ja està, no hi havia res més. No hi havia ni posició en aquest tema. No hi havia debat. El partit no havia discutit mai una ponència sindical, de l'estil: "Necessitem un sindicat per això i per això. A favor, en contra, endavant...Anem a fer un sindicat, encarregat Rafael". Això es fer un sindicat, però no el volen fer. [...] El Rafael et dirà que no, però si li preguntessis i volgués parlar el Pujol et diria que sí, el que dic jo, perquè jo ho sé, o el Roca.

P: Però es fan moltes reunions, i al final sembla que el tema pel qual es trenca és el vincle amb Madrid, qui trenca?

P.G.: És el SOC, el SOC era el que burxava més. Però no hagués estat un problema si el partit vol fer un sindicat. [...] Si tu busques qualsevol motiu, després de tirar-te sis mesos donant voltes, i el motiu és que el SOC diu que la USO no vol despenjar-se del tema d'Espanya, doncs ja has trobat el motiu per dir: "Ja no continuem més, perquè ens costa diners, l'hotel, les begudes...".

P: Llavors va ser més bel·ligerant amb la USO la SOC [CSTC] que el SQC?

P.G.: Eren diferents. El de Quadres no era un sindicat. Jo vaig estar en una Assemblea que convoca l'Àngela i el President, i convoquen tots els quadres de la Generalitat, tots els directors generals etc; suposo que tots eren convergents. I el President diu en aquella reunió: "Tots us heu d'apuntar al Sindicat de Quadres de Catalunya". Quan van acabar tots els discursos i es va dir això, quanta gent es va

apuntar? Ningú. I jo li dic a l'Àngela: “Mira que ets burro, si acaba de dir això el President tu et poses a la taula i no surt ningú fins que s'apunten [sic] tots, perquè t'ho acaba de dir aquest”. Qui s'apuntava aquí? Doncs aquells que estaven interessats en quedar bé, pel currículum. Però no era un sindicat. El SOC era més, malgrat ser més petit, tenia més sentit de sindicat que el Sindicat de Quadres. El tema de quadres és un tema molt complicat, hi ha la Confederació de Quadres a nivell d'Espanya i hi ha el Sindicat de Quadres a nivell de Catalunya. L'objectiu de la Confederació de Quadres era arribar a ser igual que a França la Confederació de Quadres, trencant els sindicats confederals, en no tenir els sindicats quadres, creant un sindicat només de quadres es trencava el sindicat global [...], però per l'Àngela no era això, era una bona gent que treballava per Catalunya i que es deia Sindicat de Quadres de Catalunya, però no hi havia un plantejament de dir: “Dividim el tema confederal”. Per què? Perquè l'Àngela no sabia, no ho sé. Era una home que venia d'una editorial, no era un organitzador, un home sindical. [...]

P: De les persones amb qui et reunies, creus que hi havia alguna que va dinamitar les reunions?

P.G.: Jo crec que en paraules d'Hinojosa seria: “Entre tots no ho vam aconseguir”, la meua seria: “Convergència no va voler”.

P: Un altre punt de discrepància amb els altres sindicats va ser la proposta de la USO respecte la direcció del futur sindicat unificat, un Secretari General per la USO i dos secretaris adjunts pels altres.

P.G.: És possible. No me'n recordo, però segurament. Per què? Perquè llavors èrem nosaltres 6.300 afiliats, i ells deuriem ser 300, 500.

P: A l'hora de tractar la qüestió de les lleis de negociació sindical al Congrés, existeix una manca de visió política per part de Convergència?

P.G.: Per descartat [sic]. Com no hi ha política sindical quan es planteja el tema de la LOLS, nosaltres a Hinojosa li vam presentar les nostres esmenes: “No podeu acceptar el tema del 10%”, però com no és un punt principal de les seves negociacions,

negocien altres temes. [...] Tenint en compte que marques la vida de dos sindicats, CC.OO i UGT, que són els que tenen més del 10%, i a la resta els deixe's fora, en política entres amb el 5% i avui s'està demanant el 3% per poder està en el Parlament. Llavors el 10% sindicalment per què? Perquè CC.OO i UGT pacten a nivell d'Espanya amb el PSOE, que va ser qui va fer la llei, de què és la forma de tallar i només tenir dos sindicats. I Convergència, com no és un motiu de guerra...[...] El PNB va aconseguir el tema del 15% per Comunitat Autònoma. Convergència té una posició: "Si els sindicats són tan petits no m'emprenyeu, jo tinc que negociar amb CC.OO i UGT, i vosaltres ja us arreglare-ho". [...] La LOLS crec que és al 1985, jo crec que ja estava tot tallat.

P: Què em pots dir de l'intent dels 90 amb la CTC de Jordi Fayos?

P.G.: Això va ser un número.

P: Es van arribar a fer candidatures conjuntes, no?

P.G.: Si, si. Entren a la USO, han acabat a la UGT per això [...]. Jo no estava a la direcció. Estava al Comitè Nacional però era l'oposició en aquella època. Va ser l'any 1990 amb un congrés a La Sedeta. [...] Aquí va sortir un Secretari que era el Barceló, que ara és el Secretari d'Organització, i que per mi sempre ha estat una persona no idònia, ni ara ni abans, i s'equivoca amb l'estratègia amb la CTC, perquè una cosa és que siguin petits i una altra cosa és que siguin gilipolles. L'acord va ser que es ficava la CTC dins de la USO, llavors l'estratègia d'aquest era una vegada que estiguin dintre, que eren uns 700, tallen els caps i ens quedem amb la gent. [...] Què va passar? Doncs als sis mesos es va trencar, per culpa de la USO. Va ser una mala estratègia.. Jo vaig estar amb ells [la gent de la CTC] donant-li suport, explicant-li el que havien de fer, perquè sinò els fotrien fora i s'acabaria trencant tot, quan allò interessant era que es fiquessin, perquè jo estava a favor d'allò. Joestic a favor d'unir el màxim i que no hi hagi petits grups. El Fayos, suposo que el Rafael ja te l'ha situat, és una persona massa vinculada als diners, i aquí desgraciadament –o per sort- es cobrava poc i es cobra poc. El Secretari General cobra 225.000 pessetes, i el Fayos volia ser Director General, que aquí es cobraria 300.000, i arriba aquí cobrant directament de Convergència no sé quants diners, i aquí al sindicat ha de cobrar tothom el mateix....Van estar a casa meva varies vegades, el Núñez i el Fayos, per dir-los: "Digueu que no esteu d'acord amb el

que s'està fent perquè acabareu marxant al final". Aquests no es saludaven pel matí, es trobaven el Fayos per un cantó i el Barceló per l'altre, que estaven al mateix pis, i no es saludaven [...]. Ells [la CTC] no eren fàcils però una vegada que han decidit entrar, <<alfombra>>, treballes...

P: Vosaltres com a corrent intern dins la USO en què us diferenciàveu de la direcció d'aquell moment?

P.G.: En l'estil de treballar. No era ideològic. Era l'estil del Barceló, un dels problemes principals és que va optar massa per la línia Farreres, el Conseller de Treball. Va cedir molt, massa relació amb la línia Unió, el Barceló és d'Unió de Treballadors, no feia falta ser tan amics, cadascú al seu lloc.

P: Com creus que es podia haver integrat la CTC?

P.G.: Treballant normal, jo saludo a tothom.

P: Per què es van anar?

P.G.: Van ser expulsats i tot, van muntar un número en un Consell, perquè no responen, perquè cobren massa..., era l'estratègia de dir: "Aquests són els dolents, fotem aquests fora i ja està", però és que quan ells es van moure es van moure tots, no es van moure ells dos només [Fayos i Núñez], perquè en sis mesos tu no fas la digestió de 700 persones. [...] Se li va tallar el cap als 700, no a dos. Van sortir tots, encara que sempre queda gent.

P: Quina era llavors l'actitud del govern convergent cap a la USO?

P.G.: La mateixa. No hi havia posició

P: El Rafael encara estava ficat?

P.G.: Jo crec que el Rafael no era sant de la devoció del Fayos, o a l'inrevès. El Fayos era un personatge que cobrava massa diners i no feia res. [...]

Ramon Bonastre i Bertran (15 de març de 2005)

Ramon Bonastre: Tota la vida professional he estat treballant en l'àmbit laboral i fins i tot a nivell d'estudis, quan estudiava Dret, el tema que més m'interessava era el tema laboral. Políticament la meua acció comença [...] en un tema molt social, com són les Federacions d'Associacions de Veïns, com són els moviments d'escultisme, com és el moviment estudiantil, cap a finals de la Dictadura [...]. Treballo en [activitats] com la Marxa per la Llibertat, etc., i sempre des d'una vessant social però molt nacionalista. [...]

En el meu cas jo no vaig deixar mai l'activitat política, vaig entrar al Departament de Treball l'any 82, però vinc també del moviment ecologista. [...]

Jo sóc un militant tardà de Convergència, entro a la Generalitat a finals del 82 i estic al Departament de Treball. L'any 85 em vaig com a director del Centre de Seguretat en el Treball fins l'any 86, i la meua militància es dels inicis dels anys 90. I per què Convergència? Perquè des del meu punt de vista reuneix el que aquest país necessita, perquè seguint la frase del Companys i el Macià, hi ha molts partits que es poden ocupar de tot l'aspecte social, i és molt lloable i molt remarcable, però només hi ha un partit que es pot ocupar d'aquí, només hi ha opcions que es poden ocupar d'aquí, que són els partits nacionalistes. En aquell moment Convergència, i ara penso que també, reuneix un seguit de gent amb sensibilitats molt diferents però que ens uneix això. A Convergència hi ha gent que ve de Cristians pel socialisme, com gent expuqueros, [...], hi ha gent que ve de moviments socials diversos, però que els uneix això, escolti: "Nosaltres tenim molt clar el que volem per aquest país, volem una sobirania, volem una independència, pero volem un camí pacífic per arribar-hi, no un camí a la basca sinó un camí a la catalana, i per tant això és el que m'uneix". De sempre, des de que jo entro a Convergència em dedico als temes laborals. [...] Què és el que jo defenso i defensem tot un seguit de gent, entre els quals el Rafael Hinojosa jo diria que és un estendard i jo, en aquest cas, [en] sóc un seguidor. Nosaltres el que defensem és que aquest país només serà plenament lliure, plenament sobirà si tenim en compte la realitat social que existeix, i la realitat és que a partir dels anys 60 hi ha una emigració duríssima en aquest país, de manera que en aquest moment podem afirmar que aproximadament gairebé dos terços de ciutadans de Catalunya són ciutadans de primera o segona generació, no tenen unes arrels aquí de molt de temps. Això el que

implica és que la construcció d'aquest país es deu també, en molt bona part, a tota aquesta immigració que ha participat, i a més la integració ha estat plena. El segon punt és que si hem de tirar endavant aquest país l'hem de tirar endavant en tots els estaments, entitats i associacions que hi ha, i lògicament les socials i les sindicals són molt importants. Això origina en el seu moment un debat interessant i bastant fort dins de Convergència, de la següent manera. S'intenta disposar d'un sindicalisme propi, semblant a Euskadi, i a partir d'aquí és quan surten idees: el malaguanyat Enric Àngela amb el SQC, quan surten els CSTC, i d'altres intents de fer un sindicat propi català; quan jo crec que aquest és un contrasentit, el sindicalisme de per si és un sindicat de classe que és transversal a tots els nacionalismes. El nacionalisme també és transversal, però en aquest cas jo diria que és prioritari el transversalisme social i el que és evident és que tots aquests intents des de Convergència i des d'altres opcions no surten. No surten pel que t'he dit i per un tema que s'ha de reconèixer, perquè en aquest cas Comissions i UGT opten clarament per ser sindicats catalans, no només sindicats de classe, sinó sindicats catalans. Per tant hem de reconèixer a la UGT i a CC.OO de Catalunya aquest opció claríssima que han fet per reconèixer, defensar i propugnar també Catalunya com a país. I a partir d'aquí, jo en aquest cas, i tot un seguit de gent que estem dins de la Sectorial de Treball, optem per dir: "Escolti, abandonem la vella idea, que romànticament pot ser molt atractiva, però no és pràctica, de tenir un sindicat propi perquè no el podem tenir i optem per utilitzar, en el bon sentit de la paraula, els sindicats de classe, la UGT, Comissions i la USO en menor mesura, perquè els principals són els altres dos, com a sindicats de classe i per tant com a sindicats catalans. I amb tot l'agraïment cap a aquests sindicats, perquè quan es parla del català a la feina es Comissions i UGT, quan es parla de defensar el marc català de relacions laborals és UGT i Comissions qui també el defensa, i això dintre d'un partit com CDC costa molt, perquè moltes vegades ens pensem que aquest és un àmbit que no ens pertoca, i aquest àmbit pertoca al PSC, Iniciativa, Esquerra o d'altres partits, i aquest és un debat que encara avui estem tenint. Penso que anem avançant, primer és el reconeixement de la necessitat d'un àmbit sindical, [el segon és el] reconeixement de la necessitat d'un àmbit sindical propi, [tercer és el] reconeixement de que no el podem fer perquè no ens en sortim i perquè no ha de ser, el quart pas avui ja és reconèixer aquests sindicats com a sindicats nacionals catalans, el cinqué pas es que Convergència dintre del seu ideari opti clarament per aquesta opció. [...]

No fa massa, ens deia la UGT que havien fet una enquesta anònima a dintre del seu sindicat per veure quans militants d'UGT eren votants de Convergència, i el nombre era molt important, aproximadament d'un 20%. Això ens dóna idea de que, realment, quan parlem de la gent que vota Convergència, no és l'empresari, [...], no és només el botiguer, que pot ser-ho, sinó que hi ha una massa important de treballadors que també tenen aquesta sensibilitat i que la voten. [...]

Pregunta: Tu quan entres a CDC, entre finals dels 80 i principis dels 90, els intents materials de CDC de crear un sindicat nacionalista ja s'han donat. Tu aquests intents desde fora els perceps o t'assebentes un cop a dins?

R.B.: És evident que jo els percebo perquè jo havia estat des de l'any 82 al Departament de Treball i sempre vinculat al moviment sindical, per tant els percebo, els conec i els critico.

P: Tu estaves organitzat sindicalment?

R.B.: No, [...]. Quan nosaltres entrem a la Generalitat l'any 82, dic nosaltres varis milers de funcionaris, es fa una reinstauració provisional de la Generalitat, la Generalitat no té funcionaris i a Catalunya no hi ha tradició de funcionaris, ara si, però en aquell moment no, [...], llavors què passa? L'Estat diu et transfereixo aquests. Primer, aquests que et transfereixo són insuficients; segon, diguem-ho clarament, hi ha una malfiança de la Generalitat envers els funcionaris de l'Estat. Llavors la Generalitat comença a contractar funcionaris, els famosos transitoris que érem nosaltres. Llavors el que fem és organitzar-nos en una coordinadora de personal contractat, gairebé 8.000 persones de l'any 82, són moltes. [...] En aquesta coordinadora hi ha presència de la pràctica totalitat de sindicats, perquè quan organitzes això la gent dels sindicats ho veuen i venen cap allà, i el gran dubte i la gran pugna és: "Vosaltres seguireu treballant com un sindicat groc?". No, nosaltres en el moment que entrem com a funcionaris ens desfarem i així vàrem fer-ho. I quan ens vam desfer jo tinc companys que estan a la UGT, a Comissions, la USO i altres sindicats; no és el meu cas, jo no he estat mai a cap sindicat.

Per tant jo percebo això i sóc un ferm defensor de que no ha de ser aquesta idea, Catalunya no és Euskadi, de que aquí hi ha una part enorme d'immigració molt ben

integrada, i intentar fer un sindicat propi entenc que serà un arma de doble fil, serà un boomerang que se'ns girarà en contra. Sobretot perquè la UGT i Comissions demostren des del principi que estan disposats a jugar a que ells són els sindicats nacionals de Catalunya, i aposten fort, i sé que tenen les seves tensions internes. Quan el senyor Pepe Álvarez o el senyor Joan Coscubiela, bons amics, van i opten per això, lògicament, tenen la seva contestació, la seva resposta. Com tard o d'hora hauran d'optar, la UGT ja ho està fent, perquè algunes parcel·les internes siguin d'entrada amb militants de Convergència. [...] Quan jo entro jo defenso ja des l'inici aquesta línia, no lluitarem més per fer un sindicat propi perquè no ens en sortirem, perquè és contradictori i ja els tenim els sindicats aquí, no cal fer-ho; la contestació és molt forta, fins i tot jo parlaria d'una incomprensió dogmàtica.

P: Qui ho representaria a nivell de persones, gent com la Rosa Bruguera?

R.B.: Si possiblement, però la Rosa és una persona molt raonable des d'aquest punt de vista. No t'ho focalitzaria tant amb gent, que també, sinó en l'estructura de partit. [...] Entre defensar les seleccions catalanes d'esport i defensar aquest aspecte, la gent es focalitza més en el tema d'esport que no pas en aquest, quan jo crec que políticament és un gravíssim error, els dos són importants, és tan important tenir seleccions nacionals catalanes [...] com és molt important que nosaltres tinguem accés i fem una aposta clara pels sindicats catalans, perquè al final són dos milions i mig d'afiliats a la Seguretat Social que ens votaran o no ens votaran. [...]

P: Llavors la teva percepció del Sindicat de Quadres de Catalunya no havia de ser positiva...

R.B.: Absolutament negativa, la considero des del punt de vist d'un sindicat elitista. Un sindicat de quadres de per si és un contrasentit, un sindicat no pot ser un sindicat de quadres, ha de ser absolutament transversal amb totes les categories de treballadors i no només un sindicat de quadres. [...] Reconec la feina que es va fer, potser era un dels passos per arribar on hem arribat, [...], però imaginat que hagués reeixit un sindicat de quadres, que tindríem? Un sindicat de quadres mitjans de treballadors ben pagats, seria un sindicat d'elitistes. Ara, potser a través d'aquells intents es va aconseguir que el partit anés agafant mica i mica consciència. [...] Ens

haguéssim trobat amb l'oposició duríssima dels sindicats de classe que hi ha, els haguéssim tingut molt en contra.

P: De l'operació USO [...] eres més partidari o era forçar la màquina?

R.B.: Jo sempre he pensat que era forçar la màquina. Al final l'intent de la USO es fa per molts motius, alguns d'ells han sortit, d'altres potser no sortiran mai, però si que hi ha un tema molt clar, quan Convergència opta per aquesta via, per la via del reconeixement sindical i per una aposta clara pel sindicalisme català tenim diverses solucions, una crear-ne un de nou, veiem que no pot ser; l'altre aprofitar-ne, en el bon sentit de la paraula, un dels que hi ha. És impensable entrar a Comissions perquè és un sindicat fort, instal·lat; és impensable entrar a la UGT perquè la UGT no era molt forta en aquell moment però si que era un sindicat molt ben organitzat; per tant el tercer en discòrdia, en aquest cas, és la USO, que era un sindicat petit des d'aquest punt de vista, amb la seva implantació sectorial en alguns sectors, a nivell territorial important a Osona etc. Per tant et pots plantejar entrar-hi. Però cometem un error de base, de principi, i és que la USO no és un sindicat majoritari, per tant d'acord amb la llei no té el tant per cent que la majoria determina i això vol dir que no té presència territorial o sectorial als llocs on nosaltres ens interessa, per tant no és una bona aposta. Jo crec que la bona aposta és la d'ara. Però, insisteixo, igual que el Sindicat de Quadres era necessari, era necessari intentar-ho amb la USO, com és necessari ara.

P: Potser CDC en la tasca legislativa de finals dels 70 i principis dels 80 no va tenir l'agilitat que va tenir el PNB de posar condicions molt clares a les lleis sindicals per forçar..

R.B.: Exacte, perquè era un tema que semblava que no ens tocava a nosaltres. No era una preocupació del partit, ens n'hem adonat després que allò possiblement era un error. [...]

P: Els empresaris bascos no creus que potser són més sensibles a l'hora de negociar amb un sindicat nacionalista?

R.B.: Jo diria que des d'aquest punt de vista han estat més perspicaços, jo m'he d'entendre amb els meus. [...] Aquí sempre hi ha hagut aquell emmirallament amb Madrid, el Foment està clar que vol negociar aquí, però sap que al final agafa el telèfon i parla amb el Ministre, i parla amb el Secretari General de torn de Madrid. A Euskadi primer s'han volgut entendre allà, potser perquè era una economia més tancada, en canvi aquí és molt més oberta, aquí el nivell d'exportació, sobretot cap a la resta de l'Estat, és important. [...]

P: **Aquestes operacions sempre deixen “víctimes” i gent pel camí, d'això va quedar la CSC-Intersindical, que encara continua, la CTC, que ja no existeix...**

R.B.: Jo diria que són opcions que s'han de respectar molt però avui en dia no tenen viabilitat, i crec que el millor que es podria fer amb totes aquestes opcions és un moviment per discutir anem a entrar a UGT, a Comissions...

P: **Estaries d'acord, llavors, amb aquella part de la CSC que va entrar a CC.OO?**

R.B.: Exacte, jo crec que el camí és aquest. Ara és molt difícil, perquè al final sempre parlem de persones, i si jo sóc el Secretari General d'un sindicat de 150 persones o 927, quina cadira em donarà UGT o Comissions? Al final, lamentablement hi ha temes molt personals, lloables i respectables, que són de difícil solució. Però és que no tindrà sortida, i més en el moment de globalització en el qual ja comencem a parlar de sindicalisme a nivell europeu i a nivell mundial, qui decidirà el model de vehicle de Volkswagen o de la SEAT que es fabricarà a la Zona Franca? Ho decidirem aquí, o ho decidiran a Alemanya els sindicats...per tant hem d'avançar en això. [...] Jo crec que l'opció passa per la dissolució d'aquests grups, d'aquest sindicats, amb tot el respecte del món, i la integració dintre dels sindicats de classe que hi ha aquí. [...]

P: **Que més se li demanaria al sindicalisme de classe a Catalunya per continuar evolucionant en aquest gir més sensible al tema nacional?**

R.B.: El marc català de relacions laborals ho engloba tot, vol dir negociació pròpia, vol dir òrgans de resolució extra-judicial de conflictes propi, que ja ho tenim, tot

això ja ho hem fet el govern de Convergència, i ara no vaig a vendre la moto, però és el primer govern autonòmic que té el Tribunal de Treball, el tribuna laboral, és el primer que té un Consell de Salut Laboral. Ara hi ha un altre pas, ara vostè m'ha de reconèixer que CDC és una opció tan legítima com el PSC dintre del sindicalisme, i aquest és un tema que costarà molt.

P: La UGT sembla que si que està pel tema, no?

R.B.: La UGT està demostrant una predisposició molt superior a la de CC.OO en aquest cas, molt superior que la de l'actual Secretari General de CC.OO. Penso que pot dir-se en aquest cas que les persones són importants, i des d'aquest punt de vista el Secretari General de la UGT ha demostrat una visió més avançada, més sensible, més oberta que no pas [la que] en Joan Coscubiela està demostrant en aquest moment. No vol dir que demà sigui diferent, i no estic parlant de dóna'm aquesta cadira, dóna'm aquesta sectorial, estic demanant aquesta sensibilitat. Que serà molt difícil, imagina't ara a una assemblea del metall al Baix Llobregat, que jo em pugui aixecar, que no només parli en català, perquè ja no és un tema de llengua només, sinó que se sàpiga i sigui conegut que jo sóc un membre destacat de CDC, que milito en aquell sindicat i que opto pel que democràticament s'opti, mentre que si sóc d'Esquerra o sóc del PSC això no es cap problema, i en canvi ara si.

P: La clau és un canvi de tarannà, no tant programàtic...

R.B.: Sens dubte. Programàticament, majoritàriament, ens uneixen moltes coses, després veurem que hi ha temes on es produiran desencontres, però el marc català de relacions laborals el defensem tots, amb tot el que això vol dir,[...], sobretot disposar de convenis col·lectius d'abast de Catalunya també. Això voldrà dir que haurem de tenir un IPC propi, ja em parlarem, per què no? Si el cost de la vida aquí és més alt. Ara, els militants de CDC dintre de la UGT i dintre de CC.OO han de poder fer acció sindical en igualtat de condicions que els militants d'altres partits.

P: Faltaria un reconeixement intern?

R.B.: Exacte, i aquest reconeixement intern per on passa? Doncs aquest reconeixement intern passa, per exemple, per com ho ha fet la UGT. La Secretaria Sectorial d'Ocupació és la Neus Munté que és afiliada a UGT, que és membre de CDC i l'anterior legislatura estava al Parlament, aquest és un pas. El gerent de la UGT és un militant de CDC, amb absoluta normalitat. És aquest pas el que falta donar, sobretot jo diria que a la UGT s'està donant molt clarament i ara s'hauria de començar a donar dintre de CC.OO, cosa que veig difícil. El resultat de l'últim congrés a CC.OO complica molt aquesta estratègia que nosaltres tenim dissenyada. Complica molt perquè la sortida d'un vot de càstig important al Coscubiela...entenc jo que aquestes estratègies són estratègies que s'han d'afrontar amb una fermesa i amb una decisió important, sabent que moltes persones t'ho contestaran. Hem de trencar una mica aquesta visió CDC-dreta-empresari, perquè no ho som i perquè ho estem demostrant, si més no un grup dels que estem a dintre no ho som, i som una massa crítica que igual que estem fent canviar l'ideari de CDC, ells han de canviar una part d'aquest ideari. [...]

P: L'aposta de CDC encara es diversificada dins del camp sindical, això és transitori? Penses que tard o d'hora haureu d'optar per un sindicat concret?

R.B.: Jo vull pensar que no. L'opció, l'estratègia està dissenyada perquè sigui amb els sindicats majoritaris de Catalunya, en plural. Ara, si n'hi ha un que no vol, ho intentarem les vagades que calgui, però si no vol apostarem més clarament per un altre. Però jo crec que seria un error, voldria dir que ens ha fallat alguna cosa.

P: Llavors ens allunyariem d'aquella concepció dels anys 70 i 80 d'un partit-un sindicat, ara la idea es influir en totes les vessants del sindicalisme català sense prioritzar-ne cap...

R.B.: Sense prioritzar-ne cap, es a dir, els sindicats majoritaris que tenen una representativitat d'acord amb la normativa social important, i per tant són interlocutors. [...]

P: Quan parles amb persones representatives de les diverses opcions sindicals del partit, veus com aquest ha estat un debat massa vinculat a una gent determinada, com un cercle tancat, no s'ha arribat a tot el partit...

R.B.: Tot té la seva història i les persones són importants. El Rafael Hinojosa ha estat la cara, [...], és una persona inqüestionable dins dels àmbits sindicals i que té una autoritat moral que difícilment ningú dintre de CDC té en aquest moment, per què? Perquè és una persona que és un immigrant, que ho ha passat molt malament, que s'ha hagut de fer a ell mateix i per tant, davant de qualsevol assemblea de qualsevol sindicat es pot aixecar i dir: "Jo, més que tu". En canvi hi ha d'altre gent que no, és el meu cas, jo provinc d'una certa classe mitjana benestant que em paguen els estudis i a partir d'aquí faig una opció, és diferent. No és que sigui un grup de gent, és que la idea en si, en el moment de recuperació de les llibertats, que es concreta en l'assumpció de transferències des de l'Estat cap a la Generalitat, és un tema molt secundari; i aquest tema quan és important? És important quan un Rafael Hinojosa que està a Madrid té una veu i té un reconeixement. I quan Rafael Hinojosa diu: "Jo això ho traspasso al Ramon Bonastre, i en Ramon segueix i jo el recolzo", i a partir d'aquí podem començar a fer taca d'oli. No obstant segueix sent minoritari dins de CDC, encara, aquest aspecte. Si tu avui vas i dius: "Hem de disposar de seleccions nacionals catalanes", trobaràs unanimitat. Si tu vas i dius: "Hem d'aconseguir un reconeixement de CC.OO i UGT com a sindicats nacionals catalans", no trobaràs unanimitat. Que sigui minoritari? Potser tampoc et diria minoritari, però és un tema que a vegades sona estrany. [...]

P: Tu estàs al Consell Nacional, no?

R.B.: Joestic dins del Consell Nacional, com a representant de la Sectorial de Treball, cooperativisme i mutualisme.

P: Als 80 una de les persones referents i interlocutor amb el Rafael Hinojosa sobre aquests temes va ser el Miquel Roca, ell ha continuat amb aquest posicionament o es va desvincular d'aquest tema?

R.B.: Jo crec que el Miquel Roca mentre va estar actiu políticament va ser una persona que ho va tenir claríssim, i tenia el seu peó, en el bon sentit de la paraula, que era el Rafael Hinojosa que actuava així. El Miquel Roca és una persona, des d'aquest punt de vista, d'un tarannà socialdemòcrata i per tant absolutament respectuós, i des d'un punt de vista polític molt intel·ligent veient això. [...]

**P: Quan el Rafael Hinojosa deixa la Sectorial de Treball qui ho agafa?
Quina seria la cronologia?**

R.B.: Quan ho deixa el Rafael Hinojosa ho agafa el Toni Urrea l'any 90, jo estic dins del Secretariat. Després el Toni Urrea ho deixa i ho agafa l'Alfons González. I sempre deixes ferits al camí. Una de les persones que va estar en tot l'intent de fer un sindicat propi, ja em vindrà el nom, té una actuació bastant lamentable. Es produeix una impugnació d'eleccions i vots dins de la Sectorial de Treball i el tema acaba als tribunals. Llavors és quan des del partit es diu: "Escolta agafa-ho tu, com a referent...", l'any 1999-2000. En Fayos, en Jordi Fayos, és la persona [...] Un dels intents del Rafael Hinojosa és amb ell i és un fracàs absolut, es dedica a fer de tot menys el que havia de fer, jo diria que es dedica més al lucre personal en tots els sentits.

P: Després va muntar la CTC, que no era tant un sindicat sinó una mena...

R.B.: Amb subvencions del Departament de Treball i coses molt lletges que prefereixo no entrar-hi. Llavors hi ha el tema de les eleccions, l'Alfons ha de dimitir i és quan ho agafo jo. Fins i tot en aquell moment l'Alfons s'ho pren malament, i es rebota i es queixa davant d'un dels dos sindicats majoritaris dient que jo l'havia pressionat i que el que volia era optar per un altre sindicalisme, van ser uns mesos complicats. Jo penso que ara està consolidat. Hi ha la veu visible del Rafael Hinojosa, que ara com a president del CTEESC ha de ser absolutament discret, i crec que ho és, per tant és manté en una postura molt institucional; i l'altre cara visible en aquest moment seria jo i entenc que dintre de CDC se'm reconeix aquest rol que estic jugant, fins i tot et diria que dintre del sector sindical, molt més UGT que no pas CC.OO. La història de CC.OO i Ramon Bonastre és una història que es remonta a l'any 82, quan Joan Coscubiela es presenta a unes oposicions conjuntament amb Ramon Bonastre per entrar a la Generalitat. Et parlo d'històries i de batalletes molt curioses. Però hi ha bona relació. [...]

P: Quina és la dinàmica de la Sectorial de Treball?

R.B.: La Sectorial de Treball té un Secretariat permanent, Secretariat que en aquest moment té una presència dels sindicats majoritaris important, sobretot de la UGT,

CC.OO encara ens ha d'acabar de donar noms, però ja hem fet l'oferta. Ens reunim un cop al mes, dintre d'aquestes reunions es discuteix sobre aspectes del programa socio-laboral del país... La persona que estigui dintre de la Sectorial de Treball ha de ser una persona amb un cert reconeixement dels sindicats i de les institucions, de Foment, de les Pimec-Sefes, de la Inspecció de Treball, des d'aquest punt de vista diria que en Rafael reunia aquests requisits i jo els reuneixo; i a l'inrevés, la gent que estigui dintre del Secretariat, doncs ha de ser gent que no vingui només a escoltar, sinó que sàpigues que el que t'aporta és, una mica, la postura del propi sindicat a dins de la sectorial.

P: Llavors dels vostres militants que militen als sindicats majoritaris, és la direcció dels sindicats la que proposa...

R.B.: Nosaltres ho preferim que sigui així, com a signe de normalitat, no allò de dir: "Posem aquest i que no se sàpiga". [...] És un Secretariat de 8 persones, llavors ens reunim un cop al mes, i a partir d'aquí es realitzen un seguit d'actes...encara que fins ara això ha estat un tema malentès. Mentre nosaltres hem tingut el govern, nosaltres teníem la Conselleria de Treball. La Conselleria de Treball no era Convergència, era d'Unió, sempre ha estat així. Llavors què vol dir? Vol dir que el sindicat a vegades preferia entendre's, lògicament, amb el Conseller d'Unió que no amb la Sectorial de Convergència, i això ha originat durant molt de temps una malfiança molt clara en aquest sentit. [...] Després en la última etapa s'unifica el Departament de Treball, Comerç, Consum, Turisme i Indústria, però es diu Departament d'Indústria i Treball, amb la qual cosa perdem la cara social, i els sindicats mostren, i jo crec que amb tota la raó, jo vaig ser molt crític en aquest sentit, un certa decepció; perquè quan van a parlar amb el Conseller de Treball, no saben si parlen amb el de Treball o parlen amb el d'Indústria. El tripartit ha estat més hàbil, ara es diu Conselleria de Treball i Indústria. [...]

P: Aquesta forma de funcionar el Secretariat és d'ara o als 80 ja funcionava així?

R.B.: Ja funcionava així...

P: Els sindicats proposaven...

R.B.: No, això és nou. [...]

P: A banda del Secretariat, hi ha reunions plenàries de la Sectorial?

R.B.: Si, cada mes una reunió del Secretariat, llavors vas fent actes puntuals i, aproximadament, dos cops a l'any fas una assemblea de tota la Sectorial. [...]

P: Unió també té una mena de Sectorial, la Unió de Treballadors de Catalunya, l'Hinojosa era molt crític amb ells...

R.B.: Jo ho sóc més. Jo crec que el primer que hauria de fer Unió, des d'aquest punt de vista, és reconèixer aquesta pluralitat i aquesta realitat de sindicats nacionals, dissoldre la Unió de Treballadors...

P: Perquè no funciona com una Sectorial, ells creen un sindicat...

R.B.: Ells creen un sindicat però diuen que no ho és, però té personalitat jurídica pròpia, mentre que nosaltres no tenim. Percep subvencions, etc.

P: Ho tenen externalitzat?

R.B.: Exacte, externalitzat. Crec que és un mal invent. [...] Unió, [...], des de l'any 82 amb en Rigol, que va ser el primer Conseller, després l'Oriol Badia, després l'Ignasi Farreres, després en Franco, sempre han tingut la Conselleria de Treball, per tant les relacions amb els sindicats des d'aquest punt de vista han pogut ser privilegiades, però no ho han estat. I la prova és que tampoc han estat capaços d'articular un sindicat propi, i en canvi si que han fet aquesta Unió de Treballadors, afiliada a la Unió Demòcratacristiana europea, que jo crec que és un mal invent.

P: No fan política sindical?

R.B.: No [...].

P: Ells, a diferència de Convergència, no van voler ni incidir en els sindicats ni crear-ne un altre...no tenien projecte sindical?

R.B.: Jo, no diria tant. Ells són els genuïns representants de la democràcia cristiana a Catalunya i per tant podien tenir una opció molt clara, el que passa és que l'opció d'Unió es l'opció que, a Convergència també hi ha algú que pensa igual, més que creure en el moviment obrer com una realitat important, amb una lluita de interessos entre empresaris i treballadors, i per tant amb reconeixement de dret; s'ampara sota l'òptica de l'Estat del Benestar només, i per tant s'ampara sota una òptica paternalista molt pròpia de la democràcia cristiana, quan no es això el sindicalisme avui. El sindicalisme fa 70 anys podia tenir algunes vessants d'aquestes, com en tenia d'altres d'anarquistes. Però avui dia no, i per tant avui s'ha de reconèixer el moviment sindical com un agent social amb uns drets i unes obligacions a nivell social i a nivell legal. [...]

P: Com funciona la coordinació entre Convergència i Unió a nivell de Treball?

R.B.: Hi ha una intersectorial, una comissió en la qual hi ha un President que és d'Unió i un Vicepresident que sóc jo. [...] També t'he de dir que deu fer un any que no ens reunim, i si és per la meua part ens podem passar deu anys sense reunir-nos, no funciona. És compromís formal, polític però a nivell pràctic no...

P: Creus que hauríeu d'haver retingut durant algun període el Departament de Treball...

R.B.: Sens dubte. Va costar molt que el Rafael fos l'actual president del Consell de Treball. Unió mai va voler deixar de tenir el Departament de Treball, i no oblidis que el va tenir, segons la meua opinió, i et parlo perquè a l'any 82 ja estava allà al Departament amb el Conseller Rigol, primer perquè era una Conselleria molt menor en aquell moment, segon perquè es tenia una visió més paternalista dels "pobrets treballadors", i per tant: "Ja ho farà Unió", mentre que Convergència ens havíem de dedicar a lo serio en aquell moment, que és construir país, però construir país també vol dir això, i d'això ens vam adonar tard. I van haver veritables anècdotes, algunes xocants,

les altres més dramàtiques, molt dures, en el sentit de que nosaltres el que volíem era recuperar la Conselleria de Treball. [...] No només això, sinó que tots els càrrecs de dintre de la Conselleria de Treball, càrrecs importants com el director general, secretaris, etc, eren d'Unió, no hi havia aquesta permeabilitat que sí que Convergència ha tingut. [...] No hi ha hagut aquesta pluralitat, que d'altres departaments sí que han tingut. [...]

Manuel Milián Mestre (14 d'abril de 2005)

Manuel Milián Mestre: Jo no arribo a Foment fins l'any 80. Jo estava, en aquella època, al front del *Diari de Barcelona*, era el Conseller Delegat del *Diari de Barcelona*, també era columnista del *Diari de Barcelona* i editorialista, a més de Conseller Delegat. A l'any 80 jo plego del *Diari de Barcelona*, per una sèrie de discrepàncies, va haver-hi un canvi de direcció i no estava d'acord, vaig plegar del *Diari* i vaig renunciar a l'empresa. Aleshores Foment em va contractar per muntar l'operació de l'any 80, [...] el meu coneixement del moviment dels treballadors ve a partir del 80, [...]. A mi em contracten amb Antoni Alemany. [...] Aquest senyor i jo feien l'equip del *Diari de Barcelona* d'aquella època, aleshores ens contracten a ell i a mi per organitzar l'operació electoral de l'any 80, que era una operació per impedir, o per evitar en lo possible, que el que avui dia és el tripartit, que llavors nosaltres li dèiem el frontpopulisme, perquè eren comunistes, socialistes..., poguessin guanyar les eleccions. Perquè les estadístiques que teníem, totes les enquestes que s'havien fet, totes donaven una matemàtica infalible [sic] que el PSUC, i alguns sectors d'esquerra, no dic ERC, i el PSC-PSOE, sumaven una majoria absoluta; per lo qual la patronal estava molt amoïnada perquè Catalunya que és la comunitat que té més desenvolupament econòmic i té un <<stand>> de vida més alt i unes classes mitges més poderoses, com és possible que aquestes classes mitges, aquesta comunitat, perdi el control polític i guanyi l'esquerra?

En part el raonament era correcte i en part era incorrecte. Òbviament en ser una comunitat molt industrialitzada, òbviament havia molt de proletariat i molt de treballador, per tant l'anàlisi del del punt de vista social i marxista era incorrecte. Des del punt de vista empresarial era correcte, perquè el que volien evitar era que la major part del vot d'esquerra, venint del món obrer, acabés condicionant la política catalana. [...] Es va fer una gran operació de mitjans de comunicació [...] grans campanyes d'opinió, pàgines senceres comprades a *La Vanguardia*, *El Periòdic*, etc, on fèiem tots els raonaments polítics, participàvem en debats amb empresaris, havia articles de figures (òbviament articles que fabricaven nosaltres, que ells només signaven), fèiem entrevistes...i tot això era un caudal [sic] que anava sortint d'una forma sistemàtica, acompanyat [...] per uns 150, o més, actes que es van fer a tota Catalunya, actes empresarials que van tenir un gran èxit en tots els pobles, en plantejar la dialèctica de la

llibertat de l'economia, la llibertat d'empresa, la llibertat de mercat i es deia: “Senyors, si aquí entrem en una dinàmica en la qual domina l'esquerra...”, que llavors era marxista. La clau dialèctica és que allò era el marxisme, encara no havien renunciat ni el PSUC, que encara era absolutament comunista, ni el PSC-PSOE. [...] Llavors això encara marcava una pauta marxista, amb lo qual el que es va fer per part de la patronal i nosaltres vas ser fer una dinàmica que refusés el marxisme i que digués: “Si als no-marxistes”. Amb lo qual aquesta dialèctica va comportar que en un moment determinat, després d'una gran campanya de mitjans de comunicació, de ràdio, de televisió, de premsa, d'actes públics, etc., s'acabés buscant una estratègia de cobriment [sic] electoral, i es va fundamentar en una idea que era buscar cinc vots per cada empresari. En aquell moment crec que hi havia censades a Catalunya unes 180.000 empreses o 200.000 empreses, si tu multipliques 180.000 o 200.000 per cinc vots veuràs quin resultat et dona, el milió de vots que és el que va acabar sortint a les eleccions del 80, sorprenentment, entre els partits no-marxistes, que van ser Solidaritat Catalana, que el vaig fundar jo, [...] , CIU, ERC i UCD. El que passa és que la UCD va patir una davallada molt gran i nosaltres, que vam improvisar el partit en un mes i mig, vam treure 70 i tants mils vots. Tot això sumat va fer la majoria. Un govern de majoria pujolista, per primera vegada. [...] Tot això és el que va possibilitar que durant 23 anys tingués el centre-dreta català el govern de Catalunya. Què ha passat al 2003? Perquè vegis com estava planificat. Si tu agafes matemàticament els resultats veuràs que el 2003 l'operació no es fa, acaba Jordi Pujol i la Patronal no torna a fer l'operació, perquè diu que amb Maragall no hi ha problema, que el marxisme ha desaparegut i per tant ja no és el mateix. Què passa? En passar ERC a l'altre bàndol, li dóna matemàticament els resultats que hi havia aquí. Si tu agafes veuràs com surten, més o menys, els mateixos vots i els mateixos resultats. Aquesta és l'operació en la que jo intervenc, per tant jo estic allí contractat pel tema preparació electoral. [...] Tot això és el que vam elaborar Alemany i jo, i el que vam practicar. El que era pròpiament obrer no el vaig tocar.

Pregunta: La seva relació amb Foment va ser només això?

MMM: No, això va ser l'any 1980 però després vaig estar als EE.UU treballant, durant dos anys, i em van tornar a cridar els empresaris perquè tornés a incorporar-me al Foment per la campanya de l'any 82. Llavors vaig tornar dels EE.UU, vaig començar a treballar en aquesta campanya que va ser més suau, perquè estaven molt amoïnats

perquè era evident que hi havia una decantació cap el socialisme claríssima a Espanya, per tant ja no va ser una entrada frontal respecte aquesta estratègia de l'any 80, sinó que era més suau, buscant que el Felipe González acabés accedint a negociar, per tant moderar...no era tan agressiva, en no ser tan agressiva evidentment va guanyar el Felipe González i el PSOE, i això va fer que a l'any 82 es decantés tot aquest moviment cap a una sèrie de pactes i negociacions que es van fer, convenis generals etc., que van moderar la política espanyola sense entrar en una batalla campal. En acabar aquesta operació, a mi la patronal em va contractar fixe [sic], em va demanar que em quedés aquí, que no tornés als EE.UU, i em va contractar com a Director de Comunicació i Director d'Estratègia de la patronal, i vaig estar des del 82...no, vaig estar des del 1983, perquè el 1982 quan va acabar això vaig tornar als EE.UU el mes de desembre, i vaig tornar el febrer dels EE.UU i em penso que ja acabava a l'abril, i em vaig incorporar des del 83 fins el 1989, que vaig estar al front d'aquest departament, i després del 89, ja vaig entrar de diputat i vaig quedar com a assessor extern de la patronal, fins fa tres anys que vaig plegar.

P: Durant la seva etapa de director de comunicació de Foment les temptatives de CDC no li arriben a vostè directament...

MMM: No, jo crec que són unes temptatives que tampoc acaben de fragar [sic], CDC tinc la impressió, pels <<inputs>> de la època, que una mica volia buscar un cert sindicalisme nacionalista, com ELA-STV, però d'una certa inspiració cristiana, per això és molt clar el personatge de Rafael Hinojosa, que ve de la HOAC. Jo crec que està intentant muntar un sindicalisme nacionalista cristià que portés un alternativa dins de Catalunya, però era impossible, era inviable, perquè la força que havia adquirit CC.OO dintre del sindicat vertical ja era molt gran, i l'expansió que va prendre a continuació va ser explosiva, perquè tenia aquesta gran majoria que matemàticament donaven les enquestes, que recolzaven una visió com la d'UGT i CC.OO.

P: Sap si CDC va parlar amb Foment per saber com veurien ells la possibilitat de tirar endavant aquesta opció sindical?

MMM: És possible, però Joan Pujol és la persona que t'ho dirà. La patronal l'any 80 adquireix un protagonisme absolut. Per tant estic segur que hi havia

comunicacions i que hi havia relacions amb aquest projecte. Òbviament a la patronal no li interessava que CC.OO fos tan potent, ni li interessava que UGT tingués una autonomia forta. Li interessava que aquests dos sindicats es moderessin, i per tant un sindicat de contrast ja li anava bé. Jo entenc que van haver converses i t'ho poden dir, perquè suposo que això va existir.

P: Quan vaig entrevistar en Luís Fuertes, de la UGT, ell em va comentar un viatge que va fer als EE.UU, pagat per la AFL-CIOSL...

MMM: Si, les invitacions aquelles que feien...

P: ...organitzat per l'IADSL, i em va explicar que un representant de Foment es va entrevistar amb ell abans d'anar a EE.UU, i aquest representant li va dir que EE.UU estava finançant tant a ELA-STV, com a la SOC i la USO...

MMM: És possible, ELA-STV segur. Això ho sabia jo pels bascos. M'ho va dir gent que estava relacionada amb el moviment nacionalista basc, no tinc cap prova però m'ho van contar ells, que estaven rebent "apoyos".

P: El Luís Fuertes em comentava que li van reconèixer...

MMM: Podia ser el Joan Pujol o el Iglesias, que ja es mort, i era el responsable de l'àrea laboral de Foment, per tant era el que tenia més relació directa amb els sindicats. [...]

P: L'any 80 també va haver-hi ajuda econòmica a determinats partits de cara a les eleccions...

MMM: Si, si, Solidaritat Catalana, CIU, ERC i UCD. Jo no sé exactament quin grau d'ajuda va ser, jo operava, jo no estava a la <<trastienda>> on es feien les decisions. Jo operava des del punt de vista estratègic, jo operava en els temes d'execució. Que hi havia apoyos [sic] segur, i que van haver enteniments amb aquests partits segur. El que es buscava era posar una frontera entre els marxistes i els no

marxistes, no hi havia una dedicació específica per CIU o per ERC: “Vosaltres no sou marxistes? Vinga, us apoyem”. L’apoyo era explícit.

P: Foment del Treball va tenir relacions estretes amb algun sindicat per trencar l’hegemonia de CC.OO?

MMM: No, això va ser després. Als anys 80 ja va anar decantant-se cap a UGT, però no va ser per apoyo econòmic. Però jo sí que conec apoyos tremendos [sic] de la patronal per a que els empresaris fomentessin el vot a favor d’UGT.

P: No era tant un tercer sindicat nacionalista sinó dels que n’hi ha, hem d’escollir un...

MMM: Als anys 80, jo sé d’empresaris que em deien: “M’han trucat i m’han dit que apoyem a UGT, que et sembla, fem la llista d’UGT?”, els empresaris de Girona per exemple, i “Sí, sí, tireu endavant”. La patronal va tenir en aquells moments una prioritat amb la UGT, per una raó molt clara, i a més molt coherent, el marxisme el liquida Felipe González. Comença a Suresnes i el remata aquí després: “D’això ni parlar-ne”. En desactivar el mecanisme més radical, des del punt de vista doctrinal, del Partit Socialista, automàticament les empreses diuen: “Aquí ens entenem”. Van haver apoyos indirectes a UGT: “Afavoriu a UGT, que hi hagin eleccions, afavoriu que participi UGT, que UGT tingui força...”. Consignes d’aquest tipus van haver-ne [sic].

P: A partir de quin any aproximadament?

MMM: Això jo diria que va ser el 86, 87, 88...va ser per aquests anys que hi va haver un impuls en aquest sentit, i pot ser que durí fins molt després. Quan torna a canviar? Jo entenc que UGT comença a fer el tonto algunes vegades, i es nota de que començava a tenir un cert enganyament [sic]. Ells creien que guanyaven les eleccions perquè eren més bons..tenien apoyos, coneguts o no coneguts, però apoyos clars per part dels empresaris. Ells van començar a fer alguna posició de força, algun desmarc [sic], i en aquell moment va haver-hi un reequilibri i ja després dels anys 90 claríssimament, els empresaris ja deien: “Voteu a qui vulgueu, a la UGT o a CC.OO, tots dos no seran un gran conflicte, seran sindicats reivindicatius de tot el que són millores salarials i de

treball, però ja no entraran a qüestionar el sistema”. A partir d’aquí es desactiven els mecanismes i, en algun moment, n’hi ha fins a certes simpaties per CC.OO. L’època de Gutiérrez a CC.OO és una època en la qual es decanten molt cap a la socialdemocràcia, de moderació, i jo entenc que ahí [sic] la patronal té un gran interès en què aquesta línia es reforci i que se li donin apoyatures [sic], dintre de lo possible, mai de diners, però si indirectes d’afavorir-los o el que sigui. La por que hi havia és que es fes un sindicat de classe, radicalment marxista, que la lluita de classes fos el fonamental, i això és la por que es té del 80 al 88, 89. Quan Felipe González comença a moderar la política, comença a moderar el discurs sindical, òbviament Nicolás Redondo ja està clar que entra en una via de diàleg i negociació, i no en una via radical. I quan es desplaça de CC.OO a Camacho es obvi que s’entra en una altra via. A partir del 88-90, els empresaris, al menys a Catalunya, ja estan en una equidistància amb els dos sindicats...la batalla dura, que era la del marxisme radical, la que podia portar la lluita de classes s’havia subsanat.

P: Llavors entre els 86 i el 89, Foment si que veu amb millors ulls a la UGT a Catalunya...

MMM: Al principi si, pel que vaig captar, jo no estava a les reunions que decidien, jo era un tècnic, però jo vaig captar que hi havia una preferència per UGT.

P: UGT era conscient d’això? Se n’aprofitava?

MMM: Jo crec que si, era un valor entès. No dic que estigui pactat formalment, però si era un valor entès. Hi havia empreses en les quals UGT no tenia res a fer, perquè no tenia pràcticament ni quadres, i apareixien a les eleccions ben sortits i a vegades triomfadors, per lo qual era molt clar que els empresaris deien: “Escolteu, voteu UGT, voteu UGT”, i sempre els empresaris sobre els seus treballadors, si estan ben relacionats amb l’empresa, amb el capital, és evident que tenen incidència. Un empresari exemplar i que té bona relació amb els treballadors, i allí no hi ha per exemple sindicats, o n’hi ha molt poca força sindical, si diu: “Escolteu, voteu UGT”, és evident que la gent vota UGT.

P: Així com els empresaris bascos si que han estat capaços de negociar amb ELA-STV, fins i tot quan no arriben al tant per cent, perquè dins del seu model social els interessa arribar a pactes amb el referent sindical del PNB, aquí Foment del Treball mai ha tingut interès que CDC tingués un referent sindical? Li podia interessar si es feia, però tampoc ho ha promogut...

MMM: Jo no tinc la sensació de que en cap moment haguérem fet una postulació, ara, si els altres ho proposaven, evidentment, a bodes em convides, i per tant haguérem apoyat, però mai jo crec que hi hagués un interès en fer ni un sindicat groc, ni forçar un sindicat...així com si es va forçar el naixement de Solidaritat Catalana perquè no entrés Alianza Popular, que en aquell moment estava vista com restos [sic] franquistes, que no era així però estava vista així, i els mateixos empresaris em van dir: "Escolta, posa en marxa un nou partit". En això si que va ser molt clara la indicació dels empresaris.

P: Em va comentar el López Bulla, a l'entrevista, que en aquelles empreses grans quan l'empresari volia pactar i que el pacte durés i no es trenqués, amb qui pactaven era amb CC.OO...

MMM: Això és veritat, van haver moments que va donar més mals de caps la UGT, per l'afany d'aparèixer que eren més reivindicatius que els altres. Quan no hi havia unitat sindical, doncs volien competir i en aquells moments eren més seriosos els de CC.OO. [...]

P: La campanya del 82 va ser només a Catalunya?

MMM: Si, sols per Catalunya. Va ser una campanya de <<mail>>, [...] va ser forta per als propietaris immobiliaris, la gent que tenia pisos en propietat, a aquesta gent se li van enviar moltíssims, 180.000 o 200.000...

P: Al 82 es va repetir el recolzament econòmic?

MMM: No, la batalla va ser al 80, perquè a la Patronal el que li preocupava era el present de Catalunya, [...], el que passava a Catalunya era significatiu per a la resta

d'Espanya. Després d'això es van fer les gallegues, i a les gallegues a mi em van demanar si jo volia anar a assessorar a la patronal gallega, i al final no vaig anar. Es va fer un assessorament des de Foment, i ells van utilitzar algunes idees. I després on si es va trasplantar l'operació Foment va ser a les andaluses, però el Tribunal Electoral va tallar-ho completament per una demanda que va fer el PSOE, perquè van començar la campanya molt agressiva, van sortir al carrer unes grans pancartes, els anuncis aquests de les valles, grans valles on es veia una poma, i no recordo exactament...però la relació era com: "Què n'hi dintre d'aquesta poma?". I no deia res més. I al cap d'uns dies apareix amb un cuc que sortia i allò era el PSOE, deia PSOE. És va fer amb molta mala llet, molt agressiva. El Guerra es va empenyar, i va fer una gran moguda, va veure els resultats a Catalunya i va dir: "Aquests ens fotran la mateixa operació". Van apel·lar a la Junta Electoral, no sé si va ser la Junta Electoral o el Tribunal Suprem, però ho van tallar.

P: I a Galícia a qui es recolzava?

MMM: A Galícia es va demanar assessorament, a mi em van demanar si jo volia anar a Galícia, i jo vaig dir que no. Jo crec que va anar algú a assessorar-los. I a Galícia es va fer més una campanya a favor de la postura del PP [AP], anaven més en aquesta direcció. [...] Però no es va fer campanya com aquí, que va ser frontal, oberta i directa. I allà va ser una campanya soterrada, com són els gallecs, però van prendre moltes idees i moltes coses. I on anava a repetir-se la mateixa campanya era a Andalusia, i allà per la via judicial la van tallar. Va ser sortir el cuc i es va acabar la campanya

P: Va ser massa forta?

MMM: Home, és que els empresaris d'Andalusia estaven molt amoïnats. Allà si que hi havia lluita de classes, aquí era la por, allà existia. Allà hi havia un senyor que es deia Manuel Martín Almendros, que era el president de la patronal andalusa. Aquest senyor tenia una gran preocupació, perquè aquest formava part de la típica burgesia local andalusa, i clar, ells veien els fantasmes típics d'una primera i novedosa situació política, i no tenien clares les coses. Aquest va moure els fils, va venir aquí, es va

enterar [sic] aquí, va demanar assessorament, aquí el van assessorar però ell va fer la cosa a l'andalusa, a lo bèstia.

P: Era més un problema agrari?

MMM: No, era la por que tenien a que els socialistes plantegessin grans reformes...

P: Industrials?

MMM: De tot. A Andalusia hi ha el problema del latifundisme, de la indústria...hi havia, després, tota una filosofia reivindicativa que a Catalunya no era tan forta, allà era molt forta, hi havia hagut ocupació de finques...

P: Però era un problema més de propietaris de grans latifundis que tenien por a les reformes o era burgesia industrial?

MMM: Era tot, era la burgesia andalusa, que era agro-pequària i era industrial.

Antoni Urrea i Vaqué (17 de maig de 2005)

Antoni Urrea: A l'any 76 vaig entrar amb d'altres companys a UGT, a la part de metall. Llavors estàvem a la plaça Anselm Clavé, allà a Sant Andreu, que avui en dia no existeix. El responsable era en Joan Codina que encara no era Conseller de Treball, que va ser el primer Conseller de Treball. Aleshores vaig estar a UGT fins l'any 80. [...] A l'any 80 vaig entrar a Convergència. Llavors a l'any 80 a CDC hi havia un moviment, que de fet es va consolidar l'any 81, que jo diria que era una instrucció que va donar el president Pujol als inicis de crear el partit, l'any 75-76, que és el fet de que per consolidar Catalunya com a nació li mancaven dues coses: una era un sindicat nacional català, purament d'arrelament i d'ideologia catalana; i després una altra que era una banca, una banca que ja en el seu moment no va ser reeixida amb el tema de Banca Catalana; i amb el Sindicat Nacional Català [també] es va fer un intent. Es va fer un intent aquí, partint de militants de Convergència, però amb l'esperit d'obrir-ho, i això es va dir en aquells moments, a l'any 81 que va ser l'any fundacional, SQC. Paral·lelament CDC tenia el tema de la Sectorial de Treball, perquè CDC sempre ha tingut la idea de participar dins dels sectors que incidien dins del teixit social del país, i lògicament es va estructurar en cada sector d'importància o de decisió que hi podia haver al país: d'empresa i indústria, el tema del treball, cultura, ensenyament, esport, universitats...tots tenien la seva branca dins del partit, i a més a més es va fer aquest intent. Jo crec que en aquest intent, entre les persones que hi vam participar, la persona més significada, que malauradament ens va deixar l'any 86, és l'Enric Àngela, que va ser el Secretari General durant molt de temps, des del 81 que es va fundar fins el 86. Ell va ser el que va estar portant l'intent d'implantar el Sindicat de Quadres. Va ser un sindicat que d'inici va semblar molt de classe, perquè, lògicament, com l'any 80 també CDC havia guanyat la Generalitat, molta de la gent que s'afiliava al SQC eren funcionaris; també per la seva incidència dintre d'un estament social...vull dir que hi havien molts quadres de les empreses, mandos intermitjos [sic], tècnics, especialistes...i això donava una mica una sensació de que era un sindicat de classe, classista.

Les relacions amb la resta de sindicats jo he de dir que eren unes relacions bones, el que passa és que a nosaltres ens miràvem com un afegit, perquè lògicament UGT, CC.OO, CGT..., eren els històrics, la USO mateix, i en canvi nosaltres ens havíem afegit en aquell moment. Aquí a Catalunya el moviment sindical, a banda de sindicats

com pot ser el Sindicat Unitari, com pot ser el Ràdium, vull dir sindicats de sectors o bé sindicats molt petits, es considerava, entre cometes, que la representació a Catalunya del SNC podia recaure en la USO, que per això després es va dir USOC, o en la CSTC, que en aquells moments tenia de Secretari General al Lluís Llerinós; mentre la USO tenia en Paco Giménez. Es considerava que això eren els tres grupuscles que podien estar per crear un SNC a Catalunya. En Rafael Hinojosa era un home de la USO i la Rosa Bruguera era una dona de la CSTC, més propera al tema del Llerinós; i el tema del SQC podia tenir unes simpaties, doncs evidentment del President, que en el seu moment va ser qui ho va...no direm que va ordenar que es tirés endavant, però si que ho va suggerir i aquest suggeriment es va posar en marxa. [...]

P: Jo tenia entès que la formació del SQC va ser una mica abans, cap a l'any 78-79...

A.U.: Va haver-hi moviments, primer fas una gestora, en aquest gestora hi havia el Vallverdú, el Caminal, el Massanyes...aquesta va ser una gestora que potser si que va ser a finals dels 70, però jo parteixo de la constitució, el congrés de constitució va ser l'any 81 concretament. La llàstima és que en un espai que en aquells moments sortia bastant sensibilitzat per la recuperació de la democràcia en quant al món laboral, hi havien moltes reivindicacions obreres a fer i hi havia algun sindicat que potser s'havia marcat molt cap a l'extrem, com la CNT...de que l'empresari era el culpable de qualsevol cosa...Jo recordo a finals dels 70, primers dels 80, negociacions al cine Princesa de Barcelona, negociacions molt dures pel conveni del metall, molt dures en el sentit de que en aquell moment hi havien moltes coses a reivindicar però també la part obrera tenia que reciclar-se, tenia que adequar-se, tenia que acostumar-se a negociar, i no dir que l'empresari era el dolent que es tenia que eliminar, perquè si eliminaves l'empresari eliminaves l'empresa, i jo crec que va ser una època que va haver-hi bastant problema social dintre de l'empresa entre les reivindicacions dels treballadors i els empresaris.

P: Vostè en aquella època ja tenia alguna responsabilitat sindical?

A.U.: Jo vaig deixar la UGT. Era delegat d'UGT a una empresa del metall en què treballava i la vaig deixar per incorporar-me al SQC. Vaig entrar com els demés companys a nivell base i al cap d'un any vaig entrar a l'executiva del SQC. [...] Jo diria que el SQC hagués anat bé, hagués funcionat, amb una mica més de temps i de paciència si no haguéssim tingut aquest obstacle difícil, que va arribar un moment en què se'ns va demanar que ens havíem de posar d'acord tres sindicats. Aleshores això és molt difícil, molt complicat, la USO era potser el més important, el més fort dels tres, a més a més amb representació estatal, si que es veritat que el gruix de la representació estatal de la USO era Catalunya, [...] i després la CSTC que venien també de bastant abans i es movien més, a nivell sindical, amb un esperit nacionalista, independentista, el mateix Llerinós havia sigut [sic] membre del PSAN. Jo crec que amb ells ens haguéssim pogut posar d'acord en seguida i haguéssim pogut arribar a fer un sindicat entre els dos, i la prova està que avui en dia amb els dirigents que han quedat, amb en Gil, en Jesús Malló...encara ens veiem. El que passa és que la USO, potser legítimament també s'ha de pensar, reivindicava en aquells moments el fet de ser el més gran. I amb això tenia raó en aquell moment, però crec que hagués hagut de cedir el seu protagonisme, i deixar una mica també el protagonisme als altres dos més petits, i sobretot al SQC que sortia sense cap tipus de problema perquè era un producte molt nou de mercat, i es podia utilitzar més com un canvi d'imatge, un canvi de manera de fer, vull dir corregint alguns defectes. Però jo diria que els protagonismes que van tenir en aquell moment els que eren...inclouré el que era el nostre Secretari General, l'Enric Àngela, el protagonisme de Lluís Llerinós i el protagonisme de Paco Giménez van fer molt difícil que això es pogués tirar endavant.

P: Vostè troba un impediment en les presses i la pressió per tirar endavant el procés? Vostè creu que el SQC hagués necessitat més temps per assentar-se?

A.U.: Home, érem molt nous, el món sindical estava en un moment d'efervescència i evidentment també tenies la pressió dels sindicats de classe, de classe obrera, com era UGT i CC.OO. Per què t'ho dic això? Perquè després ha quedat demostrat que el fet de que fos un Sindicat de Quadres, que podia deixar entreveure un

cert sindicat de classe a un nivell, no estava mal creat, perquè després tant CC.OO com UGT han creat els seus sindicats de quadres, els de CC.OO tenen els TRADE i els d'UGT no me'n recordo com es diu, perquè tant necessita defensar-se un treballador de base, com un mando intermig [sic], com un tècnic, com un especialista. Que podien entrar dintre del mateix sindicat? Si, però en aquells moments la lluita obrera era tan dura i el ventall de diferències salarials tan gros que el treballador l'únic que volia era ajustar aquest ventall i els sindicats grans no feien pedagogia de dir :“Això ho hem d'aconseguir però també hem d'aconseguir altres coses i això ho anirem aconseguint amb el temps”. [...]

P: Vostè a la seva empresa era un tècnic?

A.U.: Si, jo era el cap de vendes d'una empresa.

P: Vostè a CDC quan entra?

A.U.: Entro al 80. [...] Vaig entrar a CDC, perquè jo tinc familiars que són fundadors i sempre havia col·laborat. [...] I va coincidir, no perquè jo entrés evidentment, que llavors es va guanyar la Generalitat, i penso que potser es va guanyar la Generalitat un pèl aviat. [...] CDC era un partit bastant novell, malgrat hi havia gent de gruix, potser ens va tocar governar massa aviat, i el partit no estava consolidat com a partit. Quan hi va haver l'ocasió em van proposar que milités al SQC, em va agradar la idea i em vaig posar a participar-hi. I després el que passa, et vas involucrant, et vas involucrant...

P: I cap a l'any 83 ja està a l'Executiu del SQC?

A.U.: Ja estic a l'Executiu, fins el 86.

P: El primer intent de negociació a tres bandes surt malament, però pel que m'han dit va haver un moment on semblava que es podia arribar a un acord, i fins i tot hi ha pressupost, hi ha dates....

A.U.: Això és el 86. L'inici de l'intent d'agrupar-nos ve perquè era evident que des del partit també veien que l'única possibilitat de fer un sindicat important per poder

competir amb els dos grans era que tots ens ajuntéssim, els petits, i a més a més hi havia moltes veus dintre del grup polític o de l'equip polític de CIU, perquè també mediàticament ja estava Unió dintre, que deien que això s'havia de fer d'aquesta manera. Les converses les vam iniciar, potser més extraoficialment, l'any 82-83, quan comencen a haver-hi unes trobades entre els tres sindicats, tres persones per cada executiva, per parlar del tema. Però aquestes converses també es porten a nivell intern del partit, i què passa? En aquest partit hi ha el Rafael que és un home fundador de la USO i tens la Rosa Bruguera que és una dona que apoya [sic] la CSTC, aleshores vol dir que ells també van parlar, dintre del partit...

P: A la Sectorial?

A.U.: No crec que s'utilitzi la Sectorial en aquest cas, jo crec que són més converses que es fan amb elements propers al Sindicat de Quadres com pot ser la Joaquina Alemany i altres companys que malauradament ja no hi són. I jo crec que durant aquestes negociacions, que a més a més coincidien que aquestes persones després també estaven a l'Executiu de CDC, es feien les converses paral·leles, es feien a fora i feien a dins. Però jo diria que a qualsevol projecte hi ha algú que diu: "Per tirar endavant aquest projecte hi ha aquests diners o aquestes possibilitats per desenvolupar-lo". El SQC, com que era petit i nou, no teníem un gruix ni de deute ni de despesa, perquè érem molt petitets, estàvem a la Ronda Universitat nº7, teníem les oficines i l'estructura que hi havia era molt simple i molt senzilla, no hi havia una despesa elevada i es podia mantenir amb els afiliats que teníem en aquell moment. USO tenia un deute, i la CSTC també tenia un deute, perquè lògicament cada campanya electoral, d'eleccions sindicals, els hi costava uns diners i no sempre podien aconseguir les subvencions necessàries per eixugar-ho. Jo no sé si cap de les persones amb què has parlat t'ho ha dit, però quan es va parlar hi havia uns deutes sobre la taula. Aleshores a les primeres converses que es van tenir, més com a bona voluntat que com una altra cosa, sortia això i el SQC no podia assumir-ho, primer perquè no tenia capacitat per fer-ho i després que, encara que tingués el recolzament de CDC, tampoc no podies anar a CDC a demanar-li que pagués els deutes dels altres. Fins que en un moment donat, que jo diria que va ser un moment que potser se'n va fer més càrrec el mateix Miquel Roca, i a través d'ell el Rafael Hinojosa; es parla de que possiblement hi podria haver un finançament, uns diners. Què passa? Que nosaltres com a sindicat novell sempre havíem procurat

mantenir les relacions amb els demés, evidentment, amb la USO i la CSTC manteníem relacions trilaterals malgrat que la primera reunió que vam fer per mirar si ens podíem posar d'acord no ho vam aconseguir, i paral·lelament ens apropàvem a una altra gent, com pot ser el CADCI, que eren gent que ens els apreciàvem molt i que després ha passat a mans d'UGT, però amb una maniobra també una mica fosca, perquè van agafar part de la gent que estava a l'Executiva del CADCI, els van incorporar dins de la UGT i després es va fer una assemblea fictícia per absorbir el que era el patrimoni del CADCI; amb el Ràdium, amb en Rius, també havíem mantingut una bona relació. Miràvem de mantenir una relació amb els nostres sindicats homòlegs a d'altres llocs, com ELA, però no l'ELA oficial sinó una altra. Al País Basc existien dos ELA, una era la propera al PNB i després hi havia una altra que era més radical, que aquesta era la que nosaltres havíem mantingut bones relacions amb ells, o amb sindicats de la Vall d'Aosta, d'Itàlia que tenien uns problemes similars als nostres, que eren uns sindicats, més o menys de classe, d'una zona on volien tenir una reivindicació nacionalista pròpia, i el món sindical també volia tenir una reivindicació...

P: Però eren sindicats de tota la classe treballadora o de tècnics i quadres?

A.U.: Eren també de tècnics i quadres, però això amb el temps, l'any 84-85, es va començar a obrir bastant, que per això ens va donar l'esperança de dir: "Anem per bon camí", perquè ens estaven entrant col·lectius de treballadors sencers. Tu feies una gestió en una empresa pels quadres, perquè t'ho demanaven, però si aquella gestió era reeixida, si et sortia bé, automàticament els treballadors deien: "I aquests perquè no ens poden defensar a nosaltres?", i automàticament incorporaves treballadors. I aquest tema de poder treballar, més o menys bé, doncs donava que s'anés obrint el ventall de la militància que tenies dins. Sé que converses en vam fer varies vegades, però si que és cert això que dius tu que va arribar un moment que des del partit se'ns va dir que de l'única manera que podríem arribar a un acord és que els Secretaris Generals perdessin protagonisme, potser tenia raó el partit, jo no ho crec.

P: En favor de la USO?

A.U.: No, perquè de fet la imatge que se'ns donava era que ni el Lluís Llerinós, ni el Paco Giménez, ni l'Enric Àngela serien el Secretari General del nou sindicat,

perquè era impossible posar-los d'acord. Jo no crec que fos impossible posar-los d'acord, jo crec que hi havia unes responsabilitats anteriors que ells es veien obligats a defensar, i es clar, el que no tenia aquestes responsabilitats, que era l'Enric Àngela, doncs haver d'assumir...un dels problemes greus era el tema dels deutes, comportava que no s'estigués còmode. I la resolució era que cap dels tres encapçalés el nou sindicat.

P: Hi havia alguna proposta de candidat unitari o de consens?

A.U.: Aleshores a nosaltres, que havíem aconseguit un bon equip de treball i bastant desvinculat de la política, no perquè estiguéssim quasi tots dintre de Convergència, quasi tots dic, perquè hi havia una bona part que no ho era [...]; doncs se'ns va fer arribar, a través del Rafael, que hi havia la possibilitat que s'incorporés la persona que semblava que era de consens, aquesta persona venia de la JNC, era en Jordi Fayos, i per mi ha sigut l'error més gran que s'ha fet des d'un partit polític com CDC, a l'hora de definir una persona per a un futur.

P: El Jordi Fayos ja surt en aquesta primera temptativa com a candidat?

A.U.: A nosaltres se'ns diu que hem de canviar de Secretari General, igual que els demés, i que, per poder-ho portar a terme, el que acabarà rematant la negociació aquesta serà en Jordi Fayos.

P: La persona que el recolza és el Rafael Hinojosa?

A.U.: Jo sé que el President, que fins aleshores era el que havíem tingut nosaltres com a interlocutor, Jordi Pujol directament, a través del seu secretari, que era en Lluís Prenafeta en aquells moments, es desvincula de tot això i li passa al Miquel Roca com a Secretari General del partit. Llavors, l'home de confiança en temes laborals del Miquel Roca és el Rafael Hinojosa, perquè eren companys al Parlament de Madrid i perquè era qui portava els temes de treball i món laboral. Jo fins aquí no tindria res a dir, podria estar d'acord i tot, i jo considero que això es fa amb bona idea i per algu [sic] positiu, però evidentment falla la persona.

P: Per què en aquest primer intent la USO s'acaba desvinculant?

A.U.: Perquè jo crec que la USO sempre ha sigut conscient que era el més gran, dels tres petits era el més fort, i suposo que ells el que pensaven, i crec que també és legítim, és que haguessin pogut encapçalar aquest tipus de sindicat global, nacional, català, i jo no et diria que no. A veure, el Paco Giménez, en el seu moment, potser no era la persona més adequada. Després dintre de la USO el va substituir la seva dona, l'Antonia [...], però hi havia molta gent dintre de la USO que no eren partidaris que es polititzés excessivament el sindicat, i jo també els hi dono la raó. Perquè els sindicats, malgrat que demanaven recolzament sempre al govern, perquè tots ho fèiem, sempre estaves demanant que t'ajudessin, potser ells es consideraven vinculats a nivell d'Estat i no volien tocar excessivament la branca nacionalista. Allà hi havia un que també va ser Secretari General i que havia sigut, i crec que encara ho és, membre de Convergència, Jordi Sansalvador, que venia del món de l'ensenyament, que era la branca més forta que tenia USO. Aquest noi va guanyar la Secretaria General del sindicat a en Josep Barceló, que va ser qui va substituir al Paco Giménez. De Josep Barceló jo et diria que potser no era proper a Convergència, i com no era proper a CDC no era tampoc proper al Sindicat de Quadres. Dintre de l'Executiva d'USO, així com el Paco Giménez potser era més neutre en aquest aspecte, potser per a ell era més un tema de dir: "Escolta, jo vull que s'asseguri el que hi ha pendent perquè després a mi no em puguin aixecar res", més que no poder arribar a acords. Jo crec que el Paco si hagués pogut negociar s'hagués pogut arribar a acords, amb el Lluís Llerinós estic convençut que també, el que passa és que al que més pressionen és al SQC, perquè se'ns exigeix que ja fem un canvi d'entrada de Secretari General, més que demanar-se'ns, se'ns exigeix que per tirar endavant aquest projecte, nosaltres canviem el Secretari General.

P: De cara a que sigui el candidat de consens pel futur sindicat?

A.U.: Exacte, perquè semblava que era la persona que tant el Rafael Hinojosa com el Miquel Roca consideraven...

P: Jo creia que el Jordi Fayos era aquesta persona en el segon intent, no tant en el primer...

A.U.: És que el primer intent van ser negociacions que no es van arribar a desenvolupar. Després va haver-hi un intent amb els mateixos actors amb un projecte de pressupost que també es va fer malbé perquè tornaven a estar amb el tema de els deutes, o sigui, si ho diguéssim per intents, jo diria que Fayos apareix al tercer, en el darrer intent.

P: Que és quan només queden dos actors que son el SQC i el CSTC, perquè la USO s'ha caigut pel camí...

A.U.: Si, però la USO es va despenjar, no em voldria equivocar, quan el Fayos ja estava de Secretari General del Sindicat de Quadres. En principi, el que podria donar a entendre que la possibilitat i la solució de futur seria que ningú dels Secretaris Generals fos el Secretari General del sindicat final, la USO ja no ho accepta, perquè a tots els plantejaments que es fan anteriorment es parla d'unes estructures, jo no diria que paritàries, però pràcticament, amb un Secretari General, un vice-secretari general, un president...i amb això treballes amb els tres Secretaris Generals, i la USO no ho accepta.

P: L'excessiva dependència del SQC del partit, tant a nivell material com humà, ha pogut condicionar el seu paper dins del procés unitari?

A.U.: No, la meva impressió es que el SQC té un cap visible que treballa a "full time" pel sindicat, que és l'Enric Àngela, i aleshores es rodeja [sic] d'una Executiva en què hi ha una sèrie de gent que arribem a compenetrar-nos molt bé, però que no treballem a <<full time>> pel sindicat. En canvi les estructures sindicals dels altres sindicats, a part [sic] del Secretari General, tenen elements alliberats del món de la banca i d'altres empreses, aleshores vol dir que l'Executiva té una sèrie d'elements que estan incorporats al dia a dia dintre dels despatxos del sindicat. El SQC té només el Secretari General amb aquesta condició i les secretàries, per dir-ho d'alguna manera. Jo recordo haver fet viatges a Lleida, Tortosa, Girona...per veure col·lectius i els feies traient-los de les hores de treball, jo m'ho podia permetre perquè tenia un feina que, com que havia de visitar clients, tant era que ho fes un dia com un altre. Però

evidentment no tots estaven en la mateixa condició, perquè hi havien membres importants, com pot ser el Jordi Salvat, que era el responsable d'acció sindical, que era un quadre de Vulca i no podia deixar la feina els dies de cada dia, o el Miquel Prats, que va ser durant un any Secretari General del sindicat, que era cirurgià i treballava a l'hospital de Mataró, a l'Aliança en aquell moment, i el que no podia fer, si tenia visita o tenia que operar, era deixar-ho per anar a fer funcions sindicals. Aleshores la figura que controlava i portava el que era el SQC era l'Enric Àngela. Què passa? Quan a tu et diuen que ell s'ha d'apartar per donar pas a una altra figura, que és la que proposa el partit pel futur, automàticament et quedes molt penjat, perquè ve una persona que del món sindical no en té ni punyetera idea...

P: Era regidor de Mataró pel partit?

A.U.: Si, va ser regidor, era membre destacat de la JNC. No cal tampoc portar pedigrí, però com a mínim has de portar...

P: Experiència sindical?

A.U.: Com a mínim. Aleshores a nosaltres quan se'ns fa el plantejament tot els membres de l'Executiu, per unanimitat, decidim dimitir. Que si el partit considera això, que facin congrés i que en aquest congrés surti una altra Executiva que sigui la que ho porti. El que passa, suposo que per converses amb el President, és que l'Enric Àngela ens demana que no ho fem i ens quedem un any de transició amb el Miquel Prats de Secretari General perquè el Fayos tingui temps de preparar-se, i el Fayos com a Vice-Secretari General. Això no és entrar amb bon peu, per mi això és un error.

P: Llavors el Fayos dins del SQC no era ningú?

A.U.: No, és que no el coneixíem, podia estar afiliat però de fet no el coneixies.

P: Quina quantitat d'afiliats podia tenir el SQC en aquells moments?

A.U.: Deuríem tenir 2000 afiliats [en el moment màxim], no crec que tinguéssim més.

P: I el Fayos era un nom més...

A.U.: Si, i a més a més un nom que la primera vegada que el vam sentir era perquè tenia uns problemes a l'empresa on treballava, [...] com a afiliat al sindicat, abans de que sabéssim que la proposta podia sortir per allà. I quan se'ns planteja el tema, perquè l'Enric ens ho va demanar que continuéssim i féssim aquesta tasca, nosaltres li vam dir que si però que només la faríem un any, i que al cap d'un any dimitiríem. Hi va haver qui ho va fer de seguida...al cap d'un any nosaltres vam passar comptes a qui teníem que passar comptes, i recordo una frase que ens van dir, perquè nosaltres des del principi vam dir que això no funcionaria, que no aniria enlloc, però quan ets dirigent, ja sigui del món sindical o de la política, també has d'acceptar les directrius que et venen des de dalt, pots donar l'opinió, evidentment, però al fi i al cap hi ha unes directrius que s'han de portar a terme; i recordo una frase quan nosaltres ens vam anar a despedir [sic] del President Pujol i nosaltres li vam dir que estàvem molt disgustats amb el que havia passat. En aquest espai de temps l'Enric Àngela es mor, l'any 86, i els que havíem sigut propers a ell tenim un sentiment molt frustrant i un disgust molt gran, però ell ens ho havia dit i nosaltres acabem la feina nostra, concretament els que vam acabar donant comptes del període aquest vam ser el Miquel Prats, com a Secretari General, Jordi Salvat, que era el Secretari d'Acció Sindical, i jo que estava com a Secretari d'Organització; els tres vam anar a veure al President.

Llavors a l'entrevista amb el President li vam manifestar el nostre disgust, el nostre desacord, i ell ens va dir una frase, que llavors la vaig entendre però que avui en dia, alguna vegada, he estat temptat de repetir-li, va dir que nosaltres érem com els antiquaris, compràvem algu [sic], antic, ens enamoràvem d'allò que havíem comprat i aleshores no ho volíem vendre, i com que no ho volíem vendre ens haguéssim acabat arruïnant perquè haguéssim volgut mantenir allò. El símil, la metàfora aquesta, en aquell moment l'entens, s'ha d'evolucionar, s'han de canviar les persones, potser si...però clar, després t'adones que la política del país fa similituds amb aquella comparança que ens va donar. Nosaltres vam acceptar la responsabilitat aquell any de continuar portant el sindicat i fent-li recolzament al Jordi Fayos, i quan va acabar aquell any, hi va haver el Jordi Salvat que es va desvincular absolutament, ell no era militant de Convergència, [...], jo com estava dintre del partit vaig entrar a la Sectorial de Treball...

P: Fins aquell moment no participava a la Sectorial de Treball?

A.U.: No, perquè considerava que eren dos coses diferents, potser els demés no ho consideraven...

P: Però molts, com la Rosa Bruguera o l'Hinojosa, estaven tant al món sindical com a la Sectorial, no?

A.U.: Sí, però jo considerava que el tema havia d'anar per separat, perquè si un dia la Sectorial convocava als sindicats, a l'Executiva dels sindicats, amb quin traje [sic] hi anava? Sí que era de Convergència i, evidentment, no hagués fet cap actuació en contra del partit, però trobava lògic que la Sectorial estigués constituïda per unes persones que es preocupessin del sector, i la prova és que el que era en aquell moment el president de la Sectorial era l'Àngel Perera, que era membre d'USO. Aquí veus una mica la correlació de forces, jo et diria que la Sectorial de Treball en aquell moment estava bastant en mans d'USO, però era un tema que ni em preocupava ni em deixava de preocupar. Jo, el sindicat, el vaig deixar molt més al marge, vam fer el congrés constituent una vegada es va apartar USO, amb la CSTC, l'any 87. El que era el SQC va fer el congrés d'incorporació en aquest projecte i em van anomenar president del SQC, [...] jo considero que el procés del SQC hagués tingut que ser millor del que ha sigut, però no vaig voler agafar i marxar perquè sempre m'ha agradat lluitar des de dins per les coses, llavors jo pensava que encara es podria fer alguna cosa més. Després amb el temps ha quedat demostrat que jo estava absolutament equivocat i que vaig cometre un error, que va ser continuar allà, perquè hagués pogut destinar els esforços a d'altres coses en lloc de quedar-me en allà. Per mi es van malbaratar uns anys de sindicalisme i no sé avui en dia en quina situació està, però es van malbaratar uns anys dient que el SQC encara existia confederat a la CSTC. [...] És una figura simplement simbòlica, perquè de la resta de l'Executiva del SQC només vaig quedar-me jo, per fer-li una mica de costat encara al Jordi Fayos, el Miquel Prats ja no va voler seguir, ell ja estava al partit i es va apuntar a la Sectorial.

P: No venia d'ERC?

A.U.: Ell va estar a ERC, durant un campanya va fer tot el programa de sanitat, va estar treballant molt actiu. Per això et dic, el SQC tenia gent que podia estar en qualsevol lloc i que la idea era molt bona, però el que era eteri en aquest aspecte de definició política potser era la USO, perquè a la CSTC jo els he considerat sempre una gent super nacionalista, una gent que ha estimat a Catalunya per damunt de tot i ha estat en el món laboral perquè els hi ha tocat lluitar en el món laboral, però haguéssim pogut estar en qualsevol partit polític de l'arc independentista inclús [sic]. [...]

P: L'any 87 vostè és el president d'una organització fictícia, perquè ja està integrada en el procés de fusió, i comença a treballar a la Sectorial de Treball...

A.U.: Llavors m'incorpo a la Sectorial de Treball i l'estructura política del partit té un òrgan, entre congressos, que és, a part [sic] del Executiu, el qui dirigeix el partit: el Consell Nacional. Aleshores el mateix Rafael Hinojosa, en el seu moment, em diu: "Escolta Toni, perquè no entres a la Sectorial, ara hi han unes vacants de Conseller Nacional i et presentes, per continuar fent feina al món laboral". A mi em va semblar bé la idea, i sense cap tipus de pretensió, vaig entrar a la Sectorial de conseller nacional, llavors [sic] de president hi havia l'Àngel Perera, que era bastant...no agressiu, però li vaig caure com una cosa que no li va agradar, perquè ell sabia d'on venia, ell era de la USO i aleshores no m'ho va posar fàcil. Això van ser dos anys, vaig continuar a la Sectorial, va haver el congrés i automàticament es renovaven els càrrecs, i l'Àngel Perera em va dir: "Què vols fer? Perquè a mi m'agradaria continuar". "Doncs si vols continuar de president –li dic- jo t'apoyo [sic]". Ell sabia que jo tenia un gruix, perquè mentrestant molta gent del SQC havia passat a la Sectorial de Treball.

P: Com funcionava la Sectorial?

A.U.: Funciona com el partit i funcionava com podia funcionar un sindicat. En un partit o sindicat hi ha una Executiva i en la Sectorial és un Secretariat, hi havia un president i uns vocals del Secretariat. I feies reunions d'aquest Secretariat o feies assemblees. Quan estàvem amb l'Àngel Perera el Secretariat eren 5 o 6, després amb aquesta elecció, amb l'Àngel Perera fem una negociació, i ens dividim, si són quatre

anys ell diu: “Jo em presento per president, i en dos anys plego i et poses tu”. Així ho vam pactar i així ho vam portar a terme. Va estar dos anys de president i després el dos anys següents vaig estar jo, llavors quan vaig entrar jo de president el que vaig fer és obrir una mica més el Secretariat i vaig incorporar col·lectius territorials, perquè en aquell moment la Sectorial només es movia, pràcticament, a nivell de Barcelona. Vam incorporar un col·lectiu molt important de Lleida, que ha sigut durant molts anys la branca més important que hem tingut dintre de la Sectorial, hem tingut gent de Tarragona, a Girona no ens hem sortit mai, hi havia gent però molt poca, i a Barcelona sempre hem tingut molta gent.

P: Quin volum de membres de CDC participaven a la Sectorial?

A.U.: A la Sectorial ha sigut sempre molt aleatori. Quan un s’afiliava a Convergència, a la part posterior de la butlleta hi havia una adscripció a una Sectorial, però si tu no expliques bé el que és la Sectorial, difícilment aquella persona, si es mou per temes polítics, acaba definint exactament, només entrar, que vol dir el tema de la Sectorial. Aleshores la Sectorial tenia, en aquell moment, potser 500 militants apuntats a tot el territori i quan feies una assemblea et venien 60 [...]. El que vam intentar fer, arrel d’aquest moment i al voltant ja dels 90, al 92 va ser l’altre Congrés, quan vaig presentar-me com a president i vaig tornar a sortir, doncs va ser mirar d’obrir una mica les portes a la realitat del que era la Sectorial de Treball, i va coincidir que com a president de Sectorials hi havia una persona que s’ho va prendre amb molt d’interès que era Ramon Juncosa. Ramon Juncosa va ser un home que va fer molta pedagogia de les Sectorials, i de fet, l’equip que avui en dia té el Mas al seu entorn de col·laboradors, bona part d’ells han sortit de ser col·laboradors d’en Juncosa. Ell va veure la possibilitat de que les Sectorials fossin una part important de la política. Jo recordo sempre que a les Sectorials hi havia també un mal endèmic, i era que moltes vegades els presidents i vice-presidents eren funcionaris, en una Conselleria determinada, i només hi havia tres sectorials que no tenien vinculació amb la Conselleria corresponent, una era Treball, una altra Turisme i una altra Comerç.

P: Que són curiosament les Conselleries històricament lligades a Unió...

A.U.: És clar. Potser si haguéssim buscat haguéssim trobat algú de CDC dintre del Departament, però com no s'havia fet eren les Sectorials que no estaven vinculades. Quin problema tenia? Evidentment el d'una manca de comunicació absoluta, a més a més amb l'aggravant [sic] a la Conselleria de Treball de que Unió tenia la Unió de Treballadors, i la Unió de Treballadors és com un sindicat que, a més a més, a dintre té gent molt diversa, de molts partits polítics i també d'altres sindicats, te gent que està a CC.OO., UGT...aleshores com ells tenien la seva estructura, que era més important que la Sectorial de Treball, potser li donaven una preferència. Això ho vam reivindicar molt, jo crec que amb el Farreres van aconseguir tenir una bona sintonia. [...] I per la branca de cooperatives no havíem tingut mai massa problemes, perquè el que era el president de la Sectorial de Cooperatives, primer, que era el Josep Castaño, era un home molt proper a nosaltres, i quan el partit va decidir que Treball fos només Treball però que incorporés cooperatives i mutualisme, doncs el Castaño amb això va estar d'acord. D'altres membres del món cooperatiu no van estar d'acord, perquè perdien "autonomia", però jo crec que va ser un error per part d'ells, perquè si s'ho haguessin cregut, haguéssim pogut col·laborar i haguéssim pogut fer coses conjuntament. En deixar-nos sols a nosaltres, als del món del treball, nosaltres no teníem l'experiència en el món cooperatiu que ells tenien i segurament vam pecar d'actuar poc en aquest sector, i el que s'hagués pogut fer és un bon equip per poder treballar conjuntament. Jo els hi vaig fer aquesta oferta a la Sectorial de Cooperatives quan hi van haver les eleccions conjuntes.

P: Quan va ser això?

A.U.: Va ser al 90.

P: La Sectorial es renova en funció de cada Congrés, no?

A.U.: Exacte, és com qualsevol òrgan local o territorial. [...] Ara, en aquest últim congrés de novembre de l'any passat, s'ha vestit per Sectors. N'hi ha el Sector Econòmic, amb l'Antoni Teixidor, i del Sector Econòmic han penjat una sèrie de sub-secretaries com pot ser la de l'Imma Riera que és la que li pertoca el tema de Treball, que per mi és un error. Jo no hi estic d'acord, perquè el món laboral per mi ha de tenir

un tractament més sensibilitzat. CDC no ha tingut mai una sensibilitat del 100% amb el món laboral, perquè no ha tingut ni els sindicats al seu costat, tots els grossos, ni un gruix important del que constituï la militància de CDC no han estat sensibilitzats pel món laboral, perquè poden haver sigut funcionaris, perquè en el seu origen hi ha hagut... pues [sic] lo que ens critiquen, que jo crec que no és criticable, sinó tot el contrari, és un valor positiu; botiguers, petits empresaris, tot això..., i és clar, no tenen potser la sensibilitat amb el món del treball. I això és el que el partit hagués hagut de potenciar, no amb les persones que hi érem, perquè jo potser no era el més idoni, al contrari, el Ramon Bonastre està més preparat que jo, la Neus Monté, és una noia que està al Secretariat de la Sectorial en aquests moments, que treballa a UGT, [...] hi ha persones a dintre de l'estructura que estaven molt més preparades que jo, que potser venia d'uns ideals més polítics que sindicals, que haguessin pogut fer una Sectorial de Treball i mantenir-la, però això no ens ho van deixar fer. Al Congrés vam intentar-ho, vam estar lluitant per activa i per passiva però no ens ho van deixar tirar endavant, vam quedar com un grupuscle, un afegit del que és, diguem, per dir-ho igual que abans, la Sectorial d'Indústria, Treball i Empresa, que és massa eteri. Aleshores entens, una mica, el sentiment que van tenir els de cooperatives als anys 90 quan els del partit els van obligar a incorporar-se dintre de Treball. [...]

P: En la seva època el president de la Sectorial era membre del Consell Nacional però no de l'Executiu...

A.U.: El que si era membre de l'Executiu era el President de les Sectorials, en aquest cas en Ramon Juncosa.

P: La principal tasca de la Sectorial de Treball, de la qual vostè es va fer càrrec a finals dels 80, quina era? Dissenyar el programa en aquest àmbit? Discutir la política sindical del partit?

A.U.: Lo principal era que tu tinguessis una opinió al sector, que poguessis tenir vinculacions dintre del sector, que vol dir relacions amb els sindicats, tenir una porta oberta a veure-t'hi quan fos necessari. Aleshores una altra part era, aquesta molt entre cometes, fer un seguiment de les polítiques laborals, que tant a Madrid com a Catalunya, els que estaven al Congrés en allà i al Parlament en aquí fessin incidència i

nosaltres poguessin dir quelcom. Què passava? Que les Sectorials, a no ser que fos una Sectorial on hi hagués membres del Departament corresponent, la vinculació que podries tenir amb el Conseller per incidir dins del que s'estava preparant era molt relativa. Aleshores si que quan venia una campanya electoral demanaven una participació en el programa, i tu feies les aportacions que creies convenientes a dins d'aquest programa, però evidentment l'enquadrament final el feia el Conseller o el Departament de Treball.

P: Al dia a dia la Sectorial no podia fiscalitzar...

A.U.: Feies molt poca incidència. I a d'altres Sectorials el que veies, que a mi tampoc no m'agradava, era que a lo millor [sic] en un moment determinat la Sectorial, per no perjudicar al Conseller o a un Director General perquè eren membres del mateix partit, doncs no feia incidència en un tema que a nivell social era important fer incidència.

P: Per no entrar en contradicció...

A.U.: O sigui, tant era dolenta una cosa com l'altra. No poder tenir una vinculació et deixava mermat [sic] de possibilitats, tenir una vinculació massa estreta, si tu mentalment no et sabies dividir, podia ser delicat perquè podies no fer incidència en un tema que a nivell de poble, a nivell social, era important i a lo millor, des de la direcció, allò es veia d'una altra manera.

P: I a nivell d'enquadrament sindical, la Sectorial recomanava l'afiliació per determinades opcions?

A.U.: No, sempre havien decidit deixar llibertat a la gent, a la militància. Alguna vegada t'ho preguntaven i els hi deies: "Tu mateix". Si que és veritat que hi ha hagut moments que CC.OO ha estat més propera a Convergència, en d'altres moments UGT ha fet apropaments a Convergència. A USO se l'ha considerat que ha sigut més o menys propera, però aconsellar un vot o una militància no s'ha fet.

P: Dins d'aquest període que vostè agafa responsabilitats a la Sectorial, i ja com a president simbòlic del SQC, és quan el darrer intent, el de la CSC, també s'acaba trencant al final, no?

A.U.: Aquí ja tindries que parlar amb la gent que ho va viure en aquells moments. Jo, arrel de l'últim congrés d'unió que es va fer, que va anar bé i es va crear el sindicat, els problemes que van sorgir a posteriori els conec per persones involucrades. En conseqüència, o tens una visió de tothom i llavors et pots fer una composició de lloc, o pots pecar en donar la teva opinió d'afavorir a uns i contradir als altres. Jo crec que l'acord era contranatura des de l'inici. Jo no he cregut mai que els elements que hi participaven, les persones, fossin les idònies per portar-ho a terme. [...] Nosaltres teníem una força bastant important a la Diputació, i dintre de l'executiva del SQC la persona que porta aquesta força, Agustí Pascual, s'incorpora com a home confiança i molt proper al Jordi Fayos. [...] També va haver-hi un moviment que no ens va plaure excessivament, malgrat que nosaltres sempre havíem estat oberts a incorporar gent, que és la incorporació de la Confederación General de Cuadros. Al SQC en aquell moment, quan es fa el darrer intent, hi ha una sèrie d'elements a la direcció que venien de la CGC, això era l'Antoni Núñez i era un sindicat molt classista. Si jo dic que el SQC es començava a obrir, perquè en principi sí que donava una sensació de classe, aquest no, aquest era absolutament classista perquè ells volien ser-ho, i molt corporatiu. En canvi el Fayos l'incorpora al SQC, i a més, les dues o tres persones més importants del sindicat aquest, secretari general, etc., passen a ser persones decisives en tota aquesta negociació. Jo crec que això es va complicar amb aquest tema, perquè la CGC és una confederació que té més un sentit espanyolista i està participant amb unes negociacions amb uns companys, que són els de la CSTC, que són absolutament nacionalistes. O sigui, si que poden arribar a acords, però per mi els acords que puguin sortir d'allà poden ser exclusivament interessats, no ideològics, han de ser interessats, jo vull pagar uns deutes, jo vull assegurar-me un futur...

P: La CGC actuava només a Catalunya o a tota Espanya?

A.U.: Estaven vinculats a nivell estatal amb el sindicat que va haver-hi de pilots d'aviació, de vaixell... [...]. Quan el Fayos es va convertir en Secretari General i va crear la seva estructura d'Executiu incorpora aquesta gent al sindicat que, fins a cert punt, té

una certa lògica, perquè estem parlant de quadres; però és clar, iniciaves una negociació per una cosa més àmplia i jo vaig veure que això ho complicaria, perquè uns defensaven la separació del ventall salarial i els altres la reducció. Hi havien coses que eren molt incongruents. A nivell ideològic res a veure i només l'interès particular de cadascú podia fer que arribessin a acords.

P: Des de la Sectorial com es veu el trencament?

A.U.: Des de la Sectorial és un tema que ja ens ho pensàvem que passaria. El mateix Jordi Fayos, el seu germà el Miquel, l'Agustí Pascual..., molta gent del SQC estan a la Sectorial, i a més a més estan al Secretariat, i d'entrada nosaltres donem el recolzament a l'acord, perquè l'hem de donar. Després quan ve el trencament el que tens són les explicacions que et donen ells com a interessats, i alguna entrevista que jo vaig tenir a nivell personal amb alguns dels amics de l'altra banda. Llavors el conflicte més gros és, evidentment, un conflicte a nivell econòmic, que ningú se'n refia de ningú i el problema ve quan l'Agustí Pascual, que era l'home de confiança en aquell moment d'en Jordi Fayos, els hi demana les fitxes i els diskets de militància per començar a actuar conjuntament. Per desgràcia nosaltres, el món polític i el món sindical, venim del món pescador per dues coses, sempre fem les peces més grosses del que són, i aquí estem parlant de militància, i sempre anem a veure que pesquem dels demés. Els afiliats al SQC ja t'he dit més o menys els que eren, la CGC eren quatre, els de la CSTC eren gent amb molt bona fe però tampoc eren massa gent, i aleshores quan has de posar damunt la taula la realitat de les circumstàncies aquí comencen a tremolar els fonaments, perquè ningú se'n refia de l'altre.

P: Ningú vol donar les dades a l'altre...

A.U.: Això és diàfan i claríssim.

P: I un cop es trenca, la Sectorial a qui veu amb millors ulls, al grup del Fayos que crea la CTC o a la gent de la CSC-Intersindical?

A.U.: Jo crec que va ser una habilitat de molta gent dintre de la Sectorial que el trencament aquest no ocasionà una dispersió de membres de la Sectorial, fins a l'extrem

que a dintre de la Sectorial continuen participant gent dels dos sindicats. Si que en un moment donat hi ha un enfrontament pel poder de la Sectorial. El Jordi Fayos potser volia que la Sectorial es manifestés molt més en contra dels altres, i jo crec que la Sectorial és Convergència i té uns altres paràmetres que els que ha de tenir un sindicat. Convergència ha de tenir les portes obertes a la llibertat d'opinió de tota la militància, el que no podíem era pressionar ningú per anar a favor o en contra. Nosaltres d'entrada teníem el sentiment de frustració perquè no s'havia pogut portar a terme, però en segon lloc hi havia el sentiment de recolzar tots els companys que estaven tant en un costat com en l'altre.

P: Contra qui fa el pols el Fayos? Contra vostè?

A.U.: Si, hi ha una renovació de Congrés. Hi ha unes eleccions que, a més a més, coincideixen amb la incorporació de les cooperatives, i aleshores el Fayos agafa la gent del món cooperatiu per dir-li que els hi fa suport, per a què el que era el President de la Sectorial de Cooperatives, el Castellví, es presenti com a president i ell el recolzi amb tota la gent del sindicat. Aleshores jo li dic que és legítim. Parlo amb el Castellví, tenim una reunió abans d'entrar a l'assemblea i els hi dic als dos que no crec que tinguem que visualitzar cap trencament, ni guanyadors ni perdedors, i mirem de posar-nos d'acord, fent un equip en comú, fent un Secretariat conjunt. Jo crec que les cooperatives han de participar, la voluntat del partit era que només hi hagués una Sectorial, doncs mirem de fer-ho lo més suau possible, però no renuncio a la presidència de la Sectorial. Llavors vam fer les eleccions i per sort vaig guanyar. Però que va passar? Jo crec que aquí vam guanyar però vam perdre. Vam guanyar per un costat perquè es va mantenir el paquet i el gruix, es va poder desenvolupar el que es volia desenvolupar i continuar treballant pel partit, però es va perdre en dues coses, una era que les cooperatives es van sentir maltractades i després no van col·laborar amb el que era la Sectorial, i el Jordi Fayos, que jo crec que va prendre una postura equivocada, va prendre una postura d'enfrontament i no hi havia reunió, assemblea...perquè fins i tot va sortir conseller nacional, però no hi havia reunió del Consell Nacional que no fes manifestacions negatives envers a la política que s'estava portant. Jo crec que tots tenim dret a criticar i a donar la nostra opinió, però es veia que era una obcecació per un resultat que no li havia estat favorable.

P: Això en quin any va ser?

A.U.: Això deuria ser al 96.

P: En aquell moment ja havia passat, fins i tot, el darrer intent amb la USO. Aquest intent és pel seu compte i risc?

A.U.: A partir del 96 el Jordi Fayos es converteix en un element que el que fa és anar en contra de Convergència, sent militant de Convergència, havent sigut regidor a Mataró, havent sigut membre de les Joventuts, i havent-li donat Convergència la confiança per a un procés. Per mi ell no demostra l'alçada humana per poder-ho fer i el que fa es enfrontar-se contínuament amb el Rafael Hinojosa, amb el Miquel Roca, amb el Pere Esteve que en aquells moments estava de Secretari General...

P: A principis dels 90, quan la USO canvia el nom per USOC...

A.U.: El canvi de nom també es una condició d'aquest procés, però jo crec que és una condició que la porta el Jordi Sansalvador o el Barceló que de fet no és problemàtica, perquè ells de fet ja s'hi veien.

P: Però aquí la Sectorial coneixia les intencions de portar la CTC a la USOC?

A.U.: Si, això ens ho havia manifestat el Fayos perquè ell continuava vinculat. El que passa és que no demanava l'opinió, era un tema de fets consumats. Però, a més a més, era pràcticament impossible que pogués sortir bé, perquè si inicialment la USO no va voler participar-hi perquè, legítimament, volia la representativitat que per tamany li pertocava..., després que ell ja s'ha desvinculat de l'altre grup...amb tot aquest procés el SQC va anar perdent gruix, la CGC eren pocs...[...] com perd afiliació, l'única manera de mantenir-ho és convertir el sindicat en una escola de formació [...].

P: Aquest procés actiu que havia tingut la Sectorial, de dinamitzar a principis dels 80 el procés de fusió, als 90 amb el tema USO ho veu des de fora, no?

A.U.: Si, i no hagués sigut convenient que hagués participat. [...]

P: Per què van escollir a un nouvingut com el Jordi Fayos?

A.U.: Jo crec que el Jordi Fayos, que va ser regidor de Mataró i era un dirigent de les Joventuts, és un militant actiu emergent, com podria ser, a hores d'ara, per la importància que ha agafat per exemple, el David Madí o el Josep Rull [...], jo crec que van veure en aquell moment un xicot jove, amb possibilitats, que era un membre actiu i que els va semblar que el podrien, no només promocionar, sinó forjar. I aquí es van equivocar. [...]

P: Finalment, vostè creu que la manca de creixement del SQC va ser només pel poc temps de que va disposar o era perquè semblava massa vinculat al partit?

A.U.: Evidentment l'aparença de que estigués vinculat al partit podia semblar una càrrega, però jo torno a posar com a exemple la Unió de Treballadors. La UT, a part de què està vinculada a UDC, és un element que té entitat pròpia amb CIP fiscal a part d'UDC. Llavors a mi no em dirà ningú que quan parlen amb UT no saben que estan parlant amb la gent d'UDC. El problema és que la UT i UDC venen de molts anys enrera, tenen una història, i en canvi CDC i el SQC eren molt recents; aleshores, si no s'ha vist la vinculació amb Unió, perquè s'havia de veure amb el SQC? Si que podia ser una càrrega, però jo crec que en el moment que tu estàs governant com a partit polític, el fet de que tota la gent del món laboral del teu partit estigui vinculada a un sindicat i aquest sindicat es converteixi en un sindicat important dintre de Catalunya a ningú li hagués estranyat.

P: Però el SQC, tot i que la majoria dels seus afiliats eren de CDC, tampoc va tenir molta prèdica dins dels militants del partit?

A.U.: No, no...el problema més greu és que era una voluntat de l'ideal de construcció de Catalunya d'en Jordi Pujol, però que no va tenir en compte que en el

procés aquest, ell també havia vinculat persones lligades amb d'altres sindicats molt a prop seu, i automàticament, si tu generes això tens uns antagonismes, encara que siguin entre cometes i relatius, dintre del teu mateix partit. El Rafael Hinojosa [...] en cap moment va posar-ho fàcil.

Joan Pujol i Segarra (15 de març de 2006)

Pregunta: Vostè quina responsabilitat tenia a Foment l'any 1980?

Joan Pujol: Llavors era adjunt al Secretari General. Sóc Secretari General des de 1984.

P: En aquella època li va arribar alguna notícia de que CDC intentés tirar endavant un sindicat propi o un sindicat amic?

J.P.: Si, perquè nosaltres estem en aquest món i això ha durat molts anys. De fet Convergència en tots els anys de govern i fins que han sortit del govern sempre ho han tingut al cap, unes vegades més intensament i d'altres menys, però sempre ha sigut un objectiu de Convergència, allò de tenir el <<Sindicat Nacional de Catalunya>>, contraposat als altres dos sindicats que durant molts anys els consideraven sindicats espanyolistes, per dir-ho d'alguna manera. Això ha evolucionat amb el temps, perquè a més els dos sindicats també van evolucionar en referència a les seves cúpules espanyoles i perquè a més van evolucionar, sobretot CC.OO, en el moment que perden el referent polític que eren els comunistes, en el moment que cau el mur i una mica abans aquí hi ha un distanciament important del partit, del PSUC; i després amb la divisió dels ex-comunistes entre Iniciativa i Esquerra Unida, que ara estan coaligats, amb tot això CC.OO té un crisi que es resol distanciant-se de la política i al mateix temps reforcen aquest caràcter català, amb lo qual Convergència veu que amb els dos sindicats que abans consideraven espanyolistes i té molt més a fer, perquè són molt més arrelats, que no pas fer-ne un de nou, una tercera força. Que el fet és això, la tercera força, tenir un tercer sindicat que aquest si que serà d'obediència catalana. Això sempre té unes dificultats enormes, donat per una banda que històricament CC.OO és un sindicat, encara ho és ara, molt arrelat a les bases, amb molta presència a les empreses; la UGT no en té tanta des d'aquest punt de vista, però és un sindicat molt eficaç en la gestió, i a més durant molts anys de govern socialista, als anys 80 justament, encara que hi haguessin discrepàncies això li dona un plus, fins i tot en l'àmbit espanyol molt més; i això a Catalunya li dona un plus, no tant en la proporció dels delegats sindicals que tenen sinò en la presència institucional. Hi ha un punt en què s'aproximen i per tant per nosaltres aquest tema del tercer sindicat sempre el veiem com un qüestió remota, la

nostra prioritat està en entendre'ns amb els dos sindicats. La USO, parlo de la USO i de l'evolució que han acabat fent en un determinat moment, la USO com a tercer sindicat ja pateix moltíssim a Espanya i aquí a Catalunya encara més. [...] Sempre ho té molt malament, llavors tots aquests intents en un primer moment van ser constituïts del no res, ara crearem un sindicat i tal, però després es donen compte que no es pot començar sobretot perquè els sindicats tenen la representativitat de base amb delegats sindicals, llavors començar i dir: "Tinc un sindicat de masses i no tinc ningú als comitès d'empresa...". Comencen amb alguns sindicats petits que tenen alguna cosa, fins arribar a la USO que és el més important d'aquests, però fins arribar a la USO n'hi ha uns altres al mig, els de quadres...

P: la CSC, la SOC...

J.P.: Tot això, molta sigla i tal. Però als anys 80 hi havia un "follón" laboral enorme. Això era la conya. Ara quan hi ha conflictes...hi ha un conflicte a la SEAT, però si això no és res! Aquí a la Via Laietana cada dia hi havia manifestacions de milers i milers de tios, això era la pera. Per tant nosaltres mateixos, teníem molta gent ocupada de conflictes. Molt més que ara, i l'objectiu era evitar conflictes, tirar endavant...amb una crisi tremenda fins l'any 87 o 88. Que hi hagués una tercera força...i què reclamen aquesta gent si no estan a les empreses? Doncs no reclamen res. Per tant interlocutors nostres, a part de la cortesia, que encara la tenim amb la USO, el Secretari General i coses d'aquestes; més enllà d'això no ens ha servit mai per res. [...]

P: Per Foment el tema del tercer sindicat no li era rellevant?

J.P.: No perquè no tenia força. Nosaltres no tenim cap tipus de discriminació, escolta, si ara surt un tercer sindicat, per exemple la CGT, quan la CGT és alguna cosa s'ha de tenir en compte, s'ha de parlar amb ell. La USO que a ensenyament és forta, les nostres organitzacions d'ensenyament, evidentment, signen els convenis amb la USO. Aquí de discriminació ni una. Ara, des del punt de vista de la cúpula de Foment, a darrere dels dos principals, un sindicat nacionalista estava ja...era un tema que sabem que existeix: "Ara ens unirem no sé quantes sigles...". Jo la veritat..., tampoc ho enteníem gaire perquè Convergència insistia tant en això i no en la política, que al final van coexistir les dues, d'aproximar-se als dos grans. I la mateixa UGT té gent de

Convergència a la direcció. Unió també tenia la Unió de Treballadors...però és clar, tot això és molt petitot.

P: Vaig parlar amb el responsable del tema laboral i sindical de Convegència en aquella època, el Rafael Hinojosa, ell va arribar a reunir-se amb vostès per informar-los de les seves intencions o per sondejar-los?

J.P.: Amb ell quan vam tenir més relació és quan era diputat de Convergència al Congrés i era el portaveu de Treball, llavors ja era molt menys sindical, per entendre'ns. Però amb els successius Secretaris Generals sí, però era un tema de cortesia. Feien un congrés, li demanen al President de Foment, aquest anirà a explicar tal, el rebien...però que jo recordi no ens van demanar mai res.

P: Ni l'opinió?

J.P.: No, l'opinió un sindicat a la patronal tampoc li ha de demanar massa. Som tots molt amics però fins aquest punt...però no tant com perquè un li preguntis a l'altre si ho fa bé. Home, ara amb les cúpules amb els anys això s'ha accentuat, ara compartim moltes més coses, com a mínim els anàlisis, i per tant hi ha més proximitat fins i tot personal. Però el tipus de coses que els altres sindicats...potser en aquella època no, però després sí que era un tipus de relació de dir tenim eleccions i hem de facilitar les coses perquè els empresaris no fotin trabes, en aquell moment encara hi havia tot un "barullo" que els empresaris estaven involucrats.

P: Des del govern de Convergència...

J.P.: Des del govern mai es va parlar d'això. I això és curiós, perquè el partit, que jo sàpiga, ni Convergència ni Unió, mai ens van parlar: "Home, convindria un tercera força".

P: Era un tema que sabíeu que estaven portant però a vosaltres no us van ni demanar opinió...

J.P.: Però ja et dic, aquí amb la feina que teníem amb els altres, allò de que no fotessin tants lios, doncs estar amb uns que no en feien cap...pues [sic] aquest no fot cap lio doncs d'aquest no te n'ocupes.

P: La Rosa Bruguera em comentava que una part de la responsabilitat del fracàs d'aquesta temptativa la podien tenir els empresaris, que no havien tingut mai l'interès en potenciar una opció sindical nacionalista...

J.P.: Aquí estem en terrenys d'aquells delicats. Les empreses tenen interès en potenciar un sindicat? "Cuidado", perquè durant una època, donada aquesta conflictivitat amb els sindicats, i a més en aquells moments estaven molt ideologitzats i polititzats, no polititzats, estaven lligats als partits; en aquell moment per exemple la UGT d'Espanya sobretot estava molt lligada al PSOE, fins que el Nicolás Redondo i el Felipe es van barallar; i CC.OO era la "correa transmisión" del PCE i del PSUC; home, dins els empresaris hi havia gent que tenia la temptació, sobretot en empreses de grans, del que se'n deia els sindicats d'empresa. Hi ha un d'aquests, que no és que sigui d'empresa però és un sindicat que no és de classe que és la FETICO [Federación de Trabajadores Independientes de Comercio], que és dels grans magatzems, i que sobretot està anclat a El Corte Inglés i que és el majoritari del sector. Hi ha alguna cosa d'aquestes que encara perviu. Llavors la idea aquesta d'una tercera per no anar amb uns sindicats que llavors es considerava que una part de la conflictivitat no era laboral sinó que era derivada de directrius polítiques, i això als empresaris els fot molt nerviosos; un empresari que tingui un conflicte derivat del que passa a l'empresa, mira, ho pot gestionar, si pensa que ve de fora, l'emprenya moltíssim perquè no ho pot dominar i llavors un té la temptació de dir: "Escolta, si a mi em foten lios perquè aquests són socialistes o els altres són comunistes, a veure si creo uns que només siguin d'empresa i amb aquests vaig tirant". I això es va fer. En queden pocs d'aquests, perquè a més a la pràctica no ha estat una solució per a res. Aquests sindicats acostumen a funcionar molt bé quan no hi ha cap conflicte en l'empresa, però quan hi ha un conflicte a l'empresa acostumen a dir que ells no estan per això, i acaben en molts casos havent de donar la cara justament els sindicats de classe, que com que han evolucionat ja no són tant de

classe i sobretot no estan polititzats. I per tant, per part dels empresaris en aquest moment dir-li a una empresa, en els termes que tu deies: “Afavoriria un sindicat que...”, “Escolti, a mi no em foti en lios, que no es tracta d’això”. En el cas aquest, era un tema d’aventatges i inconvenients: “Han d’afavorir sindicats nacionalistes...un tercer que no siguin aquests...”. I que ens donarà això?

P: Ella, i altra gent, em comentava que al País Basc la Patronal basca ha arribat a negociar convenis amb ELA-STV sense que ELA-STV arribés al mínim per llei...

J.P.: Això no em consta gaire, perquè a més ELA és el sindicat majoritari...

P: En rams on no tenia aquesta força per exemple.

J.P.: M’extranya que els altres dos sindicats hagin deixat sentar a la taula a l’ELA si no tenia la representativitat.

P: És que està recorregut al Constitucional.

J.P.: Clar, és que amb això els sindicats són taxatius, si no tens no tens. Al País Basc qui està en aquest límit és LAB, el sindicat de Batasuna, però ELA és el primer de llarg. A part de que els empresaris els últims anys, el problema és que no volen signar amb ELA. Hi ha una gran quantitat de convenis que estan penjats perquè no volen signar amb ELA, la cosa com que s’ha acabat despolititzant des d’aquest punt de vista, pel propi contingut dels convenis aquí hi ha una gran quantitat de temes, [...]. No té res a veure, perquè per començar ELA no neix del res, quan hi ha llibertat sindical ELA apareix amb molta força.

P: Des d’aquí sempre s’ha tingut un emmirallament cap al País Basc...

J.P.: Clar, però per fer això...a Catalunya quan hi ha llibertat sindical el que passa és que CC.OO que estava sumergit al sindicat obligatori apareix, i apareix com una força tremenda, comparada amb UGT tremenda. [...] De Foment en aquell moment, la preocupació era, en termes sindicals, la gran diferència entre CC.OO i UGT. UGT era

un sindicat incipient, quan hi ha llibertat sindical. I a la gent li preocupa aquí que tot estigui en mans del sindicat comunista. El fet aquest de que aquí anem molt malament, perquè clar CC.OO en aquell moment era...home, el que passa és que n'hi havia de pitjors des d'aquest punt de vista. Al mapa de llavors hi havia els sindicats de tipus assembleari, la CSUT, la SU, tot això...vinculats al PTE, partits mig maoïstes...unes barreja estrambòtiques d'aquelles. La sopa de lletres que hi havia en el món polític, en el món sindical hi era. Jo recordo una vaga tremenda de Roca que no es resolía i s'arribaven a fer assemblees al camp de futbol de Gavà, això anava així, i era la SU o el CSUT qui comandava el tema, i que li passaven per l'esquerra a CC.OO però de llarg.

P: En aquest panorama, lògicament, no hi havia gaire opcions per donar peixet...

J.P.: A uns bons nois, perquè a més eren bons nois a sobre. Però si el problema que tinc és amb alguns animals, dit coloquial de la CSUT, ara tinc un sindicat cristià...ja m'agradaria, però això com...

P: S'ha de parlar amb un interlocutor vàlid...

J.P.: Clar, jo crec que quan apareix més és quan es va pacificant la conflictivitat. Quan per nosaltres és més aparent que si que es feien coses, és més enllà dels primers 80 quan s'intenta més...A més hi ha una cosa que és típica d'aquests casos, moltes d'aquestes fusions fracassen per personalismes de la gent, a sobre. Som petits i a més som tontos i no ens agrupem.

P: I després de la CSC encara sortirà la CTC d'en Fayos...

J.P.: "Venga tu", és clar. No, no el "cabeza de león", no.

P: El SQC es veia massa lligat i amb molt poc pes...

J.P.: No, és que no tenia pes. El SQC, que és un tema inspirat en França perquè a França han arribat a tenir un pes, el dia que el SQC hagués signat un conveni d'una empresa important: "Óstia tu!, amb aquests s'ha de negociar". A més, això a l'empresari

li agrada, tractar amb els quadres separats dels d'allò. Als altres sindicats això els reventa, això és un tema que va la “yugular” del que ells pensen, que és al revés, quanta més gent al conveni millor. I hi ha hagut tendències, que al final s'han parat, de fotre fins als directius. Per tant el SQC si que és un tema que afecti a l'empresari i digui: “Jo amb els quadres aquests tinc un conveni apart”. Però no va aconseguir mai fer forat el SQC amb això, que hagués sigut un tema sens dubte ben vist per part de les empreses, sobretot per les empreses grans és un tema interessant.

P: M'ha comentat gent de Convergència que va treure el tema i el senyor Mestre també m'ho va reconèixer, que lo del tercer sindicat des de Foment no hi havia un interès, però si que hi ha interès en donar una mica més de pes a UGT....

J.P.: Per això que et dic, perquè UGT quan comença....la força que agafa la UGT a Espanya i a Catalunya ve derivada dels pactes entre l'Abril Martorell i el Guerra. És el pacte aquell, diguem, constitucional i de l'Estatut dels Treballadors. La UGT es fa gran quan la CEOE pacta amb la UGT en solitari l'Estatut dels Treballadors, el que encara tenim, l'any 79, devia ser. La UGT quan comença, [...] des del punt de vista empresarial si que hi ha una idea de dir, i a més teníem un exemple molt proper que era el de Portugal, que encara va així, la Intersindical, els comunistes es van fer els amos d'un únic sindicat; es clar si sortim del sindicat vertical, nosaltres tenim llibertat i per suposat aquí fotem la constel·lació que tenim aquí, que encara tenim ara a Foment, una quantitat d'organitzacions i cadascú va per lliure...i els sindicats tenen un únic sindicat i a més, en aquell moment, d'obediència comunista, “Ostia, anem llestos, no?”. I per tant una altra força, socialista en aquest cas, la prima diguem que se li dona al PSOE, que tampoc era gran cosa quan comença. A les primeres eleccions democràtiques qui tenia bases era el Partit Comunista i el PSUC, clar, el PSUC va arribar a tenir 18 diputats a Espanya,

P: Més que el PCE a la resta d'Espanya...

J.P.: Si, eren 23 o 24 i el PSUC tenia 18. Compara-ho ara amb els que té Convergència, en tenia molt més. Per tant en aquell moment el pensar, per part de l'empresariat, aquesta visió: “Potser que tinguem un altre”. Com s'afavoreix això?

s'afavoreix donant-los protagonisme, signant amb aquests. A la UGT li va ajudar tenir el PSOE darrere i que el PSOE després arribés al poder.

P: El senyor Milián em va comentar que en petites i mitjanes empreses on UGT no tenia pràcticament representació, s'havia potenciat i, fins i tot, UGT s'havia arribat a creure que això era per mèrit propi...

J.P.: Això no s'ho han cregut mai, però això és una pràctica que encara existeix ara. Els sindicats tenen una presència significativa, com més ha avançat el temps, al sector públic, a l'administració pública, la tenen en empreses grans, sobretot industrials; i conforme va baixant el número de treballadors a les empreses es perd. A les empreses petites tenen poca representació. Com es computen tots els delegats a les eleccions, a ells els interessa batallar a les petites, i tenir una persona allà, un delegat sindicalt, que encara que no sigui molt del sindicat, nominalment ells el puguin contar. Que passa? Doncs que moltes vegades l'acció seva no és que depengui de l'empresari però a l'empresari tractant de convèncer'l: "Escolti, posem una persona de la UGT o de CC.OO", i ells no ho coneixen i amb el temps l'empresari ho ha vist com un tema poc agressiu, perquè abans era: "Ara em fotran un tio aquí". Ara això ja no és així. No és que hi hagi una col·laboració, perquè jo crec que això està lluny de pensar-ho, però si que hi ha una idea de que amb l'empresari: "Escolta, posem una persona aquí". Això si nosaltres fóssim hostils, si els empresaris fossin hostils, "Vagi a fer punyetes", i al revés. Per aquesta via en una empresa petita, sense vulnerar els drets sindicals, sempre hi ha maneres de dir: "Aquí que ningú es foti en lios". Pensem en empreses de 20 treballadors, si l'empresari dóna alguna senyal d'aquest tema t'asseguro que ningú es fot delegat de res, per molt dret que tinguin. I ha sigut lo contrari, la gent ho veia bé...i com a les empreses petites només n'hi ha un, per convèncer a l'empresari de que hi hagi una persona, el que arriba primer s'emporta el delegat.

P: Però no tant com a Foment com a organisme directiu, però si des de l'empresari petit i mitjà....

J.P.: No, però això es transmet així. [...] De missatges existien. Si nosaltres podem, ens convenien dos sindicats equilibrats, que és el que tenim ara.

P: I davant del “desfase” de CC:OO, es veia amb millors ulls que UGT tingués més protagonisme....

J.P.: Això si mires l'hemeroteca d'aquells anys ho veuràs. Hi ha una satisfacció empresarial...i comença per la pròpia cúpula. Hi ha una sèrie d'acords, i després amb el govern socialista, sense CC.OO. L'acord que posa en marxa els tan denostats ara contractes temporals, que són els que ja no existeixen, aquells que es feien fins a tres anys, i quan s'acabava i sense cap justificació...es clar, perquè amb l'atur que hi havia...; els firma la UGT en solitari, perquè CC.OO no vol fotre contractes temporals, però la UGT en aquell temps estava tan necessitada, d'alguna manera, de tenir presència. És clar, això de dalt comença a baixar i llavors és un tema de marketing, quan es va a una empresa petita i dius:“Jo sóc de la UGT”, “Coño!”, has de firmar un acord. El senyor Redondo que apareix com a contrapartida al senyor Camacho. Això ja és una altra cosa. [...] Si Convergència estava tant per apoyar [sic] aquest tema com és que no hi ha hagut mai cap acord en aquests anys, que tampoc hi ha hagut gaires però algun si, del govern de la Generalitat amb els sindicats on hagi forçat, entre cometes, la presència d'un tercer sindicat. Mai de la vida. Nosaltres no hem signat mai res amb ningú que no sigui CC.OO i UGT.

P: Vaig parlar també amb el Luís Fuertes, que va ser Secretari General de la UGT de Catalunya, i ell em va explicar una anècdota. I és que en aquella època el Departament d'Estat nord-americà i la AFL-CIOLS convidaven a sindicalistes espanyols i catalans a fer un tour per EE.UU i fer seminaris, i em va explicar que just abans d'anar a EE.UU es va reunir amb una persona de Foment, que li va parlar sobre la primera operació Foment i li va informar que desde EE.UU s'estava finançant a ELA-STV, la SOC i la USO. Ell senyor Fuertes ho va comentar als EE.UU i no li van negar, em pot corroborar aquesta informació i dir-me com ho sabia?

J.P.: Això jo crec que està fins i tot escrit. La connexió, jo crec que encara actual, del propi PNB i tota la seva esfera, l'ELA...amb els EE.UU, sempre s'ha cuidat molt. [...] Hi ha moltes coses que no s'expliquen de la política basca si no es té present això. Igual que d'una manera més forta Irlanda, però és una cosa semblant. A més la vinculació d'USO ve de què la AFL-CIOLS és un sindicat potentíssim, que per la

pròpia història dels EE.UU, de la guerra freda, amb les internacionals sindicals...la UGT que estava a la internacional socialista, CC.OO estava en aquella internacional amb els sindicats del països comunistes; tot aquest període, els sindicats americans si tenien alguna cosa afer era amb aquests. Lo contrari que la UGT en relació amb els sindicats alemanys, que eran els seus, o la Fundació Ebert [Fundación Friedrich Ebert] que encara està aquí; els van ajudar molt a la UGT des d'aquest punt de vista, com estan ajudant a crear sindicats al sud-est asiàtic. És tema que es propi de forces sindicals importants, i els alemanys aquí van jugar molt des del punt de vista a fomentar un sindicat de la línia de la UGT. Però aquestes ajudes exteriors, que fins i tot poden ser d'apoyo econòmic en algunes coses, al final no són rellevants. ELA no ha estat el que és per això, ara, què li dóna? Li dóna perspectives, que alguna persona pogui anar allà. Ara amb el pas del temps és al revés. Ara hi ha una sola internacional sindical de fet, CC.OO també hi és. La UGT a Europa el Cándido és el President, i la AFL-CIOLS ja està amb aquests perquè això ha perdut tota connotació política. Però jo crec que la USO aquesta relació històrica la continua tenint amb els sindicats americans.

Ara, aquest tipus de viatges, tampoc eren gaire vinculats als sindicats, és que jo vaig estar en un viatge d'aquests. Els EE.UU tenien una agència, la USIS [United States Information Service], que també està vinculada al Departament d'Estat. Aquesta gent organitzen "stages" de persones de països amics o mig amics, jo vaig estar al 1989, i la base era convidar persones que pensen que en el seu àmbit pot ser interessant que coneguin de primera mà el que hi ha als EE.UU. Llavors és un programa d'unes tres setmanes, un que ha estat l'estiu passat va ser el Joan Puigcercós, i el programa es basa en atendre el que tu vols. Tu dius: "Jo vull veure aquest tipus de gent" i ells fan el possible per fer-te circular pels EE.UU i perquè vegis la gent que tu vols veure. [...] El que s'organitza és una viatge a la carta. L'únic que imposen és que estiguis una setmana a Washington perquè volen que vegis el que és l'administració federal, però els altres 15 dies és circular pels EE.UU. [...] És un tema de relacions públiques que tenen des d'aquest punt de vista. Va baixar molt després de que Espanya va entrar a l'OTAN, perquè llavors consideraven que ja èrem molt més segurs, però jo crec que ara torna perquè lo del Joan Puigcercós era una cosa d'aquest tipus. [...]

P: I sap per què Foment estava interessada en donar-li aquesta informació al senyor Fuertes?

J.P.: Suposo que sí: “Escolta quan vagis allà tinguis em compte que aquests són amics de la USO”.

P: I li sona una institució que s’anomenava l’Institut Americà pel Desenvolupament del Sindicalisme Lliure?

J.P.: Nosaltres als EE.UU teníem i tenim com a referent les Cambres de Comerç. Les Cambres de Comerç americanes no són com les d’aquí, són equivalents a les patronals perquè són de lliure afiliació, les d’aquí són obligatòries. I nosaltres quan anàvem allà per aquestes coses, el nostre referent immediat i la visita obligada eren les Cambres de Comerç, que tenen la seu davant de la Casa Blanca a Washington. Per part seva era lo mateix, hi havia l’Institut aquest. L’Institut aquest què feia? Afavorir sindicats, fins i tot, “tras el telón de acero”, sobretot, i per això estava incentivant sindicats no comunistes, i d’aquí podíem venir les ajudes que en tot cas li podíem donar a la USO o a ELA. Això són coses de guerra freda, potser ara ja no existeix. [...] Els EE.UU tenien una altra institució també per ajudar països en transició democràtica, que potser ara no ho tenen, i que tenia diferents vessants; l’econòmica la feien en col·laboració amb les cambres de comerç, la sindical la feien en col·laboració amb l’AFL-CIOLS, la política la feien amb les fundacions del Partit Demòcrata i del Partit Republicà, era una institució no federal però amb fons [sic] federals. Al davant hi havia en alguns moments ex-Secretaris d’Estat, jo crec que havia estat Kissinger, havia estat el Ratzinski, que també va ser una persona important...i a més tenia molts recursos. Era una agència per a la difusió de la democràcia.

P: Des d’aquí que un petit sindicat com era la SOC rebés ajuda es veia com una cosa molt insignificant, no?

J.P.: M’estranya que els americans juguessin tant...la USO va ser bastant important en algun moment, van tenir l’excissió aquella dels que se’n van anar a la UGT, que va ser un cop “tremendo”. [...]

P: Així com a l'any 80 Foment si que pren un posicionament polític, per a què no hi hagi un govern de la Generalitat esquerranòs...

J.P.: Sobretot amb els comunistes, la situació era que el PSUC era molt rellevant. Si tu veïessis els documents de llavors, el que es diu és: “No, amb els socialistes no tenim res”, però socialistes i comunistes era el <<Frente Popular>> altra vegada. Perquè a més era tot lo contrari que hi havia al conjunt d'Espanya, que governava la UCD llavors. La perspectiva era de dir: “Ay, ay, ay”, i a més a les primeres eleccions després de l'Estatut, per tant es va fer una campanya que no s'ha reproduït mai més.

P: Així com a nivell polític si que va haver-hi una implicació forta, a nivell sindical, pel tercer sindicat, això no ha existit...

J.P.: Mai.

P: I la possibilitat d'un tercer sindicat per moderar els altres dos, tampoc...

J.P.: Si es miren les hemeroteques veuràs que la idea predominant a Foment i a la CEOE sobretot, perquè això comença per la cúpula, és afavorir un sindicat que en aquells moments es considera més dialogant que és la UGT. Per moderar se li dóna un plus institucional a la UGT, des de dalt i cap a baix. El senyor Fuertes comença a treure pit no per avall, sinó per dalt. [...] Ara, la UGT en funció d'això comença a créixer molt a la base també en aquests moments.

P: I per Foment era un problema, allò del que sempre se'ls ha acusat, que fossin d'obediència no catalana o no ajudessin en temes nacionals, la llengua...etc. Per Foment era una preocupació?

J.P.: A veure, el sindicat, sobretot CC.OO sempre s'ha dit la CONC. I els seus estatuts canvien molt ràpid i ells tenen, al menys pretenen, perquè això del sindicat està molt centralitzat, perquè és cert que la CONC està en federada amb CC.OO, vull dir amb la cúpula i té personalitat jurídica; però llavors tenen les <<Federaciones Sindicales Nacionales>> que li agafen la seva base, això encara perviu ara, i la UGT no diguem;

però CC.OO en aquests temes de llengua i d'identitat des del primer moment. Perquè el propi PSUC també ho era. [...]

P: Llavors aquest tema de que fossin o no d'obediència catalana, Foment ja els considerava d'obediència catalana...

J.P.: A més en aquell moment ens interessava molt, i ens continua interessant ara a pesar [sic] de les apariències, el jugar amb la cúpula espanyola, tant amb la CEOE com amb els altres. Perquè el lio i els temes laborals són d'allà, i encara ho són, però llavors encara ho eren més. I aquí els sindicats, amb les cúpules d'aquí, va costar anys perquè en realitat les cúpules eren bastant irrellevants; perquè el lio estava a les bases. Jo crec que aquí amb la UGT hi ha més contacte, amb el propi Luís Fuertes, perquè ells estaven necessitats de tractament institucional; però amb el López Bulla passen molts anys fins que nosaltres fem un primer acord amb ells que és important, perquè vam crear el Tribunal Laboral de Catalunya l'any 92. Fins llavors, els acords eren a la base o a Madrid. [...] Un tercer? “Bueno, doncs que vagi fent i quan vostè sigui una mica gran ja vindrà aquí, no? Però si no és gran...”, jo m'he d'esforçar amb aquests que si que són la pera.

P: Tot això és una història que Foment veu des de fora però li és irrellevant, no?

J.P.: La història ho mostra. Però és irrellevant tant per part nostra, es irrellevant perquè no agafa cos. [...] Tampoc ens ve de la base, si qualsevol iniciativa d'aquestes un dia hagués signat un conveni col·lectiu important...com ha passat amb la USO. Ara a ensenyament estem constituint unes comissions paritàries de formació, hem signat l'acord de les comissions paritàries amb CC.OO i UGT, bueno, doncs a ensenyament hi ha la USO, naturalment, i no serem nosaltres que direm que no estigui la USO. [...] I si la USO adquireix protagonisme al comerç...fantàstic, llavors seran tres.

J.P: Entenia perquè CDC tenia aquest interès?

J.P.: Jo, la veritat, primer no ho vam veure mai tan visible. Si volien fer això havien de dedicar més recursos, si tu vols això t'hi has de jugar més. Jo crec que es van

dedicar esforços insuficients. A part de les dificultats, crear un sindicat des del no se què. I a més l'estratègia va ser erràtica. En un moment es van voler recollir sindicats d'empresa, La Caixa tenia un sindicat..., després va canviar i es va dir les cúpules o "cupulites", el Fayos, no se què...el que no es pot ser és erràtic. O comences per la base amb els anys que faci falta o comences formant a algú i trobes un líder. Però si quan trobes un líder a l'endemà es comencen a barallar amb els altres petits líders, el resultat és aquest. I la USO en un moment fa aquesta aposta, però quan la fa està sumament debilitada, a part d'ensenyament.

P: La USO l'any 90 intenta lo de USOC, amb la CTC...

J.P.: Afegixen la "C" i tal...

P: Que tornen a trencar...

J.P.: Exacte, tornen a trencar. [...] Jo crec que una estratègia linial no hi és, allò de dir fotrem un sindicat des de la base; no, una vegada és a la base, l'altra vegada és de les cúpules i l'altra vegada és del no sé qué. Jo, a més, una cobertura institucional per part de la Generalitat no he vist mai.

P: Ni converses amb vosaltres ni res...

J.P.: No, mai...no trobaràs mai un acord encara que sigui una tonteria.

P: Era un projecte destinat a fracassar...

J.P.: És clar, això és fàcil dir-ho després, dir-ho ara. Per això et deia, si has parlat amb el Rafael Hinojosa, perquè ell sí que ho sap tot això. Ell ha estat sempre present, i a més dintre de Convergència era el que portava aquests temes. Tant és així que, a ell, jo per sindicalista no l'he considerat mai, no l'he vist mai com a sindicalista encara que ell ho diu molt. Aquests esforços eren desproporcionadament petits pel que es volia fer. [...] I amb els altres dos que ocupaven l'espai, sobretot CC.OO. Comissions Obreres han perdut afiliació amb el temps, sobretot perquè ara s'ha anat rellegant cap a empreses grans i l'administració, en persones de més edat, no tan joves...això és la

situació que ha evolucionat, han perdut implantació a les empreses...però la que tenen i la que han tingut és una cosa molt important com per a que sorti un tercer.

P: La clau és Comissions, no?

J.P.: Si, perquè és la UGT la que li va anar menjant terreny a Comissions. Llavors el tercer havia d'agafar les molles que li queien de la taula a la UGT. I a més, hi ha una altra qüestió de fons, quin missatge? Que els altres són espanyolistes? En una situació de crisi i tal, això a un treballador, a un tio de Montcada, què?...

P: I què eren massa radicals tampoc, perquè UGT ja tenia aquest discurs...

J.P.: Clar, en aquell moment la UGT era el moderat. Tu has de ser més moderat que la UGT? [...]

A més joc crec que hi ha una altra cosa, i és que al Jordi Pujol aquest tema dels sindicats i les patronals,...el Jordi Pujol és una persona que allò que el motiva moltíssim són les estructures polítiques institucionals, parlament, partits...i l'altre entén que són residus corporativistes i que només emprenyen. Son una espècie de mal necessari... amb tot el respecte però quant menys soroll fotin millor, realment el que no poden interferir és en l'acció política. [...] Jo crec que un tema prioritari no el consideren mai. El consideren un tema que els pot donar, de rebot, força política i electoral. La imatge, "Tindrem un ELA", però quan veuen que l'ELA no s'aconsegueix, el líder que ja no creu en aquestes coses, [...] diu lo primer és lo primer. A més jo crec que en aquest sentit ells ho cuiden a l'administració. Jo no vaig veure mai cap tipus de parcialitat amb això, cosa que el govern basc si que ha tingut, perquè allà són així. A ELA el govern basc sempre els ha donat prioritat sobre els altres dos. [...]

Jordi Pujol i Soley (27 d'abril de 2006)

Jordi Pujol: En primer lloc hem de dir que en alguns sectors si que hi ha sindicalisme català i catalanista, per exemple el cas de la Unió de Pagesos, de la JARC (Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya), o el cas de l'USTEC en el camp de l'ensenyament (molt vinculat a ERC). Ara bé, grans sindicats com puguin ser UGT o CC.OO evidentment no hi són. Abans de la guerra, el nacionalisme català ja no va tenir tampoc la seva vessant sindical. Els sindicats importants a Catalunya eren la CNT, bàsicament, i en segon lloc la UGT; i després hi havia alguns petits sindicats que formaven part de l'Aliança Obrera. Després durant la guerra el que va haver va ser el gran enfrontament entre la CNT i els comunistes i la UGT, en aquell moment amb molta influència comunista.

Ja no hi havia aquesta tradició [de sindicalisme catalanista]. En canvi políticament el catalanisme era molt àmpliament majoritari, a l'hora de votar i als ajuntaments.

Després de la guerra, es va mantenir amb aquesta tradició i aleshores va aparèixer CC.OO, que va ser indubtablement el gran sindicat aquí al final del franquisme, la CNT va anar desapareixent. Després va aparèixer UGT, al final de tot el franquisme i sobretot durant els primers anys de la democràcia, molt ajudada pel PSOE com a gran partit espanyol i després quan passa al govern encara més, i també amb la presència del socialisme a Catalunya a través de PSC. Llavors ens vam trobar amb dos grans sindicats. Probablement tots els intents que hi ha hagut per crear un sindicalisme de base netament més catalanista no han reeixit, potser, per aquesta falta de tradició, potser per errors en els plantejaments, i sobretot perquè els dos sindicats han ocupat molt d'espai. A més aquests sindicats, sobretot al començament CC.OO, van agafar un to molt d'assumpció del problema nacional català. En un moment determinat, CC.OO i el PSUC, van ser les dues forces d'esquerra que van ajudar més a poder integrar el tema de la immigració a Catalunya, que en aquell moment naturalment es tractava d'immigració espanyola: andalusos, murcians, castellans...etc. CC.OO i PSUC van ajudar molt en aquest sentit, amb aquell eslògan de "Catalunya, un sol poble", era un eslògan d'inspiració psuquera. Això va fer que alguns penséssim en un moment determinat, que de cara a la cohesió del país i de cara a la integració de la immigració, que una part molt important estava enquadrada en els sindicats, més que entrar en una

batalla molt difícil per crear un espai sindical nacionalista, potser valia la pena realment deixar que CC.OO, i UGT després també però no al començament, ajudessin a fer aquesta tasca. És evident que això des d'un punt de vista estrictament polític tenia algun inconvenient, perquè òbviament la gent de la UGT molts d'ells tenen tendència a votar socialista i la gent de CC.OO tenia tendència a votar PSUC. Però en canvi des del punt de vista de país, això era preferible a entrar en una gran lluita per tenir un sindicat nacionalista, que hauria anat bé poder-ho fer, segurament, però era molt difícil i sobretot el benefici que es podia aconseguir no sabia jo si compensaria el benefici d'allò que era el més importat de tot, que més que l'afiliació sindical i política era la integració a Catalunya de les masses d'immigració; estem parlant de finals dels 70 i començaments dels 80. Potser això explica que la cosa hagi anat d'aquesta forma.

Pregunta: Quan em vaig entrevistar amb el senyor Antoni Urrea ell em va comentar que la idea que vostè tenia de la construcció nacional, del fer país, a banda d'una infraestructura bancària que li ha faltat sempre a Catalunya i per això una iniciativa com Banca Catalana; vostè també creia, en els primers anys de Convergència, que al país li mancava un sindicat nacionalista, i d'aquí vindria l'intent del Sindicat de Quadres. Va veure amb bons ulls el Sindicat de Quadres?

J. P.: Jo el vaig veure amb bons ulls. El que passa és que, segurament per error i perquè no podíem donar l'abast a tot, no ens hi vàrem imbricar prou, segurament perquè teníem també altres coses. Has de tenir present una cosa, en el moment que tot això es va començar a cuinar, nosaltres, Convergència, érem un partit molt feble. Nosaltres no guanyem unes eleccions fins el 1980, nosaltres perdem les eleccions del 1977, quedem quarts. Perdrem més encara a les eleccions de 1979. Fem un resultat regular a les eleccions municipals de 1979. I això explica, per exemple, que quan es va discutir l'Estatut de Catalunya nosaltres érem la quarta força política, primer eren els socialistes, segons la UCD i tercer era el PSUC, tot just la quarta érem nosaltres. Aleshores teníem poca força per fer tot el que havíem de fer. I el Sindicat de Quadres podria haver seguit un camí important, però has de tenir present una cosa que per mi és molt important, jo he mirat d'evitar segons quines confrontacions que poguessin representar una fractura en el país. Jo sempre he cregut que lo més important per Catalunya era, donada la circumstància política, donada la circumstància demogràfica amb la quantitat d'immigració que teníem, donada la circumstància cultural i lingüística, i donada la

circumstància social; doncs el que havíem de salvar per damunt de tot eren dues coses, la cohesió del país i la convivència. Aleshores, jo, per la meua pròpia manera de ser i de fer, i de pensar, hauria hagut de portar algunes coses, no en el camp sindical, sinó en d'altres, més enllà de lo que les hem portat. Però, jo volia estar segur de què fent-ho no crearia una ruptura dintre del país. Posaré un exemple que no té res a veure amb el sindicat: Quan vam decidir fer la immersió lingüística a l'escola, jo abans de fer-ho em vaig reunir amb pares i amb AMPES de llocs molt castellanoparlants. I els hi vaig dir: "Anem a fer això, però jo vull saber si vostès estan d'acord". Recordo una reunió a Santa Coloma de Gramanet, "Faci, faci, senyor president, ens interessa que sigui així...". Sí no m'ho haguessin dit jo hauria mirat de convèncer-los, però volia evitar iniciatives que poguessin crear més confrontació de la necessària dintre de Catalunya. Ja n'hi ha hagut de confrontació, però jo volia evitar segons quines confrontacions. Fixa't bé que una bona part de la confrontació que jo mateix he tingut amb les altres forces polítiques, no l'he tingut amb la societat. Molta gent no m'ha votat, però aquesta societat, de vegades pot haver tingut una certa indiferència davant la Generalitat, però mai ha sentit hostilitat. És a dir, 23 anys de govern de CIU, vull dir un govern que no era ni comunista, ni socialista...res de tot això, que la gent no tingués un cert recel davant la Generalitat, que no l'ha tingut, és un dels mèrits, crec jo, de la meua política. Ara, això tenia un cost, que era evitar segons quines confrontacions, sobretot una confrontació que es presentava difícil.

P: Potser per això mateix, era una via possible el fer un Sindicat de Quadres, en ser un terreny poc organitzat?

J.P.: Amb el Sindicat de Quadres jo crec que s'hauria pogut insistir molt més, i s'hauria pogut fer bona feina; amb un sindicat de quadres segurament s'hauria pogut fer. També tenia l'inconvenient de donar la sensació que Convergència només es dirigia als quadres, quan en realitat nosaltres ens havíem de dirigir, i ens hem de dirigir, després ens votaran o no, això és un altre tema, però ens hem de dirigir a l'últim manobre.

P: Llavors hi havia la dualitat entre un sindicat de quadres, que estaven sense organitzar, o una confrontació amb els grans sindicats, no?

J.P.: Un sindicat de quadres, jo crec que si ens ho haguéssim agafat més seriosament ho hauríem pogut fer. I si haguéssim trobat la gent adequada...El que passa és que hem tingut la sort, i és d'agrair això, que tant CC.OO com UGT, han tingut una actitud positiva respecte a la catalanitat.

P: **Aquest intent inicial de tirar endavant un projecte sindical, vostè ho lligaria amb els primers anys de Convergència, que tothom associa a un partit de centre-esquerra socialdemòcrata, seguidor del mòdul suec? Tot i que vostè ja ha dit més d'una vegada que no s'han mogut del lloc, que sempre han defensat lo mateix...**

J.P.: Sempre hem estat lo mateix. L'Estat del benestar, la política sanitària, la política escolar, la política d'ajut als minusvàlids físics i psíquics, o coses d'aquestes, ... tot això qui ho ha fet a Catalunya? Ho ha fet CIU, tothom hi ha col·laborat, però sobretot ho ha fet CIU. A mi em podem dir, "Home, ho ha fet CIU perquè era al govern", però el fet és que nosaltres, que sempre volen pintar-nos com de dretes, hem fet l'Estat del benestar, nosaltres, no els socialistes, no els comunistes. La xarxa d'hospitals de Catalunya l'hem fet nosaltres, d'escoles a Catalunya s'han fet moltíssimes, fer residències per gent gran, donar un suport a les cooperatives que s'ensorraven... etc. Això qui ho ha fet? Això ho ha fet CIU, i això ha estat sempre la nostra política. Aquesta política no sé si es de dretes o d'esquerres, però és la política que hem fet i és la política que convenia al país, i és la política que han fet tots els països europeus que ha produït un sistema social avançat. La nostra sanitat ara té problemes, però la sanitat és bona. La sanitat té problemes com en té l'escola per una cosa, que ens ha desbordat; ja va començar a desbordar-me a mi però els ha desbordat totalment al govern actual, que és la immigració. Prevèiem immigració, però no tanta, ni tan diversa, ni tan sobtada. Jo sempre dic lo mateix, això és com un que s'engreixa molt de cop, li salten les costures o els botons de l'americana. Però l'escola, les universitats, a més amb la distribució territorial de les universitats, això és Estat del benestar. I això és ser de dretes, d'esquerres, de centre-dreta, de centre-esquerra? Això és ser convergent i ja està.

P: **A l'entrevista amb José Luís López Bulla, quan parlava de CDC, a banda de posar en evidència la diferència amb el PNB que té un sindicat amic com**

ELA-STV, també deia que el PNB té al seu voltant una xarxa empresarial propera al partit, mentre Convergència mai ha tingut aquesta relació tan estreta amb els empresaris catalans, vostè que creu?

J.P.: Possiblement el que hi ha és que CDC realment és un gran partit de classe mitja. Evidentment nosaltres hem donat suport a l'empresariat català; i al mateix temps que López Bulla deia això, en canvi sempre ens deien "Vostès els burgesos, que estan al servei del capital, vostès els poderosos...". S'enfadaven perquè anàvem a favor de La Caixa, i clar que hem d'anar a favor de La Caixa a Catalunya, de qui hem d'anar a favor? Si volem alguna cosa potent tenim La Caixa, no en tenim d'altre. De tota manera, encara que ells ens feien aquesta acusació, ells saben que nosaltres fonamentalment som un partit de classe mitja. Ens vota molta gent de nivell econòmic alt, però l'essència del partit és molt de classe mitja.

P: La relació que hi ha hagut amb Foment ha estat correcta?

J.P.: Ha estat bona. En aquests moments qui és que demana que baixi l'impost de societats? CIU. Qui va demanar en el seu moment que es reduís pràcticament a zero l'impost de successions? Això a qui ajuda? Als empresaris. Els empresaris quan el pare es moria, com que havien de pagar uns impostos tan alts, l'empresa s'havia de vendre o quedava descapitalitzada. Això ho hem fet nosaltres. Qui és que ha defensat les empreses enfront d'un excessiu mediambientalisme? Nosaltres. Qui és que ha fet tots els possibles per a que les empreses catalanes es projectessin cap a l'exterior? I criticats pels sindicats, perquè els sindicats consideraven que cada vegada que una empresa d'aquí invertia fora treien llocs de treball d'aquí; però això era necessari fer-ho perquè si no es moria aquí. Per exemple INDO, que fa ulleres. Per que es salven aquests d'INDO? Tenien una fàbrica a Tortosa i una fàbrica a L'Hospitalet. Han hagut de tancar la fàbrica a Tortosa i han mig tancat la fàbrica de L'Hospitalet. A Hospitalet segueixen fabricant coses, però sobretot hi tenen més gent que mai treballant en disseny, en comercialització, en qüestions financeres, en qüestions de personal...etc. Tenen més gent que mai, però ells tenen una fàbrica al Marroc, ells tenen una fàbrica a Xina, que la vaig visitar jo, ara en faran una altra, han comprat una fàbrica a Tailàndia, estan als Estats Units...A tota aquesta gent els hem ajudat.

P: A l'entrevista amb la senyora Rosa Bruguera, ella em va explicar una anècdota de quan treballava amb vostè, segons m'explicava, va haver-hi una empresa que va tenir una vaga molt forta i els membres de la comissió obrera de l'empresa van anar a veure'l a vostè, i vostè els va recolzar econòmicament...

J.P.: Jo de tant en tant em trobo amb gent que em diu "Jo una vegada vaig anar a veure'l, perquè hi havia uns presos i necessitàvem 100.000 pessetes...", i de gent de Comissions també. L'altre dia m'ho deia una noia que havia sigut del PSUC. Si podíem donar un cop de mà en una cosa d'aquestes ho fèiem. Perquè jo sempre he cregut que un país necessita sindicats. De vegades en el món empresarial es pensen que si fragmenten els sindicats hi sortiran guanyant. Això a Itàlia va passar, no va ser culpa dels empresaris, va ser culpa del radicalisme sindical. Un sector molt radical del sindicalisme va considerar que el sindicalisme estructurat no servia i que s'havia d'anar al "Comitato di Base", aleshores a cada empresa hi havia un "comitato di base". Això va ser un desastre, però va ser un desastre també per a l'empresa.

P: D'on sorgeix la idea que un home com Hinojosa coordini i impulsi la iniciativa sindical?

J.P.: D'això no me'n recordo. A l'Hinojosa l'havia conegut a la JOC, jo no era de la JOC però l'havia conegut a Acció Catòlica. Hi havia unes quantes persones del moviment cristià amb les quals jo tenia una relació positiva que eren l'Hinojosa, en Josep Castaño, director general de cooperatives, que era un gran home; i un altre que era en Jaume Nolar, que venia de la UCTD que era un antic sindicalisme de tipus cristià d'abans de la guerra, va ser director de Serveis Socials al meu primer govern. De Rafael Hinojosa jo en tinc molt bona opinió, i les coses que no han sortit prou bé no és per culpa d'en Rafael Hinojosa, i per altra banda ha fet coses molt ben fetes, ha estat un gran diputat, és un home que té una base intel·lectual, és un home que escriu llibres i en pot escriure, i a més és un home molt ben vist per tothom, la prova és que tothom el va acceptar molt bé com a president del Consell de Treball; és un home important.

P.: Vostè creu que ha estat cabdal el fet que CC.OO fes seu el tema nacional per impedir el creixement d'un sindicat nacionalista, o és mèrit i demèrit d'altra gent?

J.P.: Jo crec que també va ser demèrit d'altra gent, però aquest va ser un fet positiu. I després la UGT també ho ha fet, perquè inicialment la UGT no anava per aquí. Tant la línia del Coscubiela com la línia de l'Àlvarez són bones des del punt de vista català.